

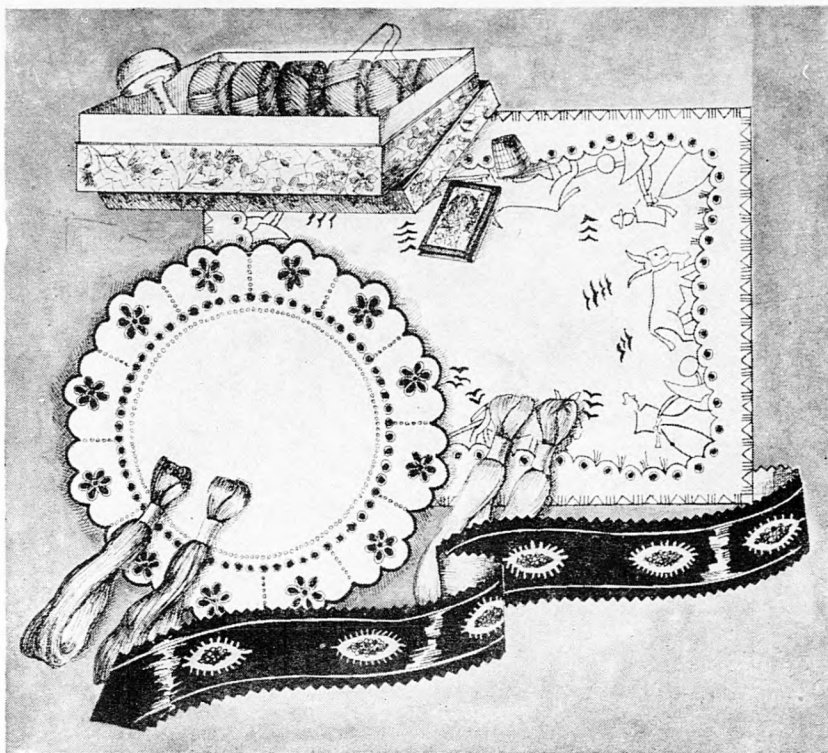
MAGYAR NŐK LAPJA

1944. DECEMBER 24.
KARÁCSONY

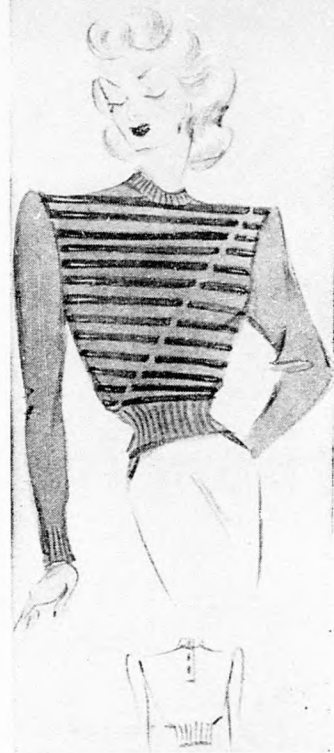

B. V. SZ.

1944 Karácsony

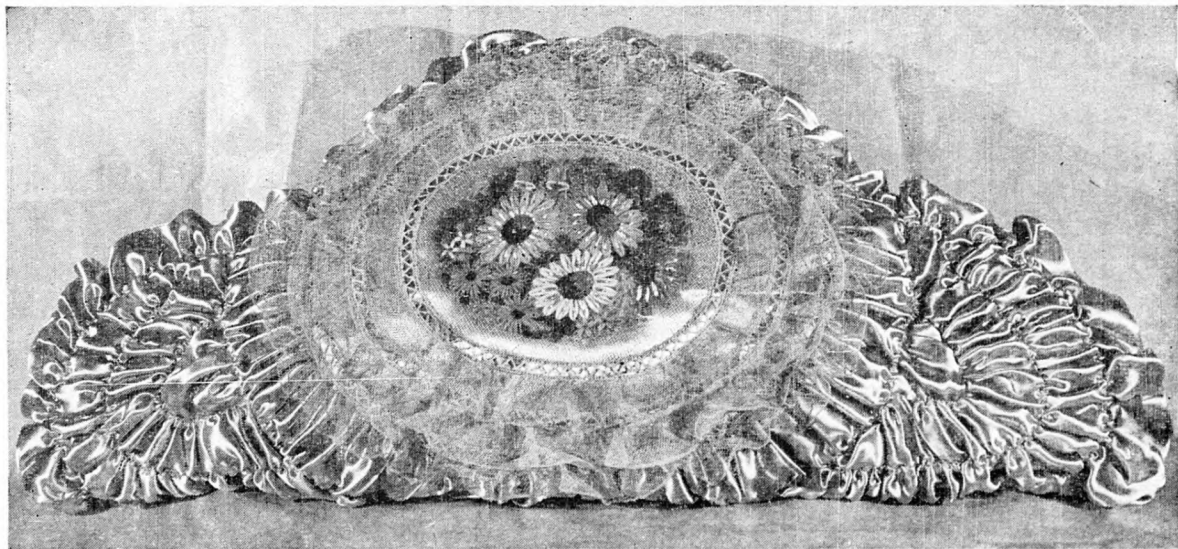

A Muskátlí Kézimunkabolt kedvezményes kézimunkadoboz-akciója. A doboz tartalma: 1 drb 30x40 cm pamutvászon tálcakendő, 1 drb 27x27 cm pamutvászon kenyérfosár-takaró, 2 drb fehér hímzőfonál, 2 drb piros-kék hímzőfonál, 6 drb finom stoppoló 6 árnyalatban, 1 drb stoppolófa, 1 levél tű és végül 1 drb iparművészeti öv értékes kézimunkával díszítve. Ára 5 pengő. Megrendelhető utánvétel. Cím: Budapest, IV., Réaiposta-utca 12. tel. 186—179 és Szeaed, Kárász-utca 3.

Csíkos pullover. Készítésére a Muskátlí Kézimunkabolt vevőit díjtalanul megtanítja. A szükséges 10 motring fonál ára a szabásmintával együtt 32 pengő Vidéki megrendeléseknél a vásárlási könyv beküldését kérjük.

Kellemes karácsonyi ünnepeket kívánunk kedves előfizetőinknek és minden olvasónknak

Díszágygypárna. Laméból, tüllfodor, betét és hímzett motív díszítéssel. Megrendelhető tetszés szerinti színben. Ára teljesen készen, töltve P 40. Szállítja a Muskátlí Kézimunkabolt, Budapest, IV., Réaiposta-u. 12. vagy Szeaed, Kárász-u. 3.

MAGYAR NŐK LAPJA

III. EVFOLYAM 36. SZÁM

BUDAPEST, 1941 DEC. 20

SZÉPIRODALMI, TÁRSADALMI, DIVAT, KÉZIMUNKA ÉS HÁZTARTÁSI FOLYÓIRAT

Megjelenik havonta háromszor: 1-én, 10-én és 20-án.
Postatakarékpénziári csekk száma: 20.334. Előfizetési ár:
egész évre 26.40 pengő, fél évre 13.20 pengő, negyed évre
6.60 pengő, egy óra 2.20 pengő. Egyes szám ára 88 fill.

SZERKESZTI

PAPP JENŐ

Németországban, Svájcban és Olaszországban: egész évre
33 pengő, fél évre 16.50 pengő, negyed évre 8.25 pengő.
Szlovákiában egész évre 198 Ks., fél évre 99 Ks., negyed
évre 49.50 Ks. Amerikában: 1 évre 44, fél évre 22 pengő.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IV., FERENCIEK-TERE 7. II. EMELET 6. AJTÓ. TELEFONSZÁM: 18-73-42
FIÓKKIADÓHIVATALOK: KOLOZSVAR, KISMESTER-UTCA 11, DEBRECEN, KONDOR-UTCA 19, SZEGED, BARÓ JÓSIKA-UTCA 4
SZABADKA, SZEGEDI SZÓLÓK 62, ÚJVIDEK, BEM-UTCA 8, MISKOLC, GHILLANYI-UTCA 13 ÉS MAROSVÁSÁRHELY, II-UTCA 8

PAPP JENŐ

MEGSZÓLAL A MAGÁNY

Egész esztendőn keresztül még csak megerőltetésébe se kerül a családalan embernek, hogy kibírja a szeretet hiányát. Sőt!... Ezek a köztünk élő és cserzett szívű gascognei legények még kérkednek is keménységükkel.

Fennen hirdetik, hogy ők edzetek mindenféle ellágyulással szemben, megvetik a gyöngédséget, borzognak a szívtől és a szívből jövő, minden zavaros és ködös kedélyhullámzástól. Mert ők az értelem megbízható és reális egyensúlyában élnek, temperáltnak, hűvösen és felvertve az otthon, az asszony és a gyerekek összes fífikái ellen. Elutasítják maguktól a női szeszély megkezdéseit és a kiszámíthatatlan hangulatokat. Akármilyen embertelennek is látszik az elzárkózás, a rideg legénylakás, a fűtetlen műterem s a kávéház, ahol tanyát ütnek s ahonnan száműzik a meghittséget: ők ezt szeretik, egyedül érzik jól magukat és tiltakoznak még a gyanúsítás és a látszat ellen is, ha olykor-olykor rajtakapják őket, hogy oda-odasomfordálnak egy-egy családi tűzhely mellé.

Karácsonykor éri őket az egyetlen csapás. Szentestén becsukják a kávéházakat, klubokat, grilleket és mulatókat, ahol egész éven át tényleg fel lehet szedni a földről némi kis szeretetmorzsákat. Kiszorulnak a nyilvános helyiségekből és vagy egész karácsony este kint kóborolnak a hőesésben, mint a kiveret kutyák, vagy behúzódnak odjukba, amelyet az el-

lágylás és a szeretet ellen dohányfüsttel és ijesztően fagyos csenddel torlaszolniak el. S akkor ebben a sivatagi fényűzésben rágyújtanak a rádióra, teát főznek maguknak, heverésznek a díványon, könyvet kapirnak kézbe, vagy a multjukat próbálják rendezni a szekrények és fiókok fehéjén — csak hogy elűzzék az angyalt, aki a mennyei száll alá. Tesznek-vesznek, dörmögnek és hangoskodnak, hogy elhesseggessék a hozsannát, amely nem is az utcáról, nem is a rádióból árad feléjük, hanem az elfojtott szívből, a letagadott gyerekkorból és a terror alatt tartott lélekből, amelynek emberi hangjait egész éven át sikeresen elnémították. Felzokog a szoba sarkából egy otfelejített emlék, előkúszik a könyvből a beléjük préselt melegség. Eszükbe jut a pásztorok naív mitológiája s a sötét legénylakásba bevilágít egy primitív Betlehem. Megrökönyödve érzik, hogy mekkora hatalom a szeretet. Le lehet tagadni, nélkülözni is lehet s ki lehet egészen is kapcsolni, — de sugárzása olyan földöntúli, íze olyan mennyei, szépsége annyira megfoghatatlan és pótolhatatlan, hogy ha soha máskor, de ezen a fagyos éjszakán megkívánják és szomjúhozzák. Kettőzött erővel tör fel bennük a közösséghez való tartozás szava, a hontalanság kegyetlensége, a kívülállás és önkéntes száműzetés nyomorúsága. Világos lesz előttük, hogy gyávaságból, gyengeségből és félelmükben menekültek a magányba. Megértik, hogy a halhatatlanság kergetése sem az íróasztal mellett, sem az ecsei útján nem ad enyhülést halandó részüknek és nincs igazi könnye sem a hangszer fejedelmének, sem a színésznek. Beszélni kell valakihez, aki élő lény és nem

szikrázó márvány s aki lényé melegével betölti körülöttük a száraz és üres levegőt. Érezni kell egy női kéz bizalmas érintését. Hallani kell a gyerektörök forró ujjongását. Látni kell az életretekelt otthon örömeit, amelyeket bearanyoz az öröm. Hiába hánykolódnak a pusztá legénylakásban, hiába bujdosnak el dunaparti szállodákba és reménytelenül csatangolnak ki a szegénynegyedekbe, jótékonykodni, koldusokat és rokkantakat boldogítani: a magány bennük szólal meg, lebíratatlan erővel és szeretetért harsog. Olyan szeretetért, amely nekik szól, az övék és kizárólag őket illeti meg. Lehajolnának az utca utolsó angyalához is, odaadnák pénzüket, bevallanák egész vereségüket és el is ismernék már, hogy csődbejutottak: csak megkaphatnák azt, amit bent a szobákban összegyűjtött családok szabadon és bőségesen élveznek.

De mivel erre nincs mód és mert a magány átkát viselni kell: titokban útrakelnek és a külvárosok alacsony ablakain bekucskálnak oda, ahol felragyognak a szegényes kis karácsonyfák. Eltikkadt tekintettel kutatják a boldogság misztériumát. Szeretnék ellesni, hogy mi teszi boldoggá az egyszerű szíveket. Ne is függönyözzétek el karácsony éjszakáján az ablakokat. Ne zárjátok ki a kegyes melegségből azokat a koldusokat, akik egész éven át a gőg és a képzelt erő rabjai s a szentestén felcsapnak szemérmes koldusoknak, hogy elcsenjenek valamit maguknak abból a szépségből, amit tagadnak s amit tőlük is megtagad az ég. Juttassatok nekik valamit a magatokéból.

Hiszen nekünk annyi van ebből a fejedelmi érzésből!...

NAGY EMBEREK FELESÉGEI

Tolsztojné

Rövid perzsabundájában, terjedelmes krinolinjában, fejkötő alakú kis kalapjával, elegáns jelenség volt Behrs doktorné. Miközben a szánkó a moszkvai utcán röpi-tette, sokan köszöntek neki. Behrsné mosolyogva biccentett fejével, de egyszerre meglepődött. Egy suhanó szánkóban felugrott egy férfi s oly hangosan, hogy a járókelők megálltak, feléje kiáltott:

— Ljubocska, drága Ljubocska! Álom, vagy valóság, hogy látom? — s a szánkóból kiugorva, a Behrs-kocsit megállítva, már szorongatta is a doktorné kezét.

— Száz éve láttam utoljára, drága barátom — kiáltott. — Itt lakik Moszkvában? Ljubocska felelni akart, de krinolinja mögött szöke gyerekefj kucuskált elő s a gyerekhang ezt kérdezte:

— Mama, ki ez a csunya bácsi?

— Csitt, Tanja, — szóló rá a gyerekre Behrsné s pirulva nézett a fiatalemberre, aki kusza hajával, széles orrával, rendetlen szakállával, zömök alakjával tényleg majdnem visszataszítóan csúnya volt.

— Bocssáson meg kislányomnak — folytatta — s engedje meg, hogy bemutatassam.

— Majd magam mutatkozom be — szakította félbe anyját a kislány. — Nevem Tatjana Andrejevna Behrs — mondta s most látszott, mily elragadó teremtés.

— A legfiatalabbik lányom — nevetett a doktorné.

— Ha a többi is ilyen kedves, naponta maguknál leszek — felelte a férfi.

— Pénteken várjuk vacsorára, — mondta Behrsné. — A Kremlben lakunk. A férjem udvari orvos...

— Csak az a baj — szólalt meg ismét Tatjana, — hogy még mindig nem tudom a bácsi nevét.

— Igaza van — válaszolt a fiatalember s meghajolva Tanja előtt bemutatkozott: — Leo Nikolájevics Tolsztoj a nevem.

A zseni ifjúsága. — Így került gyermekkori játszótársra, Ljubocska házába Tolsztoj, akinek néhány cikke, novellája felűnést keltett Moszkvában. A kedves, meleg otthon a Kreml sötét falai mögött a rokonszenves Behrs doktor, a pajkos Tanja, az okos Ljubocska megnyugtatóan hatottak rá.

Mások is így élt, ha Moszkvában volt, de azelőtt hírtelen elhatározással, ithagyott mindent s hazarohant birtokára, Jasznaja Poljánára. Szántott-vetett parasztaival, amíg el nem felejtette a szép-asszonyokat a parasztemyecske, Aksinja karjaiban. Most is vágyódott utána, de nem volt ereje, hogy elszakadjon a nagyvárostól. Ekkor hozta útjába a sors Ljubocskát, gyerekkori pajtását. Az okos asszony elnézte a sötét karikákat szemé alatt, a ráncokat homlokán és levelet írt Nikolájnak, a legidősebb Tolsztoj-fiúnak, aki katonatiszt volt és a Kaukázusban állomásozott. Néhány hét múlva Nikoláj megjelent Moszkvában.

— Gyere velem a Kaukázusba — mondta. — Gyere a kozákok közé.

És Leo Nikolájevics becsomagol. A Behrs-családtól nem könnyű a búcsú. Tanja könnyek közt kapaszkodik nyakába.

— Most mégy el — zokogja. — Épp most, mikor oly sok szép játékot játszottunk együtt... Igaz — teszi hozzá sóhajtván — hogy nemsokára hazajönnék a nővéreim s ha megismerkednél Lizával, elhanyagolnál engem...

— Nézzék ezt a kis boszorkányt! — nevet Behrs doktor, kinek két idősebbik

lánya épp hazatérőben volt az intézetből. Ha elárgáltak volna útjaik, nem jött volna létre a világ legtragikusabb házassága.

Szonja. — Elete legboldogabb két esztendejét tölti a Kaukázusban Leo Nikolájevics. A Behrs-kisasszony közben táncolnak, flörtölnek, korcsolyáznak.

A három közül Liza a legszebb, de különösképpen mégis a fiatalabbik lányának, Szonjának udvarolnak a férfiak.

A elsőbbség Lizát illetné. A szülők ezért nem ismerik el Polivanovot hivatalosan is vőlegénynek. De szívesen látják. Egy este váratlanul megérkezik Leo Nikolájevics Tolsztoj.

Behrsék örömmel fogadják, bemutatják a két idősebb lányukat. Leo Nikolájevics elnézi őket s a szemé megpihen Szonján, aki kívülről tudja egyik novelláját. Átható szemé hosszan időz Szonján, kezét forrón szorítja meg, ha búcsúznak.

— Téged szeret, téged — ujjong Szonja tizenöt éves bizalmasa, Tanja — de mi lesz szegény Polivanovval? Öngyilkos lesz, ha máshoz méz feleségül... S a két fiatal lány szájalommal gondol Polivanovra.

A félelmetes vőlegény. — A nyár előtt falura készülnek Behrsék. Leo Nikolájevics birtoka útjukba esik.

— Látogassanak meg — kéri a fiatalember és előre utazik.

Tolsztoj dúltabb, mint valaha. Mj lesz, ha Szonja kibehalálosan szerelmes, „nemet” mond neki?!... És miért ne mondjon nemet? Tizenöt éves. Ó, Leo Nikolájevics harmincegys és csúnya. Gróf ugyyan, de eladósodott és végül fró.

Szonját elbűvöli a Tolsztoj-birtok, a kastély, a park, a nagy ember címe és hírneve s egy este, mikor a ház ura sétálni hívja a parkba, mosolyogva mond igent.

A hűvös szótól az eddig tartózkodó férfi megváltozik, s majd megfojtja öleléseivel a leányt. Az esküvőt lázasan sürgeti.

Két hetet ad az előkészületekre. Két nappal az esküvő előtt együtt van a kremlbeli házban a menyasszony és a vőlegény családja. Váratlan vendég érkezik, Polivanov, aki hódító jelenség a borzaszakállú, zömök vőlegény mellett.

A fonák helyzelelből Tanja találja meg a kivezető utat. Mosolyogva fogja karon a fiatal tisztet, egy távoli szobába vezet s elmond neki mindent. Polivanov sápadtan tér vissza s hogy a kínos feszültségnek valahogy élet vegye, Behrs doktor felszólítja, legyen Szonja vőfélye.

De Leo Nikolájevics megértett mindent. Egy hang nem jön ki többé a torkán s másnap váratlanul toppan be menyasszonyához. Vallatni kezdi. Két teljes órát gyötri, s végül távozni készül azzal, hogy szakítsanak.

Ebben a percben lép a szobába a doktorné. Átöleli zokogó lányát s felháborodva akarja kiutasítani játszótársát, mikor az egyszerre megtörik.

Másnap teljes díszben megtartják az esküvőt s Szonja úgy érzi: életében sohase volt még ilyen boldogtalan.

Nagy-ember felesége. — «Ha ezt nevezik boldogságnak, drága kis Tanjám» írja hugának Tolsztoj grófné, házassága harmadik hónapjában «akkor azt tanácsolom, légy inkább boldogtalan.»

Leo Nikolájevics is hasonló hangon ír, noha nagy levertség mellett, itt-ott túláradozóan boldog sorokat is találunk naplójában.

Ezt a naplót — melyet tizenhat éves kora óta vezetett — házasságuk második hetében átadta tizenöt éves feleségének. És Szonja, aki az előkelő intézet tudatianságában nőtt fel, borzadva olvasta.

Mikor a fiatal pár — a házasság nyolcadik hónapjában — először látogatja meg Behrséket, azok elhílvé állapítják meg, hogy Tolsztojék közt szakadás támadt, noha Szonja gyermeket vár.

— Majd megjavul minden, ha megszületik a gyerek — vizsgálta feleségét Behrs doktor és mikor a fiatalok hazautaznak velük küldik Tanját, aki épp oly vidám és kedves, mint tízéves korában. Leo Nikolájevics változatlanul szereti. Házassága legtragikusabb korszakaiban is felvidítja Tanja, akit a «Háború és Béke» Natasájában örökölt meg.

A negyedik gyerek után kétségbeesett félelem fogja el Szonját a terhességtől. Halálos-rösszül érezte magát.

A birtok súlyosan eladósodott. Leo Nikolájevicsöt becspatták kiadói, kinek számadását nem nézte át senki. A gazdatisztek lopnak, a béresek lustálkodnak.

Szonja elhatározta, hogy rendbehoz mindent. Neki is iramodott, emberfeletti erőfeszítéssel, de valahányszor eredmény kezd mutatkozni, újabb kis jövőnényre van kilitás, félerővel tudja csak folytatni.

Leo Nikolájevics viharzóan élte és érezte a zseni fejlődésének minden fázisát. Tizenhárom gyereke volt már és a birtok zilált ügyei kezdtek rendbe jönni, mikor azzal a tervvel lépett Szonja elé, hogy egész vagyonát szétosztja parasztja közt. Ki legyen hű a tolsztoji elvekhez, ha nem Tolsztoj maga?

Szonja persze felháborodva tiltakozott, de most már nemcsak férjével találta magát szemben, hanem annak megszámlálhatatlan tanítványával is.

Ezek a világ minden tájáról sereglettek az immár öt-földrészen híres fró köré. A ház olyan volt, mint a méhkas. De míg Tolsztoj kis erdei házába vonult, ha dolgozni akart, Szonja nem menekülhetett. Az ő nyakán maradtak a tanítványok. Ezek közül egy Tsertkov nevű volt katonatiszt íránt érez nagy ellenszenvet.

Éz az ember hatalmába akarja keríteni az író, meg akarja kaparintani műveit s mert ennek akadályozója a grófné, szét akarta robbantani Tolsztojék több, mint negyven éves házasságát. Évtizedes harcai közben kemény és szívós lett Szonja is.

De az ördögi Tsertkov kitapogatta egyetlen sebezhető pontját: hiúsága utolsó maradványait. Kicsalja az agg Tolsztojtól naplóját és azzal ijeszti a grófnét, hogy a feljegyzéseket kiadja.

Végül is Szonja marad alul. Leo Nikolájevics, kibén Tsertkov mellett mind mániákusabbá érett a gondolat, hogy elhagyja feleségét és otthonát — egy napon beváltja fenyegetését és világgá megy.

De ag lábai nem viszik messze, csak Asztepovó-faluig. A fáradságtól elcsigázta összereszkad a vasutállomás közelében. Itt bukkann rá egy fró s az állomásfőnök házába viszik. Orvost hívnak hozzá, értesítik a családot, de mire felesége, gyerekei megérkeznek, Leo Nikolájevics már haldozik.

Az orvosok és gyermekei nem engedik a betegágyhoz Szonját, mert az izgalom, melyet meglegénse okozna, siettetné Tolsztoj halálát. Zokogva álldogál naphozsztat az állomásfőnök háza előtt a szerencsétlen asszony. Be-be pillant az ablakon, de nem lát semmit. Csak akkor esik össze, mikor legidősebb fia két gyertyát gyújt odabent, jelül annak, hogy Leo Nikolájevics örökre elcsendesült.

Bácskai Magda

„Egy az Isten“ volt a tanító úr kedvenc könyve és nyakas kávélista létére, mint a legtöbb Adorján, ő is családi regényének tartotta Jókai könyvét, s már harmadik olvasásnál elhatározta, hogy születendő fiát Manassének keresztelte, a nagy

unitárius hős neve után. Az asszony jobban szeretete volna, hogy Boldizsár, vagy egyszerűen „Bódi“ legyen a fiúcska neve, de nem mert ellenkezni, mert a tanító úr sósténen a száraz mellére ütött: — Azt akarod, hogy ő is ilyen senkise mmikudus legyen, mint én? Ilyen rongyos, félparaszt, szürke tanítócska valamelyik istenhátamögötti, tetves faluban? ... Hogy a nevemmel a magam nyomorult sorsát is ráruházom? Ezt a kietlen végzettséget egész életére? ...

Dehogy akarta a szegény asszony. Mindössze azt szeretete volna, hogy ez a tejködös szemű, az élet partján még alig révílő apróság is olyan szép, kemény, de meleg lelkű férj legyen majd, mint az apja. Hús ugyan kevés van rajta, mint a küzdő embereken, de óles természetű, araszos vállú, boltozatos mellű, s kiütőköz, fekete csontja: mintha vasból volnának. Kissé megkeserítette ugyan az élet, de tűz lobog benne. Fojtott, két tűz és erő, ami lehetetlen nem ismer. A fajtáját annyira nem lehetett eltéveszteni, hogy mikor bejöttek a románok, első látásra letartóztatták és magukkal vitték. Többé nem is került elő. Ma se tudni, hogy mi lett vele, pedig annak imár negyedszázada, hogy eltűnt. Zavaros idők voltak azok.

A tanítóné asszony addig várta, míg a kisebbségi sors, a sok küzdelem, megaláztatás, baj őt is el nem vitte.

— Hát veled mi lesz, te szegény? — kértem a temetés után az árva fiút, aki abban az időben a hatodik, vagy hetedik gimnáziumot kinozta Udvarhelyen. Szegény boldogult any, a falatot is elvonta a szájától, hogy ember legyen a fiából és az apja örök álmát teljesítse.

— Nem tudom! — zárkózott el a fiú. — Művész szerettem volna lenni.

Abban az időben a művészet volt egyetlen kilátásunk. Irt, festett, fát faragott, sarat gyúrt, vagy színészettel próbálkozott nyíltan, vagy titokban minden félben maradt ember. „Ami kicsi eszünk volt, az is elment“ — mondotta a feleségem keserűségében, de bizony szép világ volt az mégis. Együtt járt ez már a kisebbségi sorssal. Ebből a Manasséból azonban nem néztem ki semmi tehetséget a művészethez. Nehezen boldogult a tanulással is. Szólában, vázában az apjához hasonlított. Erős, nehéztestű fiúvá serdült, de az arcáról nem sugárzott túlságosan az értelem. Kevés kilátása volt az élethez és nem jóslottam nagy jövőt neki.

— Jobb volna, ha te feküdnél az anyád helyett a kopsorsóban! — gondoltam, de nem szóltam semmit. Elég gondot ad a saját három gyermekem sorsa. Nem hor-

A M Ū V É S Z

dozhatom a más nyomorúságát is. Hiszen — nem mondom — szívesen tennék valamit az árva érdekében is, de hogyan, de miből? ... Ott van különben a nagybátyja. Úgy hallom, tehetős iparosember Kolozsvárt. Majd csak elrendezi valahogy a fiút.

Pár nap múlva elérkeztek az özvegy tanítóné ingóságait. Inkább könyörületből vettük meg azt a pár ingóságot, ósdi, szemétre való holmit, hogy legalább ennyivel segítsünk az árva sorsán.

— Nem lehet okosan beszélni ezzel a kölyökkel! — panaszkodott bizalmasan a kolozsvári szabó. — Mindenképpen színész, művész, vagy miazistenharagja akar lenni. — Legjobb lesz, ha bedugja a műhelybe, — tanácsoltam. — Ott majd megjön az esze, ha kissé megtáncoltatja az élet. Az esti vonattal elutaztak, s mi bizony elég gyorsan megfelekedtünk róluik. Valamit elsodor az árny. Az ember a szemével elkéri, amíg eltűnik a forgatagban, aztán megy dolgára.

Az évek eltelnék, a gyermekek s a gondok megnönek.

Csak a kisebbségi sors változatlan. Esténként járadian, elgyötörtlen, elkésetten hazajössz az erdőről, mezőről, ellátod a tehenedet s mire még ezt is elvégzed, azt is elintézed, a gyermekek már alszanak. Csend van a faluban. Fáradt, mély csend. Már csak az asszony őrzi szegényes vacsorádat. Minden nap egyformán. Titokban, hogy észre ne vedd, míg eszel, nézi a sovány, behorpadt arcodat, a kiütőköz járomcsontokat, észrevesz, hogy nő a homlokod, ráncbafut már a szájad, szeméidben az elcsigázott ember forrósága ég s fekete kezűd megkérgesedett, repedezett a földtől, szárszám nyelétől Nézi, de lélekezni sem mer. Te pedig úgy teszel, mintha nem tudnád, mi megy végbe benne s hogy valamit szólj és mind a ketten szabaduljatok a veszedelmes percektől, mikor önmagotokról, a sorsotokról kellene beszélnetek, elégedtetre kényszerített képpel azt mondog: — No, tegyük el magunkat holnapra! A lámpát sietve elfújjátok, hogy ne kelljen tovább egymásra néznetek. Aztán mind a ketten saját lelketeket rágyjátok, míg észrevétlenül elnyom az álom. az álom: mindennapi kenyér helyett mindennapi halál.

Az évek telnek, a gyermekek s a gondok nőnek.

A gondok pedig gyorsabban nőnek, mint a gyermekek. Eljön az idő, mikor már nem lehet tovább tiltakozni őket.

— Alszik? — kértem egy éccaká a feleségemet.

— Nem. Hát maga?

— Valamit szeretnék mondani.

— Mondja, szívem!

— Mit szólna hozzá, ha beköltöznénk Udvarhelyre?

— Udvarhelyre? — ijed meg az asszony. — Hogy jutott eszébe?

— A gyermekek miatt! ... Ha megfeszülök, se bírok annyit keresni, hogy faluról taníttassam — vallom be. — Szeptemberre Ildikót is közzéiskolába kellene adnom. Hazuról járhatnának iskolába. Nem kerülne olyan sokba. En is többet

joglalkozhatnék irodalommal. Tudja, mégis a művészet ...

— Művészet! ... — sóhajt fel a feleségem.

Adorján Manassé jut az eszembe és én se merem tovább a művészetet emlegetni.

— Eppen olyan, mint húsz évvel ezelőtt! — sápadok el valami különös érzéstől, mikor Udvarhelyre bedöcögünk, hiszen itt voltam gyermek, itt töltöttem ifjúságom jórészét. Minden ismerős: a Budvár, Csicsér, Sarkaköz, az utcák, a házak, a mult egész drága világa. Emlékek rohannak meg, minden apró dologt észreveszek, lelkesedem, mint a gyermek. Vége itthon vagyok! Az asszony kissé szomorkás. Titkon Kolozsvárra vágyott vissza, de majd megszokik őt is.

Lassanként előkerülnek a régi emberek is: öreg tanáraim, barátaim, a diákkori ideálok. Naggot fordult húsz év alatt az élet. Sokan kimentek a temetőbe, dícsérelődtek az emberek, de mégis a halhatatlan, régi Udvarhely ez. Az eszem ugyan megdőbben, hogy semmit se fejlődött a székeley anyavároska, sőt koldusabb, szegényebb, mint volt, se utvézetéke, se csatornázása, az utakövezeten török ki a lábam, a Küküllő szennyezett és partja menlén minden évben tisztában jetegeknek a lakosok; de nekem így szép, így drága és feledhetetlen. Minden zugát bejárom, minden fát külön megőlelek a Papkerten és büszkén megyek végig a Botos-utcán. Lehetetlen, hogy a farcadli szekereknél meg ne láltsam a szebem szilvával, vagy szafaládtól ne vegyek ötre, mint kölyökdiák koromban. Azóta se esett étel olyan jól. Itt bújtunk meg borinyia Ferenczy Katánnal ... No, ide elővünk! ... De mi az a csinnadratta? ... Cirkusz! ... Hallja, drágám, cirkusz van a városban! Feltétlen megnézzük! Hánykor van az előadás? ... Est? ... Este szép a cirkusz ... Hogyan? Állatsereglete is van? Oroszlánok, tigrisek, elefánt ... Milyen szerencsénk van! Alig néhány napja, hogy udvarhelyi lakosok vagyunk és máris cirkuszban van részünk ... Feltétlen ott leszünk!

Hiába húzogatód az orrodát, édes feleségem, szép élet a cirkuszi élet. Gondolja el, milyen nagyszerű érzés lehet ablakos kocsival járni az országútra, átvonulni ismeretlen országokon, földrészekben, városokban, falvakban felütni az árbcót, körben kihúzni a ponyvát. Aztán nagylingú karbidlámpák serege, sárja fényében, szúrós, nehéz gázillatban, egyszál trikóban feszengeni a közönség előtt és csak a ponyvasátor árnyékában borzongó tömeg sápadtságát látni. Nagy dolog érezni a visszatartott lélekzűllt, dobogószívű emberek remegő ideghullámát, mi kor félig ellakart szemekkel rámerednek a mutatványra, a trapéz nyaktörő lendületére, a halálugrásra, a késsdobáló retentő biztonságára, mikor a majdnem mestelen elkötött mellű, gyönyörű szép leány testét körülhajigálja sziszegő halállal.

Páratlan dolgok ezek, kérem! Van-e szebb a világon, mint igazgató úr-nak lenni és állani frakkban, cilindertel, kigyóostorral a körönd közepén, mikor a térdükhöz szalagozott, prédelt-hátú lovak prűszkölnek egy tízéves

leányka alatt s a ragyogó angyal mindössze a nagy lábujján álva forog a ló hátán, saját illatának arany felhőjében káprázva és mégis lemosolyog a listes bohóca, aki átsuhan a vágató paripa hasa alatt.

— Mondja! Nem szép mindez?
De csend! Új mutatvány kezdődik.

«Mr. Ador Jean, a rettenthetlen az oroslánokkal.

Az erő és bátorság művésze!
Figyelem! Figyelem!»

A magasba épített zenekar külön tust dübörög, mikor Zsán úr a porondra lépik. — Az Istenért! — rándul össze a feleségem. — De hiszen ez Adorján Manassé! Magam se akarok hinni a szemeimnek. Szép szál, izmos testén feszül a trikó, büszkén néz körül és mikor az ördögvilákkal fejverzett szolgák a vasalagutakon beeresztik a porondra az oroslánokat, ő unottan megy közbök, hogy mutatványra kényszerítse a puszták jakócsárga királyát. A tizenkettes Colt-revolver is csak azért fütyög az oldalán, hogy amerikai íze legyen a dolagnak s az életveszedelmet szimbolizálja.

— Léó! Numa! — dörög a fenevadakra, mikor ezek sárga foggakk feljé vicso-rognak, kajfantanak, vagy bikaitól talpukat a magasba emelik. — Az emberben megfogja a vér, amikor vészes morgással karikát ugranak, majd élőképbe kényszerülnek.

— Affene egye meg, semmi pénzért se mennék közbök! — borzong valaki a hátunk mögött.

— Bárcsak megtámadná az oroslán! — pihegi egy hölgy. — Vajjon pusztá kézzel meg tudná-e fojtani az oroslánt?...

— En bizonyosan tüdőgyulladást kapnék egy ilyen küzdelemtől! — röhög a gaval-lérja, de hirtelen ő is elfehéredik, mert baj van. Az oroslánok nem akarnak vis-zsamenni a kretrecükbe. A dühükötől ne-héz szag kezd terjenjeni a cirkuszban. Végre sikerül betérlni a fenevadakat és mi meakönnnyebbülünk.

Egyedül Zsán úr nyugodt és szilárd, mint az érc.
A szolgák nehéz szikladarabokat cipelnek be és fémházás vaspörölyt. Zsán úr véng-jekszik a porondon, mert az ő mellén fogják szétörni a sziklákat. Az igazgató mindjárt fel is szólítja a nagyjérdemű közönséget, hogy tegyen próbát. Felszólítja romnól és magyarul.

«Ez nem humbúg és nem fény-
vetszés! Tessék megpróbálni!
Domnilor si Dameilor!»

Kevés biztatás után akad is egy helyi nagyság, aki megpróbálja.
Döng a hatalmas mellkas, de a sziklada-
rab szét hull.

— Szegény szerencsétlen, hová jutott! — sajnálja a feleségem. mialatt az erőmü-
vész kinos lélekzettel helureigazítja a bordáit s mosolyogva meghajlik a közön-
ség előtt.

— Ha látná az édesanyja, hová szállott!
Ha látná — áldázdódik mellettem az asz-
szony. — Mi mindenen mehetett keresz-
tül. Istenem, Istenem!...

Alig várom én is, hogy az igazgató meg-
köszönje a szíves pártfogást és szót vált-
hassak ezzel a fiúval.

Pár filléért megtekinthetők az állato-
kat etetés közben, de én a térdigérő mell-
védtől már integetek is a «művész» úr-
nak:

— Adorján! Adorján!

A férfi megrándul, odajön, hidegen, ide-
genül néz, amit meggarzdom, hogy ki
vönék.

— Nem ismerem az urat! — mér végig
ellenségem és faképnél hagy.

— Nem akart megismerni a nyavalyás!
— haragszom a feleségemnek.

— Így szokott az lenni, ha valaki na-
gyobb művésznek tartja magát a másik-
nál! — mulat az asszony a felsülésenien.
— Ott egye a fene cirkuszostól! — mér-
gelődöm és többé számba se vettem Ador-
ján urat.

*

Csak arra kezdtem felelőleg, mikor a
gyermek mesélték, hogy az erőművész
és oroslánselezítő úgy járja a várost,
mint a bolond. Senkihez nem szól, sen-
kitől nem kérdez semmit, de minden ut-
cát, házat ismer, a kollégiumkertben
ödög, szívbát vesz a fardátiaktól, katap-
levéve megáll egy-egy fa előtt a Papkert-
ben és olyan eszt, szomorú, mintha most
jönne az anyja temetéséről. Felment a
református kollégiumba, megpróbált bele-
ülni egy régi padba, Ferenczy Katánnál
bort kért, de nem ivott belőle, csak nézte,
mert közben észbe jutott, hogy fürdeni
megy a régi szombatfajú malomhoz, ahol
diákkorában annyit fürdött.

Még egyszer felfigyogott az arca, mikor
felmászott egy szürke cserfacövekre és
fejést ugrott a vízbe.

Ekkora nagy embernek azonban kicsi víz
a Küküllő. A fejére zuhant a folyó jene-
kén s a kö megbosszulta magát.

Ott dolgozó homokszedő emberek húzták
ki és vitték be a kórházba.

Menthetetlen volt.

Erre a cirkusz felszedte a sátorfát, s az
ablakos kocsi tovább ment az ország-
úton. A beteg művészt egyszerűen ott-
hagyták, mert ő már több pénzt nem je-
lent senkinek az életben, csak kiadást és
bosszúságot.

Senkije, semmije se maradt.

*

— Itt járt a kórházi szolgálja — ujságolja
másnap a feleségem. — Az a szerencsét-
len Adorján hivatja.
Kellemetlen hír volt. Még csak az hiány-
zik, hogy ez a súlyos beteg is az én nya-
kamba szakadjon!

Fehér holló

Lélek, te drága fehér holló,
hogy hozzám hajoltál most olyan
szép, oly jó.

Fehér szárnyad puha melegével,
takargasd be szegény, fáradt szívem.
Ahogy az imában simúl kéz a kézhez
áhitatban lelkem olyan közel érez.
Isten előtt gyakran leborulok érted,
mert fehér hollóként teremtett meg
téged,

önönn örömére és vigaszul nekem,
ki Őt te éretted még jobban szeretem.

Lélek, ő te drága fehér holló
ugye te is érzed, hogy milyen szép,
mily jó
mikor két emberszív azért gyúl ki
lángba,
mert egymás lelkében az Istent
csodálja.

Érzed, hogy a lelkünk, mint titkos
szent hárfá,
Isten érintését sóvárogva várja?

Érzed, hogy a mosoly, a szó és a
nézés

Istencsendből jövő mennyei ígérés,
melyben nincsen többé semmi, semmi
földi,

mert egész valónkat az Isten betölti.

Törökné. R. Bianka

— Az ilyen kérést nem illik megtagadni!
— szól rám szigorúan az asszony.

— Hiszen megyek, megyek!... Most bez-
zeg kellek neki! — dohogtam a kórházba
menet. — Majd ráncbaszedem én a «mű-
vész» urat...

Nem kellett szegényt már ráncbaszedni.
Eszegő, eselgett gyermekké lett a «világ
legerősebb embere». Sárga homlokán bő
verejték, szemében láz, rémület, a kialakó
élet sietsége, szagatottósága.

— Köszönöm, hogy eljött, Jóska bácsi!
— pihegi. — Bocssáson meg, hogy ott...
a cirkuszban nem akartam megismerni,
de... szégyeltem magam... Milyen jól
esik, hogy itt van! Ne hagyjon el...
Olyan árva, olyan egyedül vagyok!...
Úristen, mennyit szenvedtem!... Megha-
lok, Jóska bácsi!...

— Dehogy halsz, fiam! — vigasztaltam,
de már ott állott az ápoló apáca, hogy
utolsó lélekzetét felfogja. A főorvos úr
már intézkedett, hogy a közös körterm-
ből áthozzák ide, a haldoklók jülkéjébe
és percig se hagyják magára.

— Nincs időm elmondani, hogy mi min-
denen mentem keresztül, de már nem is
fontos! — lihegte. — Csak arra kérem,
ne írják meg az édesanyámnak, titkolják
el előtte, hogy meghaltam. Nem bírna el-
viselni!...

— De fiam! — akartam mondan, hogy
hiszen az édesanyád már régien meghalt
és ijedten pisztantottam az apáca, hogy:
«Szenitlen! Ez a fiú megzavarodott!»
A haldokló azonban eggyébval volt elfog-
lalva, az apáca az olvasójába kapaszkod-
dott, én pedig akkor még nem tud-
tam, hogy az édesanya sohase hal meg.

*

Azán a «művész» úr megrendezte utolsó
előadását. Nevezhetném jutalomjátéknak
is...

Mire lehűnt a nap, a vasúgy csikorgott
alatta. Verejtékben fürödve, a láz mámo-
rában magánkiült verődőde harsogta:

— Avanti, Numa, Léó!... Tessék meg-
győződni, hölgyeim és uraim, hogy va-
lódi szikla és valódi vaskalapács!... Nem
csalás és nem fényvesztés!...

Az apáca töprengött, hogy hívja-e az or-
vost, de letett róla, mert a beteg elcsen-
desedett, de én egy széken ülve össze-
verődő térdekkel láttam, hogy a beteg-
szobában kavargó, vízszínű, zavaros kö-
dökből féltelmes oroslánok bújnak elő,
odatorlódnak a művész úr fejéhez és
sárga foggakkal a torkának készülnek ug-
rani...

Ügylátszik azonban, hogy új szám kezdő-
dik, mert a beteg összefogott kézzel kö-
nyörögni kezd:

— Ne üsselek! Haajjátok már abbal
Aha! Most kezdődik a sziklazás. Egész
hegyet megtörték már a szegény fiú mel-
lén és ő tovább már nem bírja.

— Segítségl!...

Mintha egy nép kiáltott volna segítség-
érti!...

At akarom venni tőle a kiáltást, de szá-
jamba fagy a szó.

— Ne üsselek! Könyörüljetelek!...

Nem tudja szegény, hogy a szíve végzi a
rettentő ütéseket.

A cirkusz népe elmenekül s a vörös köd-
ből hirtelen előlép a helyi nagyság, a
csontok halál. Felemeli a félmázsás pör-
ölyt és utolsóit sujt.

— Édesanyám!...

És a szerencsétlen fiú mosolyogva elnyuj-
tózik az ágyon...

A föld nem rendül meg, a templom kár-
pítja nem hasad szét, a szűk kórházi cel-
lában nem mocog semmi, s csak egye-
dül én suttogom:

«Valóban Isten fia volt!»...

BÓNYI ADORJÁN

CSÁSZ. ÉS KIR. SZERELEM

A hó keményen, frissen ropogott a lépük alatt. Sokáig tartott a kaszinóban a mulatság, amit hetenként rendezett a helyőrség tisztikára a helybeli intelligenciával való békés együttélés fitogtatására. A tisztikar kegyetlenül unatkozott ebben a messzi, hegyek közti kisvárosban, ahol alig volt néhány kaputos ember, egy-két úri család. Ezek is, születésük óta, kegyetlenül unatkoztak. Mióta azonban helyőrség került a városba, megváltozott az élet. Az a tiszt, akit ide helyeztek, eleinte úgy érezte, száműzetésbe küldték. Törte a fejét azon, ugyan kinek juthatott eszébe egyszer a bécsi Kriegsministeriumban az az istentelen gondolat, hogy a hadsereg daliás és duzzadókedvű fiatal tisztjeiből néhány szerencsétlen ezeknek a vén utcáknak a macskakövein koptassa félre a lakkcipőjét, vagy a meredek és zord hegyek közt, dühöngő szélviharokban vagy hófúvásban nevelje a legénységet, néhány rosszkedvű, idősebb törzsiszt fensőbb-sége alatt. Az egész olyan volt, mint egy rossz tréfa, Bécs eszelte ki és most mulat fölötte.

Így érezte ezt minden fiatal tiszt, kit a sorsa ide vetett, de miután Béccsel nem lehetett vitatkozni, torzonborz érzések közt illeszkedett bele a változhatatlanba. Volt, akit pár hónap után felváltottak, volt, akit pár évig is ittfelítették. De mindenképp mindegyik ráfanyalodott arra, hogy eleinte lassan, aztán mind erősebben «ápolja a helyi intelligenciával a harmóniát» — amint az ilyesmít magasabb helyen neveztek. Bécs tudja, mit csinál. Az öreg király okos ember és nem hiába telepít le helyőrséget a monarchia egyik végéből, ismeretlen és idegen másik végébe. Népeim — hangzott el olykor, ünnepélyes pillanatban a szó. Bölcs dolog, ha ezek a népek ilyen módon ismerkednek és barátkoznak egymással. A tollvonás, amely valamikor ezt a kis garnizont ebbe a kis városba leejtette, ilyenféle gondolatból kelt életre. Tehát a kaszinóban most is mulatság volt. Már messze, valahol a hegyeken túl hajnalodott, a háborította utcákon lopva végigcsont a derengés.

Elöl ment Anasztázia a főhadnaggyal. Anasztázia mamája kövér volt, nehezen és bizonytalanul lépegetett a havon, ő alaposan hátramaradt a nyugalmazott polgármesterrel, aki maga is csuszán, el-elsikló öreg léptekkel, de kifogástalan udvariassággal, karonfogva segítette hazafelé az idős dámát. Mindketten nehezen, szuszogva lihegtek s így nem igen hallhatták, amit a fiatalok beszélnek ott elől.

A lány kis ködmönke-bundája, egészen kicsike hópeltyektől csillogott. A meleg prém-karmantyúba dugta két kezét, de a főhadnagy jobbkeze is ott volt a karmantyúban.

— Szeret? — kérdezte Uszkóczy főhadnagy.

— Igen — lehellte a lány és ez a szó, mint parányi angyalfelleg vált le a hidegben szájáról.

— Nagyon? — folytatta a főhadnagy.

— Nagyon — lebegett el a válasz felhőcskéje Anasztázia szájáról.

— Örökre? — kérdezte a főhadnagy.

A lány belemosolygott boldogan a derengésbe,

— Örökre — mondta és fogai csillogtak. Az utca felfelé lejtett. A házak mögött a hegygerinceken hótól fehér fenyők csipkés vonala metszette a csillagos, fehérlő eget. Csodálatos csend volt.

A főhadnagy, aki az Alföld fia volt, elbűvölten haladt ebben a fehéren ragyogó hegyvidéki csendben. Úgy érezte, ennél szebb az élet már nem lehet, mint ebben a pillanatban

— En is magát. Örökre — mondta és most hitte is, amit mondott.

Aztán mindjárt ott álltak Anasztáziának háza előtt. Nagy öreg ház volt, bent az udvar mélyén, rogzadozó kőkerítés-sel, néhány nagy mellékpület is tartozott hozzá, amelyekről látszott, hogy már régóta üresek és céltalanok. Olyan volt a ház, mint amelyhez valamikor birtok is tartozott, széles földek, vagy vad erdőségek, legelésző jószággal, hatalmas vadászatokkal.

A kapu előtt álltak, a lány szép volt és mosolygott, a főhadnagy fiatal volt és ő is mosolygott.

A közeli utcavégről, hol már az erdő kezdődik, most hosszú, szörnyű üvöltés hangzott fel.

A lány mosolya eltűnt, ijedten reszketett meg.

— Hallja? — mondta s közelebb húzódtott. — Farkasok. Minden éjszaka így üvöltenek. Ide jönnek néha a ház elé is, borzasztó. Valamikor elhordták az udvarból a marhákat. Mindig félek, bedöntik egyszer ezt a rossz öreg kaput. Ál-

momból felriadok és nem merek az ablakra nézni. Hátha már ott ágaskodnak. Ezek talán még a szobám ablakát is betörnék, olyan éhesek.

Az üvöltés még egyszer hangzott, távolabbról, de kórusban.

A főhadnagy elkomorodva nézett az erdő felé.

— Igen, ez borzasztó lehet — mondta.

— Minden éjszaka, azt mondja? Hiszen akkor maga nem tud aludni. Ez nem megy. Mért nem állítanak valami őrt az udvarra, a ház körül éjszakára?

— Csak egy öreg férficselédünk van. Attól nem kívánhatjuk, hogy éjjel, hidegben, hóban...

— Persze, persze — mondta szórakozottan a főhadnagy és mert a mama és öreg lovagja közeledtek, sietve csak öngyit mondott: — Majd segítünk ezen. Elbúcsúztak. Amint Uszkóczy főhadnagy hazafelé ment, erősen elgondolkozott.

A főhadnagy volt a helyőrségi parancsnok segédíztje. Ő szövegezte meg naponta az állomásparancsot. Az egyik írnok kerekded betűkkel lemásolta, aztán az öregedő, rosszkedvű ezredes aláírta s a Stationsbefeht sokszorosították.

Másnap Uszkóczy főhadnagy ezt a mondatot is beírta a parancsba:

«A mai naptól további intézkedésig a Hegykő-utca végére őrséget rendelék ki. Az itt szolgáló ór nappal hat óránként, éjjel három óránként váltandó. Az őrség ellátását a századok felváltva végzik, akár a többi őrséget. Az ór strázsahelye a Hegykő-utca 40. szám előtt van.»

A főhadnagy szíve erősebben vert, amikor a parancsot odatette az ezredes elé aláírásra. Az ezredes hiú ember volt és emiatt a pápaszemet, amely nélkül nem látott olvasni, nem mindig tette fel az orrára. Az a kérdés, most felteszi-e vagy nem?

Téli délelőtt a hegyeken

(Foto: Jónás Pál)

Feltette. Végigolvasta gondosan a parancsot.

— Mi ez az új őrség? Nem emlékszem, hogy ilyen intézkedést elrendeltem volna — szólta, amikor már épp a toll után akart nyúlni.

A főhadnagy feszesen állt az asztal mellett és kijelentette, hogy azt hiszi, már említette többször ezt a dolgot az ezredes úrnak.

— A Hegykő-utcában több tímár lakik — jegyezte meg tiszteletlenül a főhadnagy és ez az állítása igaz is volt.

— Több helyről érkezett panasz, hogy az utca végén az erdőből bejárnak a farkasok, elhordják és feltalják a cserzésre szánt bőröket. Talán heves dolog, ha védelmünkbe vesszük ezt a hadsereg számára is igen fontos készleletet. A lakosság körében is jó hatással lesz ez az intézkedése ezredes úrnak.

— Ápolni a helybeli lakossággal való harmóniát — csendült fel az ezredes lelkében a mondat, mely Bécsben oly kedves hangzása volt.

— Helyes, nagyon helyes — mondta az ezredes, bemártotta a tollát és o'ázirta a parancsot.

Pontosan a dátum alá: 1888 december 2.

Azon a kánikulai napon, 1914-ben ismét elhangzott a szó: «Népeimhez». Városokban és falvakban megjelent e szó a házak falán, az uralkodó proklamációján. S elkezdődött...

Uszkóczy alezredes a nyugdíjából húzta elő a parancs. Fáradt, szótlán, magános ember volt, kutyái és vadászpuskái közt élt egy alföldi városban. Kissé sántított: a köszvény már szinte szétrágtá az egyik lábát.

Pár nap múlva megkapta a beosztását: helyőrségi parancsnok itt és itt.

— Az őrdőbge is — dörmögte Uszkóczy alezredes. — Messzebbre már nem is rakhatlak volna.

Aztán valami különös meg-megcsillanó ködkép tűnt fel a szeme előtt: hiszen valamikor ő járt már ebben a városban, pár hónapig tanýázott ott, vagy talán hosszabb ideig is, fiatal főhadnagy volt, s most úgy rémlik, egészen boldog volt akkoriban. No mindegy. Hosszabb ideig utazott mindenféle kis vicináltsokon és elfoglalta állomáshelyét.

A városka — úgy tűnt — még kisebb és szerényebb, mint valaha lehetett. A helyőrség derék, erős bakákból állott, de az egykori ezüstsarkantyús, duzzadó tisztikar helyén az alezredes inkább csak idősebb népfelkelő tiszteket talált maga körül, akik most gyakorlatik magukat, hogy el ne botoljanak az utcán a kardjukban.

Harmadnap Uszkóczy alezredes sétálni indult. Megállt a főtéren egy nagyobb épület előtt, amelyre az volt írva: Kaszinó. Elgondolkozott és lassan sok minden

eszébe jutott. Azok a régi táncmulatóságok, vidám bókók, elegáns tréfák, halkán mondott forró szavak, karcsú csipő, mely megre meg a táncban, két fehér kar a vállán. Gyönyörű szeme volt annak a lányknak és csillogó szép fogai. Hogy is hívták?

Erre lakott ni, ezen az utcán, amely hegynék fölfelé visz.

Uszkóczy alezredes ezüstfejú botja ütemesen kopogott a békaköveken, amint elindult arrafelé. Igen, itt laktak valahol, az utca vége felé, ormótlán nagy öreg házban, ami elvarázslott kastélyhoz hasonlított a kert mellyén.

Vajon mi van vele? El még? Szép neve volt. Hogy is hívták?

Az utca vége felé szórakozottan fogadta egy szembejövő, fegyveres baka tisztelgését. S most megismerte a kerítést. Már egészen romokban hevert. A nagy, öreg, szárnyas kapu, melyre most világosan emlékezett, meg se volt. A kapunyílás két rozott kőoszlop közt üresen tőngött. Be lehetett látni az udvarra.

Megrá" és nézte a vad gázt, amely embermagasra nőtt ott bent. Fekete, megüszkösödött falakat lehetett látni itt. Az egykori nagy ház helyén is, meg arrafelé is, ahol emlékezete szerint valami gazdasági épületek állottak egykor. Régi, régi tűzvész pusztíthatott itt el egyszer mindent.

Uszkóczy mozdulatlanul állt, kihűlt szívvel, gondolatlanul.

Meleg nagy napfény ömlött el a képen, amelyet nézett. A vad burjánok, bokrok, romok megöht szilárdan és üdén hízódott a hegyhát, sőtétzöld fenyvesével, a felhőtlén kék ég alatt, megittasult csendben.

— Anasztázának hívták — mondta most magában az alezredes és ez a név egyszerre meghatotta.

De mi ez? Mért kopog a köveken a

botja, mikor ő mozdulatlanul áll itt? Vagy nem is a botja kopog?

Nem hát. Ez a baka jár itt fel-alá, aki az imént tisztelgett neki.

— Te mit csinálsz itt? — mordult rá az alezredes.

— Alezredes úrnak alássan jelentem, őrségen vagyok — a baka vigyázzba feszült.

Őrségen? Lám, csakugyan, itt egy kis őrház is a járda szélén, idővert öreg falalkotmány.

Az alezredes melle táján gyanús, nehéz szorongást érzett.

— Aztán mit őrzöl te itt? — kérdezte barátságosan.

A baka tekintete fiatal csillogással tapadt az ősz tiszt arcára. Mintha alázatos vidámság lett volna a szemében.

— Alezredes úrnak alássan jelentem, nem tudom — felelte. Bátoratlan kis csend után hozzátette, becsületes paraszti őszinteséggel: — Ezt egyőnk se tudja. De őrség, hát őrség. Mindennap kiállunk ide. Ugy hallom, emberemlékezett óta mindennap.

Teremtő Uristen — riadt fel a gondolat az alezredesben. Most minden eszébe jutott. Egy nagyon régi éjszaka. A farkasok...

Hallatlan — mondta megdöbbenve és merően nézte a baka fényes barna szemét, mintha ennek tiszta tükrében világosan látná, mi történt.

A baka nem értette, mit nem talál ezen rendjénvalónak az alezredes úr. Elfogta a közlékenység vágya.

— Alezredes úr alássan jelentem, nem oly nehéz szolgálat ez — mondta kérdezőzeten, mert úgy érezte, valakit meg kell védenie, talán ezt a derék hadnagy urat aki éppen most százaparancsnokuk. — Csak sáfatikálunk itt, alázatosan jelentem. Nem akadt még itt senkinek semmi dolga. A legkönnyebb és legunalmasabb őrség mind közt, alezredes úrnak alássan jelentem.

— Lárifári — mordult fel haragosan Uszkóczy alezredes. Elkapta a tekintetét a bakáról, keményen, összevont szemmel megegyezve megnézte a vén őrházat, elfordult, megemelte kezét sapkájához, hallotta a baka bakancsainak kemény összecattanását, aztán sietve, izgatottan sántikált visszafelé a városba.

— Hallatlan, hallatlan — csak ez az egy szó járt a fejtében.

Hiszen annak már több mint huszonöt éve. Egy negyedszázad. És negyedszázad óta mindennap... Hallatlan. Az utca kanyarodójában pillanatra megállt, megdörzsölte orrát, mint mindig, ha erősen gondolkozott...

Még a mai parancsban így fog hangzani az a mondat:

«A hegykőutcai őrséget, mint teljesen feleslegest, megszüntetem.» Pillanatig se gondolt arra, hogy ez a rideg, katonás pár szó az utolsó mondata egy szerelemnek.

Hajtsd le a fejed

Még gyermek vagy, örülsz tavasznak, télnek,

Örülsz ha este ágyadnál mesélnek.

Csapong a kedved tarka lepkeszárnyon.

De a gyerekkor csupán csak kurta álom.

Hajtsd le a fejed, édes kis leányom.

Oh majd az élet elhoz minden terhet,

Megismered a gondot és szerelmet,

Én hiába óvlak. Ezen a világon

Milyen útra tértél, tőled kériks számon.

Hajtsd le a fejed, édes kis leányom.

S majd ha nekilendülsz, hajszolod a szépet,

Tudd azt, hogy szívárvány, soha el nem éred.

Az öröm délibáb, kopár pusztaságon,

Nyugodj bele szépen, akárhogy is fájjon.

Hajtsd le a fejed, édes kis leányom.

És ne esüggedj, ha lemaradsz a harcban,

Hidd el, áldás van a földi kudarcban.

Hogy űzött szíved Istenre találjon.

Kell, hogy az élet néha megalázzon.

Hajtsd le a fejed, édes kis leányom.

z. Csukás Irén

A lány, akit a tavaszi szél kísér

1. „Kelemen Ferenc vagyok, törvénytörő joggyakornok, aki soha nem írtam naplót, de tegnap a falitüköröm előtt gondolnom kellett valamire, amit nincs kinek elmondani... Délután negyedik óráig haragomoztam hazra a hivatalból. Pest felett sütött a nap, május van. Lezuhanyoztam és gondosan felöltöttem új világoskék ruhába, selyem nyakkendőöt kötöttem, hátrafért a puhán a hajam. Szombat délután volt, gondoltam elmehetek moziba, uzsonnázni, színházba, akárhová.

S akkor, amint a tükörben néztem magam, keserű érzés fogott el. Túlcsodásos rendes, mintaszere az életet, ezt érzem. Nem lehet, hogy az ember csupán ezért a rendért éljen. Már az érettségim kitüntetéses volt, a jogot is kiválóan végeztem. Állásom van, szép lakásom, jövedelmem van. De itt állok ezzel a szombat délutánnal és nem tudok mit kezdeni vele. Egyszerűen van. A nőkhöz, leányokhoz nem értek, nem ismerem őket. Diákoromban csak messziről figyeltem őket, kezembem latin mondattal, mint egy másik világ lakóját. Aztán áldomat is róluk, izgatottan, de elérhetetlenül és valószínűtlenül: az igazi valóság a tananyag maradt.

Leültem most ezekkel a gondolatokkal a díványra, talpig csinosan felöltözve. Kint szikrázott a fényben a város. Lent az utcán most sportautóban robognak sudár leányok a melegben, olyan szákszővésű, fehér, hús ruhában ülnek a szélvédő üveg mögött, mellettük injujszasan erős, fiataljogú férfiak. Rohannak egy teniszpálya vörös négyzetére felé, vagy sugaras vízhez, csónakházhoz. Néhány perc múlva jökedő karral röpi a férfi a csónakon a leányt, akire egész héten gondolt és most előtte ül, viheti beljebb a bizalmas loccsanású vizen... Ez a ragyogó szombat délután szembeállt most velem. Mindent megtanultam már, gondoltam a díványon ülve, szikrát, vízjogszabályozást és művészettörténetet. Férfi lettem s túlságosan kiművelt aggyal kezdtem társaságba, zsúrokra járni, ahol egyszerre mindent és mindenkit valamelyik szellemi gondozatlanságban és hamisságban találtam. A leány, ki megtetszett volna, sietősen, mohány csupán flörtölni akart, autón száguldozott és több cinkosan bizalmas ismerőse volt. A zsúron megtörtént, hogy a fiúk különféle ürüggyel kijártak a fürdőszobába, ahol a szobaleánnyal ölelkeztek, mert a szobaleánnyal sebb alakja volt a házikisasszonyfőnök. S aztán a házikisasszonyról meg kellett tudnom, hogy sötétedéskor a szigetén járkál egy ötven éven felüli ezüstözött hajú öregúrral. Ezt találtam a társadalomban s csodáltam, hogy a többi fiú olyan jól, otthonosan érzi magát benne. Nem tudtam eldönteni, mi ez: a nők örök természete ilyen, s csak én, a sok magányos munka mellett erre nem jöttem rá, vagy csupán a korszak? Magam

a szerelmet valami megszentelt izgalomnak képzeltem és vártam... a valóság mást ajánlott fel, ezért egyedül maradtam.

Azután elmentem uzsonnázni egy kávéház zenés teraszra. Nagyon idegenek voltak körül az emberek, a nők, a leányok, a gyermekek. Gépiesen kanalaztam a kávét és belül sóvárogva gondoltam egy leányra, aki igazi lenne, szinte láttam már az arcát, amint könnyű ruhában és bátor derékkal jön felém, a tavaszi szél kíséri. Az arcán megértés, a lépése úgy ing, mint szélben fán a meggy, amelynek, amint meglátjuk, előre érezük az ízet. De talán nincs is ilyen leány. Így képzelődtem.“

2. „Elmúlt majdnem az egész év. Az ablakomnál állok, a házak, paloták csúcsa felett, az öszvéry vastag lepedékes hőfelhők közelednek. Elfogják a fényt az utakról, mezőkről, emberekről. Aztán elered a hullás, esik, esik, eltömi az utcákat, talán betemeti a gondolatot és vágyat is?“

A szemem alatt kékesbarna karika, sokat dolgozom. Soronkiül előléptettek, már bíró vagyok. Itélkezem az emberek felett s a magam sorsával tancsoltan vagyok. Még mindig csak várom azt a leányt, akit elképzeltem, aki igazi lenne. Berendezkedtem erre a várakozásra. Kétszemélyes teáskészletet készítettem elő, illatos cigarettát. Pészgőt is vettem. Ezüstkaros gyertyatartókat. Ha leül majd, a gyertyaláng világosága fényt vet a keskeny állára. Úgy képzelem, ha eljön, örökre itt is marad... Nem tudom, mi lesz velem.

Mulkor a lépcsőházban meghallottam a takarítónő és a szomszéd lakás szakácsnőjének beszélgetését. „Valami nagyon szép nő járhat hozzá“ — mondta a takarítónő. — „Tele van pezsgősüveggel és csokoládés süteménnyel az egyik szekrény. Mindennap friss virágot kell tenni neki a szobába. Tudja, mi van a másik szekrényben? Rózsaszínű selyemköpeny, biztos, hogy női, olyat férfi nem hord. Tiszta új. Meg egy tollas papucs. Láttam.“ — És a szakácsnő rekedten kiált rá: „De mondom, hogy senki nem jön hozzá. Sose látunk senkit. Egyszer jár!“

Akkor felmondtam a takarítónőnek és újat fogadtam. De nem tudom, mi lesz, csak telik az idő, a nappalok, esték egymásra. Olyan vagyok, mint egy rajongó, pedig csak boldog szeretnék lenni valakivel, tisztán boldog... Estéknél apró, ismeretlen utcákban veszem hazafelé az utat. A házak emeleitén itt-ott meleg, színes fények szűrődnek ki, a fények mögött emberek, akik megtalálták egymást...“

3. „Egész nap esett a hó, karácsonyosan, mint a gyerekkori mesék könyv színezt, fényes lapja. Teleszőköt a fejem a hangulatával és be akartam rotani egy idegen lakásba, pattogó kályha melegével egy nőre találni, aki szelíd, anyás kézzel átfogja a fejem. Talán ez a baj: hogy a nekem való leányban az anyámat is meg akarom találni.

Már elszánt voltam. De másnap bejött az a leány a hivatalomba, azóta reá gondolkodom.

Valami keserves ügy volt, sok tanuval.

A mostohaapja gyötörte, mert árvaleány. Vékony fehérgalléros pepitaruhát viselt. Néztem az arcát. S közben tárgyalmom kellett az ügyét, természetesen felszabadult és visszakarta az örökségét.

Küzentem neki, hogy várjon meg. A folyosón várt, zavartan s én csak bámulni tudtam nagy szemét, amelyben flatalon és ékkövesen ült a szenvedés.

Félelem volt az arcán, ahogy közeledtem. Annyit mondtam neki: legyen a feleségem. A hosszú, reménytelen évek után csak ez az egy mondatom volt.

— Szörnyeteg, mit akar velem?! — ezt kiáltotta megriadva és elrebbent, mint egy madár, nem tudom hová.

A tárgyalásból tudtam, hogy külföldre utazik valami nagy nőnéhez. Most már mindegy.

Ithon talán órákig ültem magamban; szemben a falon a tüköröm. Már nem is csodáltam, hogy megjött tőlem. Szörnyeteg... A szemem dülledt és árkos, a hajam oldalt öszül. A fehér szálak a halott gondolataim és vágyaim — mindig ezt hittem. Eddigi sorsomban sokat kintódtam és vártam, gyerekesen vártam, lehet, közben igazán valami szörny lettem. Most veszem a kalapom és elmegyek nem tudom merre, majd megérkezem valahol.“

4. Az elhagyott lakásba vékony, karcsú lány csöngött be, fehérgalléros ruháján útköpenyt viselt. A takarítónő jött elő az alsó frontról. A bíró úr nincs itthon, mondta, de tessék megvárni.

— Nem, nem várom meg. Csak talán üzenetet írok.

— Tessék, tessék, ott az íróasztal...

Leült az íróasztalhoz; a néni kiment valahová. Csodálatos, ideges gonddal berendezett, friss virágokkal díszített és dermedt lakás volt körülötte. A lány írni kezdett: „Kedves Bíró Úr!...“ Bocsnátot akart kérni tőle a délelőtti nyugtalan viselkedéséről, hiszen voltaképpen neki, a bírónak köszönhet mindent, a szabadságát. Szemben az asztalon állóanyag kép nézett vissza rá; igen, a bíró, régebben. Mi-lyen szomorú, gyermekszeme volt. A kép mellett a napló, nyitva. Beletévedt a szembe a zöldintás oldalba és elolvasta az utolsó sort: „Most veszem a kalapom és elmegyek, nem tudom merre...“

Olvadni kezdte az egészet és lassan nemcsak betűket, lapokat látott, hanem valami zene áradt ki a naplóból, zúgva betöltötte a szobát és őt magát, a leányt, s elmosott benne mindent. Mennyi idő telt el? Ót perc, vagy évek?... A végén megjött. Felugrott, az ajtóhoz futott. Ott visszafordult s két tenyere közé fogta a vizsgájejt. Visszapillantott a szobára, a friss és elhagyott virágokra, az elszáradt bonbonra. Egyszerre elgengült, már nem tudott elmenni, mint aki dűmában menekülne, de a lába nem mozdul. Pedig bőrnődjét mind becsomagolta, utazni akart, vonatja már készülődhet is. De csak várt a fotójában, szükölve. Haza kell jönnie, nem történhet semmi baja, — gondolta a leány erőszakosan.

És mikor az ablak alatt férfileptek közeledtek, aztán kulcsfordulat csattant a zárban, hátrahullt a feje a széken és melegen sírva fakadt. Már tudta, hogy ittmarad, boldogan és fájdalmasan: amint az embereknek betelik a sorsuk.

„... Csak ennyi a küldetésünk? ...”

Az altató még nem hatott. Már zsongott körötte a levegő. Magasra púpozott párnákon feküdt, kevéske vére lasan áramlott elerőtlenedett, vékony lábai felé. Mintha milliónyi szünyög szurkódna, úgy zsongott a sarka.

Az egész feltámasztott, alapárnázott test súlya a beteg sarkakra nehezült. Egy ideig bágyadt csodálkozással hallgatta a szive gyenge, gyors zakatolását. Mintha nagyon messze, végállomásra futó vonat lihegett volna az éjszakában, elhalálon, csak olykor-olykor hallatva lüktető zaját. Aztán, mintha apró ólomgombok ültek volna szempilláira, szemhéja lassan lefelé érzékedett. A beteg úgy látta a félig hunyt szemredőny mögött, hogy a szoba fehér szekrénye könnyedén ellökődik a földtől és súlytalanul szállni kezd a mennyezet felé. Követni akarta leragadó tekintetével a tovalibbenő bútort, de egyszerre zuhanni kezdett vele az ágy. Rémult kiáltást hallatott, de hang helyett csak egy nehéz, sóhaj tört fel az ajkán. Az ügyeletes orvos halkán nyitott be a betegszoba ajtaján. Kérdőn nézett az ágy mellett ülő ápolónőre.

— Most aludt el, — mondta a nővér. — Érverés kétszáz, kétszázhusz között. Az orvos fölvezta a szemöldökét: — Kétszázhusz? — és megfogta az alvó sárka kezét.

Jegesítőmlőt cserélni, tízpercenként. Az ápolónő szolgálatkészen fölállt. Ebben a pillanatban a beteg hörögni kezdett. Mindketten rápillantottak figyelmesen. Az ügyeletes fölbe hajolt, kinyújtott ujját a beteg szemhéjára nyomta. Aztán ingerülten legyintett. — Nincs remény? — kérdezte fojtottan az ápolónő.

Az orvos idegesen rázta a fejét. — Állandóan legyenek mellette. És azonnal jelentsék, ha... — Intett és kifordult az ajtón.

A folyosón az alorvos jött szembe vele. — Mi újság a hetesben, kérlek? Az ügyeletes keservesen elfintorította arcát. Az alorvos pillogott: — Nehéz éjszaka. A harminckettesben is exitus várható. — Jellegzetes mozdulatot tett. Az ügyeletes hallgatott.

— Pedig kérem akartalak, hogy az ügyeletes szobában tarthatassék. És természetesen, kérem akartalak rá, hogy vendégül láthassalak. Édesanyám küldött ugyan is vidékről egy kis jó hazait. Egy kis karácsonyestére valót. Meghívnám rá engedelmessel a főápolónőt is és a műtőből Mancikát. Utóvégre, szenteste van, ugye? — Szenteste! — mondta az ügyeletes. Két kezét fehér köpenye zsebébe csúsztatta és a mennyezetre nézett. — Reggelre két élővel kevesebb.

— Ismerősöd? — kérdezte féltéken az alorvos és a hetes szoba ajtajára pillogott. — Tulajdonképpen, nem. — Régi beteg, — fűzte tovább a szót az alorvos.

— Kilenc hete vívódik.

— Kilenc... És úgy látod, nincs remény?

— Remény? — az ügyeletes legyintett. — Ez az az eset kérlek, mikor a beteg nem akar meggyógyulni. Apatikus teljesen. Szepszisekénél ez gyakori. De a hetes? Nos a hetes még ennél is súlyosabb. Ez várja, ez sóvárogja a halált.

— Hiszen fiatal asszony...

— Igen, fiatal. Huszonöt éves. Elvált. A gyerekeit elporították tőle. Teljesen egyedül él. Tulajdonképpen kísérleti, ingyenes beteg. Csak egy idős nő látogatja, olykor. Valami távoli rokon. Ezelőtt néhány nappal még értelmesen beszélt. Tanult nő, úgy látszik. Tudod, mit mondtok két injekció között? „Doktor úr, Platon is meghalt, Aristoteles is. Petőfi huszonhét éves korában. Nem nagy eset...”

— Csalódott?

— Meg akar halni.

— És te?

Az ügyeletes ingerülten felhúzta a vállát: — Eh, én bosszankodom, kérlek! A professzor teljesen rábízta. Mert ő már lemondott róla napokkal ezelőtt. Megengedte, hogy kipróbáljam rajta az újfajta kísérletemet. Tudod, a vérsavó-injekciós kísérletet.

— Amiről magántanári értekezésedet akard írni?

— Ugyanazt! — mondta az orvos fojtottan. Arca vörös lett a legyűrt indulattól, szája széle remegett.

— És pont karácsonyi ajándékkul hal meg nekem! Csődöt mond az egész tudományom.

A kísérlet úgyszólván többszöri ismétlés után válik be, kérlek. Újabb betegeken gyakorolhatod...

— Hát nem! — suttogta az orvos és öklöbe szorult a keze. — Nem! Éppen ennek muszáj meggyógyulnia...

— Mit akarsz? — kérdezte az alorvos, de az ügyeletes nem felelt. Szaladt a gyógyszereszekrény felé...

...Vakító fénysugarak közt, égszínkék mezőn libegett a beteg. Nagy-nagy boldogságot érzett. Lelke súlytalan volt, tiszta. Végtelen. Látta, hogyan foszlik le róla ruhája, húsa, bőre. Elsatnyult teste helyett izzó fénysugár támad belőle és száll egyre feljebb, egyre nagyobbá növe, egyre fényesebben. Magarított illatot és simogató melegséget érzett. Egy áttetsző, fehérhűhű asszony-alak simogatta a homlokát. Az édesanyja, akit évekkal előbb temetett el. — Meghaltam, édesanyvóm? — kérdezte boldogan.

A fehérhűhű asszony szellő-lágyan átka-rolta:

+++<<<<>>>>+++<<<<>>>>+++<<<<>>>>+++<<<<>>>>+++
ADD TOVÁBB

Kaptam belőle, tudom, hogy van. Tamás-kezekkel tapogattam, s hiszek benned, emberi jószág.

Mint társasjátékban a kendőt adjátok tovább. Isten adta.

Mert jaj annak, ki nem kapott, és százszor jaj, ki részeseült és a másiktól megtagadta.

Károlyi Amy

+++<<<<>>>>+++<<<<>>>>+++<<<<>>>>+++<<<<>>>>+++

— Itt jársz már, lelke, a boldogság küszöbén.

— Itt maradhatok? — kérdezte vágyakozva.

A fehérhűhű asszony szelíden megrázta a fejét.

— Nem. Még nem fiam.

A beteg dideregni kezdett:

— Visszaküldesz, édesanyám? A gyötrelme? Nincsen nekem több dolgom semmi ott lent. Azt akarod, hogy szenvedjek tovább?

A fehérhűhű magához vonta:

— Nézz le, kislányom.

A beteg a kórházat látta. Az ügyeletes szoba asztalán kicsiny karácsonyfa áll meggyújtott gyertyácskákkal, körötte vidáman vicsorított a főápolónő, Mancica és az alorvos. A fehérhűhű asszony tovább fordította a fejét. Az ügyeletes orvost kellett ekkor látnia. Halálsápadtan állt az a hetes szobában, az ő betegágánál. Kezében remegett a kiürített orvosságos fiola. Aggódva hajolt az ő hörgő, veritékes teste felé.

— Vissza kell menned, fiam, — mondta a fehérhűhű.

— Ezért? — kérdezte csodálkozással.

A fehérhűhű bólintott:

— Ezért. Néha csak ennyi a küldetésünk, fiam. Isten nem szánt mindenkinek nagy feladatot odalent. Neked csak annyit, hogy életben maradj. Hogy győzhessen a tudomány, hogy előre juthasson az a fiatal doktor odalent azzal, hogy sikerült téged meggyógyítania. Nézd, hogy remeg. Nézd, hogy izgatja a siker. Nem szabad elveszítse a félt, nem torpanhat meg az indulásnál. Lelkesítse fel az első siker, vigye sokra és gyógyítson meg ezután sok beteget, kikre szükség van odalent.

— Ezért kell visszamennem? Ennyi az én életem értelme csak?

— A te életed értelme végtelen. Innen föntől mások az arányok, a fiam. Itt az élet értékét a szeretet méri, a szolgálatvállalás.

— Mit tegyek?

— Akarj meggyógyulni!

— S ha meggyógyultam?

— Szenvedj tovább, — suttogta a fehérhűhű s fényalakja mintegy elszólóban libbent tova.

— Anyám! Megállj! — sikoltott a beteg. — Csak annyit felelj meg: szenvedni érdemes?

A fehér alak párává foszlott. De a fénysugaras, égszín mezőn most halk, édes szolozsma zendült.

— Kik énekelnek? — kérdezte a beteg.

Az égi kórus egyre hangosabban zengett: „Boldogok, akik fehérre mosták lelküket odalent a szenvedésben. Boldogok az engedelmel lelkük. Boldog, akit szeret az Úr...”

...Az ügyeletes feszülten figyelte a beteget. Hörgése csillapult. Érverése lassúdott. Néhány perc után lassan kinyitotta a szemét. Odakint hajnaldott már. Karácsony első napja volt. Az utcán vastagon, kiadósan hullott a hó. Az ápolónő citromos vizet érintett a lázas ajkakkhoz. A beteg nyöszörgőve, halkán megszólalt: — Köszönöm, doktor úr. Élni akarok... — Mit mond? Nem értem... — kérdezte az ápolónő.

Az orvos hallgatást intett. Szeme az üres orvosságos fiolára szaladt és megcsillant benne egy kicsi, boldog, büszke láng.

MAGYAR BOROK

A bor férfi-dolog; csendesen kell beszélni róla. Leghelyesebben egy pohár bor mellett.

Ha megöregszem, pincét akarok, ezt már szilárdan elhatároztam. Semmi más nem akarok az élettől. A pince helyét is kinéztem, nem messze otthonomtól: gyalog járok majd ki s vigyázok, hogy a környékbeliek, bortermelők, gyümölcsös-keretek tulajdonosai, vincellérek ne tudjanak meg semmit városi multamról. Ha megsegít a vaksi sors, hetvenéves koromra tisztességes emberek a maguk világából való tisztességes emberek tartanak majd, tehát bortermelőnek, valakinek, aki tudja, hol kell meghalni. Mert nincs szebb halál, mint egy diófa alatt, a borospince előtt, őszel, közvetlenül szüret után, mikor az újbór már szunnyad és erjed a hordókban, a diót levették a fáról, s a napnak szelíd ereje van még, mint az öreg ember szerelmének. Itt ülök majd, egy padon, háttal pincémnek, ahol boraim pihennek, a kecskelábú asztalnak könyökölve. A mélyben a csepeli tjtát látom, a messzeségben hazám lapályait. Könyvet csak ezeréveset olvasok már ebben az időben s őbort iszom hozzá, öt éves somlót. Így várom a halált.

Amíg eljón, elkézelem néha, milyen lesz ez a pince? Húsz hordó bor sorakozik majd bolthajtáscs mélyén; a hordók dongáira kétával trom fel az éviáratot és a bor nevéit. Lesz három hordó rizlingem, ez már bizonyos. A rizling olyan a magyar borok között, mint a közhely az emberi gondolkodásban: összeköti az emberi dolgok mélyebb értelmét. Ne félj a közhelyektől, magyar: önmegővő erő árad belőlük. Rizling lesz, nem nagyon régi, három-, négyéves olasz rizling, melynek fimaságán érzik még a latinos műveltség és szőlőkultúra pannoni pallérozottsága. A rizlingben ritkán csalódik a magyar. Szerzte a hazában sok komisz lőrért mérnek, de az olaszok nevezzet magyar rizlingben van valamilyen otthonos bizalomosság; az ember úgy issza, mint mikor rokonokkal beszél. Van egy fajtája, melyet csak palackos állapotában ismertem meg: az elhunyt Festetich herceg diási szőlőjéből való rajnai rizling. Már nem árulják, vagy ha igen, csak palackonként, ritka helyeken. Egyidőben ez volt a legnemesebb magyar fehér bor, csak a somlói ért a nyomába. Ez a Festetich-féle rajnai rizling halványzöld volt s illata, mint a nagyon régi francia chablis-é. Volt valamilyen sajátossága, ami borban, emberben a legritkább s mindegyre inkább kivész a világból: c a c h e t - i a volt, pecsétes egyénisége. Ez a tünemény szűnőben: jó típus-borok és típus-emberek maradnak a helyében. De a rizling az volt Magyarországon, amit a franciák általános szóval, a műfaji közelebbi megjelölése nélkül, fehér bornak neveztek. Az a bizonyos pohár bor, melyet kéretlenül odaállítanak az ember elé a vendéglőben, az a bor, mely olyan, mint a kenyér, a nemzet testének eledele, valami általános és megbízható. Mikor a rizlinggel is baj lesz Magyarországon, én már nem akarok élni.

A pince mély lesz, Sopronból hozatok egy fűzér fűszeres kolbászt a hentesőtől, aki a landjäger-t készíti sajátkezőleg a Várkerület egyik mellékutcajában, son-

kát és tormát tartok itten, s természetesen lopót és néhány pintes üveget is, a vendégek számára. A pint régi mérték, nagyapáink még ezzel éltek: tartalma másfél liter s a magyar, ha férfikorba jutott, minden este odaállította a vacsorateríték mellé a maga pintes adagját. Homoki borból és badacsonyból minden tisztességes ember elbirt és megkívánt egy emberöltő előtt estéknént egy pintet. Más volt a helyzet szülővárosom, Kassa vidékén, ahol természetesen számorodni ittak az urak, de a vásárok fuvarosai is, az «Arany képzalódés»-hez címzett bormérésben: a számorodni már pohárral itták, csak a lenyevlek nyakalták, mintha szomjúságot is oltana. A magyar, bölcsen és óvatosan, asztali borral élt. Asztali bornak neveztek mindent, a rizling és a szilváni között, amittől másnap könnyű fejjel ébredt az ember. De Szüllő Gézától tudom, hogy az elnevezés eredete még a fiatal Ferenc József asztaláról származik: ő volt az első a magyar királyok és osztrák császárok között, aki — bölcs emberismerettel — elrendelte, hogy a bizalmasabb ebédekben a vendég elé állítsanak egy üveg könnyű bort is, melyből kedve szerint kortyolhat, sajátkezőleg töltögetve s csak a finomabb, hivatalos borokat nyújtották át poharanként a lakájok. «Asztali bor» volt tehát a monarchiában, melyet a király asztalánál saját guszta, mértéke és igénye szerint fogyasztott a vendég. Ferenc József, mikor ezt elhatározta, a borokat talán nem ismerte jól, de ismerte az embereket.

S mert a részeg embert utálok, legalább úgy, mint a kákabélút, aki fanalogva, ásványvízzel keveri a bort, — meddig és miért akarsz ilyen óvatosan élni, szomorú barátom? — tartok majd egy kívénült sváb csaposlegényt, aki megtanít vendégeim számára fröccsöt készíteni. Mert a szóдавíz nem ásványvíz, ezt jagezzük meg jól. A szóда már a civilizáció, ez igaz, de nemzedékek és évszázadok fortélyja kellett hozzá, míg a magyar megtanulta és feltalálta a fröccsöt, ami a hosszú élet titka. Sajátságos, de igaz, hogy fröccsöt nem tud a magánember készíteni. Hiába tanulod meg a leckét, hasztalan vásárolsz háromdecis poharakat, igen, hiába méred ki és vegyíted aggályos gondosan a két deci bort egy deci szilvával, a fröccs képletét csak a hivatalos csapos ismeri. S a magyar, mikor feltalálta ezt a cso-

dátos, bölcs és óvatos vegyületeket, mely elég iömény ahhoz, hogy sarkalja a borozgató férfi képzelőerejét, s ugyanakkor eléggé szelídített, hogy ne árton a nemesebb szerveknek, mély életpasz-talatról tett bizonyosságot. Mert minden ásványvíz gúszos dolog, elrontja a bor jellemét, de c szikvíztől a badacsonyi, vagy egri fehér illata nem változik, s a fröccs óvatos-okos keverési aránya, hla az évszázados gyakorlatnak, megóvja a magyart mindenféle kilengéstől. Magánember nem tud fröccsöt keverni. A «tréfa», a «házmaster», a «hosszúlépés» keverési titkát könnyebb meglesni, mint a fröccs készítésének mesterségbeli rejtelmeit. Ahogy a jó csapos félkézzel önti a háromdecis üvegbe a bort, másik kezével hozzacsapja a megfelelő adag szódát: ez a titok, melyhez csak a szakember ért. Sok kocsmás otthonülő maradt volna Magyarországon, ha a fröccs titkát magánember is elsajátíthatná. De ez lehetetlen, sajnos.

Ezért tartok majd egy öreg csapost, s együtt vizsgáljuk tavasszal a hordókat. Lesz bikavér is, de nem sok, s nem hordó-ban, csak szalmafonatos üvegben. A bikavérrel úgy vagyok, hogy tisztellem, de csak óvatosan és messziről. A sűrű szenvedély él ebben a borban, melynek kétféle fajtáját ismerem, egy engesztel-tebb, édeskes válfaját, s egy másikat, tömört és fanvart, az igazit. Az egri vendéglős ebből a másik fajtából ad nekem, ha néha bemelegyek, s ezt ide-gennem nem is méri, mert az egri pin-cékben sem akad sok belőle. Ez a fan-nyar bikavér féjelmes mélyre ássa magát az ember idegeiben. Valósággal feltúrja az emberi lélek ősanyaqát, három deci után néha már portuláng szavakra és gő-rög igekötőkre emlékezem vissza, s vala-milyen kínai bölcsességre is nevel, mintha azt suttogná: minden szép, de minden elmúlik, tehát okosabb vesztig maradni. Más a helyzet a somlóival. Már a neve körül sok a fogalomzavar: ejtik «som-lai»-nak, aztán «somlyói»-nak, de mind-ez csak suta beszédhiba. Becsületes neve «somlói», s mint a nagynevű, kiháló családok, ez a bor is megköveteli, hogy nevét helyesen és tisztességesen ejtsük. Ez a magyar borok fejedelme. Kis terü-leten termelik, s már nem sokáig: fáradt bor, lassan kivész a szőlőkből ez a fajta. Illata olyan, mint a fehér burgundié, de annál is nemesebb. Van egy fajta somlói, «Arany tűz» a neve, s pon-tosan olyan: tűz és arany keveréke. Ez a bor rábeszél. Ezt mondja: «Élj». Ezt az egyetlen szót mondja, de olyan kö-vetkezetes erővel, mint a régi latin ver-sek a nagy tanulságokat. Mit szivott össze ez a bor napfényben, évszázados illatokban! A föld sava: és titkos ereje, a nap tüze, esős őszök bölcsessége, a természet vegykonyhájának rejtett párlatai, mindez aranyszín bölcsességgé ne-mesedett ebben a különös borban, mely-hez hasonlót egyetlenegyét ismerek csak a világon: a Pouilly fumée-t, ezt a füst-ízű fehér burgundié. E két bor szelleme azonos: nem vetélytársak ők, hanem lángeszű testvérek. Mert a bornak nem-csak ize, illata és szesztartalma van, ha-nem mindenekfölött szelleme is. Mintha a nép, mely termeli es issza, átadna lelke titkos tartalmából valamit a hazal

PÁPAI KISLÁNY

Bözsike Pápai született. — Nem is a gölya hozta, hanem a Bakony ere tán, vagy talán a Tapolca. Onnan fogta lyukas kosárral, az anyja meg a bába, azért szeret fürödni és azért oly kedves neki Pápa...

Erdélyi József

A HAJÓRONCS

bornak. A somlói borban a magyar leg-nemesebb tulajdonságai élnek: keleti bölcsesség és nyugati műveltség. Van benne valami Azzsia nyugalmából és Európa kíváncsiságából. Ez a legszerencsésebb keverék borban és emberben. Szűreire vendégeket hívok majd, akik nem szeretik a zenét, nem értenek politikához s tudnak hallgatni a dióta alatt. Mit adnak nekik?... Sonkát tormával, ez önként értetődik, parázsban sült burgonyát és fehér liptai túrót, a rozsnóyi kereskedés híres liptajit fabödönökben, paprika és ajóka gyűrű nélkül. Egy hosszú élet minden tapasztalata és rábeszélő készsége kevés ahhoz, hogy meggyőzzem kortársaimat: milyen tökéletes bor-korcsolya természetes állapotában a liptai, s milyen helytelen divat hagyomány, mustárral, paprikával bonyolultabbá tenni azt, amit a természet önmagában tökéletesnek teremtett. A tisztá borhoz egyszerű, tisztá harapnivaló szükséges: ennnyit már a kínaiak is tudnak, akik különben nem borisszák, hiszen Turkesztánból hozatják a maguk rizsbora mellé a szőlőből készült bort, a szerencsétlenek! Mikor a pincém meglesz, a sorok-sáriak megint fehér cipőt sütnék, s Bácska is küld abált szalonnát a szűretemhez. Így ülünk majd, sugárzó őszi delután, a pince vasajtaja előtt, a hosszú padon. Kezünkben bicska, mert úri-ember nem használ bizalmas étkezéshez idegen evőeszközt, előttünk a kérdécs poharak, a mélyben az ősz aranyfüredjéből halgás vonalakkal eléváló hazai tál! Hallgatunk.

Mögöttünk, a pince mélyében, dohognak a hordók: a rizlinges, a somlói, a szilváni, a badacsonyi, a zirci papok halványárga misebora, a kegyes tanítandiektől dörgicséi termése, s a magyar homok szelíd hajtása, a derültebb nyári esték örök társa, a nyájas kudar, mely bornak nem igazí bor, de italnak enyhé és szárazkötő. A borok élnek és dohognak a pincében, a diófák lombjai között kőver darazsak dünnögnek, messze, a mélyben, hajó úszik a Dunán, árut víz és hoz egy megbékélt világ jószándékú népei között, a népek örök országútján, s Pannónia szőlőskertjeiben az éneklő lányok megmosták fehér lábukat és tapossák a fűtöket. Mind öregek leszünk, a pince tulajdonosa és vendégei, irodalomról csak akkor esik szó közöttünk, ha legalább ezer éves, s borról csak akkor, ha legalább ötvenes; nem akarunk már bosszút és elfeledtük azokat is, kiknek egykor meg akartunk bocsátani. A tájat nézzük, kortyoljuk a bort, s óvatosan ejtjük a magyar szavakat, melyek egyidősek e tájjal. A bor nem bírja a beszédes vendéget, ez régi tapasztalás, s a beszédes vendég, kiknek még fontos mindenféle világi hiúság, nem bírja a bort. Ennek a pillanatnak élék; amit addig csinálók még, csak előkészület, magam sem tartom sokra. Mind bölcsék leszünk, s az első pohárból a földre is loccsantunk egy kortyot, nagyon régi áldozati szokás szerint. Mikor az első csillag feljön, kulcsra csukjuk a pince vasajtáját, s rövid botra támaszkodva megyünk haza. Az éjszaka hűvös már, a társaság árnyalokait elnyeli az októberi este varázslata. Élünk, nem élünk, kinek fontos igazán?... Bölcsék leszünk, mint a bor, melyet ittunk, s válvonogatva beszélünk az ótókori ítéletéről. Mert minden bölcsesség alya, melyet a magyar a hazai borból és a műveltségéből tanult, ennyi: szeretni kell az életet s nem kell törődni a világ ítéletével. Minden más hiúság.

Csak néhány nap még és oltárhoz vezetem menyasszonyomat, Inezt. Egy kiránduláson ismerkedtem meg vele. Pályám a követségen jól indult. Rövid ismeretség után meg voltam róla győződve, hogy ebben a bájos leányban találtam rá életem párjára. Ezért gyorsan határoztam és Inez születésétől megkértem lányuk kezét. Apja, öreg, igen gazdag kávéültetvényes, ránk adta áldását, anyja sírt meghatottságában.

Egy este, valamennyien a menyasszonyomék villájának terraszán ültünk, egyszerre csak megjelent egy napbarnított férfi, talán negyvenéves, és ránk köszönt vidáman: — Jó estét! Erre a hangra szülei felálltak és a lépesdőhöz siettek, hogy üdvözöljék a vendéget, rokonukat. — Örülök, hogy viszontlátlak, — mondta a leány szilárd hangon rokonának: — Bemutatom neked a vőlegényemet... Egy pillanatra fagyos hallgatás hullt ránk, a mostjött homloka ráncokba húzódott, pillantásával átfűrt. De máris visszanyerte nyájas modorát, könnyedén meghajolt előttünk és mondta: — Miért nem közöltétek velem már előbb Inez eljegyzését?

— Hogyan közölhetjük volna, Juan? Hissen három éve hírt se hallottunk rólad, — felelte erre az ültetvényes. Másnap Inez elmondta nekem, hogy rokona három évvel ezelőtt megkérte volt a kezét. De, mert nem érzett iránta semmilyen vonalmat, szülei kikoszorazták. Nem sokára ezután Juan elindult világágra.

Esküvőnk október tizedikére volt kitűzve. Juan, aki az első találkozástól eltekintve, mindig előzékeny és udvarias volt velem szemben, még násznagyomnak is ajánlkozott. Gyakran mentünk együtt hosszú sétákra, néha messze kimentünk a tengerre egy helyes bárkán, melyet Juan maga vezetett. A golf torkolata előtt mintegy két mérföldnyire néhány hete egy gőzhajó fenekelt meg. Ott hevert, egy fekete roncs, se árbóca, se kéménye, a hullámok verdesték tettehellen testét.

— Mégis csak érdekes volna ezt a hajóroncsot meglátogatni — mondtam egy napon.

Juan felkapta ezt az ötletemet. Már másnap reggel — még ágyban hevertem — belépett a szobámba és jökdéviden rámszólt: — Ki az ágyból, jer! Kihajózunk a megfeneklett hajóroncsához. Gyorsan felöltöztem. Juan meghívása tettett nekem. Lesiettünk a partra, beültünk a karesú csónakba és csakhamar kiértünk a nyílt tengerre. De a vidámság eltűnt Juan arcáról, homlokát ráncok barázdálták végig és egyszerre csak megtört a csendet ezzel a kérdéssel: — Tehát két hét múlva nősiülsz? Nagyon szereted Inezt?

Választ mintha nem is várna, mereven nézett maga elé, lelkehagyottan. Egyszerre csak felkiáltott: — Helyben vagyunk! Erre hátrafordultam és meglátam a hajóroncsot. Juan bevonta a vitorlát és meg erősítette a csónakot egy leülőgő kötélgésozóhoz. Felkúszunk rajta és átlendültünk a hajó korlátján.

— Itt egyszerű — kiáltott föl Juan és mintha visszanyerte volna jókedvét. Nekem nem ez volt a véleményem. A fedélzetet a pusztulás minden nyoma. — Jer! — mondta hirtelen Juan. — Tudok itt egy pompás helyet, ahol kényelmesen reggelizhetünk.

Utána mentem egy jókora kabinba, melynek közepén egy asztal állt. Juan kirakta az élelmiszerekkel tele kosarat, sültet, kenyeret, konzerveket csomagolt ki. — Igynk bájos menyasszonyod egészségére és eljövendő boldogságra! — mondta. Leültünk, ittam és a rokon mingyárt újra megtöltötte poharainkat. Hogy mi történt azután, azt nem tudom, bizonyára elvesztettem az eszméletemet... Amikor felemlétem, Juan láttam velem szemben. Fel akartam állani, de nem tudtam. Amikor végignémet magamon, észrevettem, hogy szíjjakkal voltam összekötözve.

— Mit jelent ez a rossz tréfa, Juan?... — Hiába próbálkozol — mondta gúnyosan. — s tudod-e, hogy hol vagy?... Egy céltáblán! Mert ez a roncs ma az erődítés ágyúinak céltáblája lesz, Egy óra múlva kezdődnek a lövőgyakorlatok!

— Gyilkosl! — tomboltam. — Hiába ordítasz. Senki se hallja. Egy óra múltán ezzel az ócska hajótesttel együtt eltűntél örökre... és én fogom megvizsgálni Inezt eltűnésédeért... Hallottam lépéseit, melyek elhaltak a fedélzetet, azután csend lett. Emberföltötti erőfeszítéssel próbálkoztam újra megszabadulni béklyóimtól...

Egy borzalmas robaj, mintha szétrombolnának egy acélból készült várat, aztán nyöszörgő fűtyülés, mely közeledett és egy tompa ütés. A lövőgyakorlat megkezdődött... Elállt a lélekzetem. Az ágyú roszszul célzott és a gránát elszállt a roncs fölött. Izgatottan figyeltem és azt kívántam, hogy a következő lövés találjon és a gránát vessen véget szenvedéseimnek. Már elődőrdült a második lövés, amit a víz erős csobbanása követett. Újabb robbanás... A roncsot lőkés érte, amitől megingott. A következő borzalmas ütéstől a fejem neki-vágódott a kabin falának, szemben a fal szilánkokra tört, mintha üvegből lett volna. Elvesztettem az eszméletemet.

Amikor felocsudtam, arcomon végig piros patakoccsa csurgott. Elek!... Rémülettel eltelve vártam az ötödik lövést... A gránát most végezni fog a ronccsal. De az ötödik lövés csak nem dördült el. Úgy éreztem, mintha minden erem megnyílt volna és vérem kiáradna testemből. Hirtelen lépéseket hallottam a fedélzetet. Férfiak nehéz lépéseit. Kiáltani akartam, de nem tudtam. A torkomat mintha összeszorították volna. A lépések közeledtek... már meg tudtam különböztetni a hangokat, melyek behatoltak a kabinba. — Nézzük meg, hová ütött be az utolsó lövés, — mondta valaki.

Akárhogyan erőltettem, hang nem jött ki a torkomon. Azután feketeség borult a szememre.

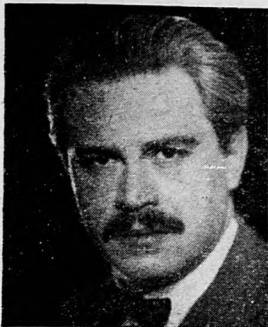
Egy kórházi ágyon tértem magamhoz. Körülöttem csupa egyenruhás férfi, a szemükben részvét és kíváncsiság.

— Hogy van? — kérdezte az egyik tiszt. Felelni próbáltam, de egyetlen hang se jött ki a számon.

— A hangszálak megbénultak, — jegyezte meg az egyik, valószínűleg az orvos. — De ez hamarosan elmúlik. Néhány nap múlva minden rendben lesz. Inez e közben lázasan feküdt a gondtól és izgalomtól. Nem kellett neki elbeszélni ezt az élményt — a borzalmas drámát, mely a hajóroncsban lejátszódott, kitalálta és csókolott engem, mint akit halottnak hitt. Juan eltűnt.

Írta: J. G. de Maraimo Ford.: Moly Tamás

MÓKUSFÜRED

Varga István pesti fiú volt. Mérnök. Amikor Erdély északi részét visszacsatolták Magyarországhoz, az első nyáron nekiindult, hogy megalátogassa és bejárja a történelmi földet, ahová húsz éven át csak útlevelemmel lehetett eljutni. Volt egy kétüteműes, fűrgő, kis sportkocsija. Azon ment. Egyszer vezetett. Scfőrt nem vitt magával.

Nagyváradon, Kolozsváron át eljutott Marosvásárhelyre. Evett flekkent és vargabélest a «Surlott grádics»-ban, aztán nekivágott a hegyeknek. Nem volt határozott célja. Csak kóborolni akart. El is tévedt. Letért a gyalázatos műútról valami, még gyalázatosabb ösvényre. Fogalma sem volt, hol jár? Pedig már hűvösödni és szürkülni kezdett a délután. Egy-egy mélyebb vágásban, ahol az útra árnyékat vetettek az erdővel borított hegyek, valóságos sötét lett. Estel Nyáron! Délután haikor! Ez is hozzá tartozik Erdély tündéri természeti figuráinak.

Az út kanyargós volt, köves, teli kegyetlen zökkenővel. Egyszerre csak nagyot roppant valami a kocsi álvázában. Nem lehetett tovább menni.

Varga István levetette kabátját, lefeküdt a földre, bemászott a kerek közé. Savanyúan állapította meg:

— Hátsó fél tengelytörés! Kész! Hogy az ördögbe jutok innen el egy olyan helyre, ahol van autójavitó műhely? Lóval? Bivallyal? Azt is mikor kaphatok? Két óráta már, hogy nem láttam élő lelkét ezen az elhagyott vidéken!

A táj gyönyörű volt. Ezt, abban a keserves percben is elismerte Varga István. De azért haragudott a tájra, ahogy egy szép asszonyra haragszunk, aki leöntötte a nadrágunkat feketekékével. Tölcsért csinált a tenyeréből, beleordított a levegőbe: «Hahó! Hahó! Jár erre valaki?»

Semmi válasz. Még visszhang sem. Az erdők elnyelték az ordítózását.

Alaposabban körülnézett. Sehöl, semmi emberi tevékenység sincs. Sem ház, sem füst, sem állat, sem szántóföld, sem telegráfpózna. Fák, füvek, piros bogysók bokrok. Bájós dombhajlatok. A lombok fölött magas hegyek. Derékig benöve fenyővel és bükkfával. Derékon felül a kopasz sziklák kén- és sóvonulatokkal érezve.

Othagyta a rokkant autót. Előregyalogolt vagy ezer lépést. Sehöl egy teremtet lélek. Visszament a kocsijához. Magáratérítette mind a két pokrócát, mert nagyon hideg volt. Nem tudta szegény fiú, hogy Erdélynek ezen a részén, nyáron is elké a prémes bekecs. Közben komoly este lett. Fekete sötétség. Az ég telihintve a csillagok gyémántporával. De a holdból még nem volt több látható egy vékony, fehér ostyaszelenél.

A fiatal mérnök didergett és átkozódott a sötétség közepén:

— Hogy annak a bűdös tengelynek éppen itt kellett eldőlni, Azsiában! Összekuporodott az ülésen. Hiába, itt kell éjszakázni. Csak meg ne fagyjon. Elkeseredve nézte a hideg fényű csillagokat és szivarra gyújtott, hogy legalább annak a paraszán melengethesse az ujjait. Egyszerre csak hang szólalt meg a sötétben. Édes tárogatóhang. Ocskay szerenádiát játszóta valaki, messzi az északában.

A mérnök fölkapta a fejét. Erdély nagyon furfangos, de azt talán mégsem tudja megcsinálni, hogy magától szólna a tárogató. Csakugyan, arrafelé, ahonnan a hang eredt, két sárga fényű pontocska látszott. Ablakok! Lámpavilág! De, hogy a csudába lehet ez?! Hiszen nappal nem volt arra semmiféle ház! Mintha a lámpafény valami varázslat folytán került volna oda. Mintha az északával együtt másik dimenzióba lépett volna az egész táj.

Mindegy, hogyan került oda?! Ott volt a fény! A mérnök kiugrott a kocsiából és a pokróccal a hátán, nekivágott a sötétségnek. Út nem volt, árkokba lépett, bokrok tuskái szürkáltak össze. Elcsúszott a síkos fűvön, hasraesett, megvérezte a tenyerét. A végén mégis közel jutott a fényhez. A sötétben is látszott, hogy ház van ott, annak az ablakai világítanak. Valami puhába lépett. Az ördög vigye el! Virágóggy. Vio lák illatát érezte. Ez itt már a házhoz tartozó kert. Csak össze ne szidiák majd a kártevésért.

Megtalálta az ajtót, a tornácot. A kivilágított ablakok a tornácra nyíltak. Megállt egy pillanatra az ablak alatt, szemügyre vette a szobát. Uri formájú, kis család vacsorázott odabent, a petróleumlámpa sárga világosságában. Az asztal közepén virág volt egy mázas kancsóban. A falon székelty varrottások virítottak. Nagyon békés volt a kép. Egy feketeheajú, csinos lány ült az ablakkal szemben. Mellette kétoldalt nyilván az apja, meg az anyja. A végén tartottak a vacsorának. Számóált ettek, amely gyönyörű, zöld lelvéllel bélelt kosárban piroslott az asztal közepén.

A mérnök kopogott:

— Tessék! — mondotta odabent egy meglepett férfihang. Érzett a hangon, hogy nem várnak vendéget.

A fiatalember megállt a küszöbön, vállán a takaró, a keze véres, a homloka is véres, mert bemasztoalta a kezével. Érezte, hogy megijed a békés család. Köszönt:

— Jövestél! Ne tessék tőlem megijedni. Nem vagyok rabló. Pórujárú utas vagyok. Az autóm tengelytörést kapott az úton. Nevev Varga!

— Nevev Sós! — mondta a házigazda. — Tessék beljebb jönni.

A szobában kellemes meleg volt. A zöld cserépkályhában pattogott a tűz, érzett a fenyőfa givantája. Pedig július eleje volt. De a havasi este nem törődik a kalendáriummal.

— Látom, hogy fázik! Olelje meg a kályhát! — ajánlotta barátságosan a háziasszony.

A házigazda fenyőpálinkát kínált. A fekete lány kiment rántottát csinálni. Mentetgetőztek, hogy nem adhatnak más va-

csorát, mint egy kis rántottát, aludttejet, ordát, szalonnat. Mellyik szalonnat szereti? Az abállat, vagy a füstöltet?!

Vacsoraközben a vendég alaposabban bemutatózott. Mérnök. Az «anyaozság»-ból való. A házigazda megmondta, hogy ő meg tanár. A fiatal nő a lánya, Emma. A másik nő a felesége, az is Emma.

— Hol vagyok én itt?! — kérdezte a fiatalember.

— Mókusfürdő! — felelte a tanár.

— Fürdőn? Valóságos fürdőtelepen?!

— Azon!

— Hát hogy lehet az, hogy nem láttam semmiféle házat az útról?!

— Mert el vagyunk búvia a dombok köz. Majd meglátja reggel, hogy ez milyen kedves kis fürdő! — mosolygott a tanár. Mindiárt elő is vett egy nagyon régi, vastag könyvet. Valami fürdő-katekizmust. Mutatóujját rátette egy kikezdésre:

«Mókusfürdő. Kénes víz. Erdők. Huszonthat férőhely.»

Az alvás körül egy kis baj volt. Hol fektessék le? «Odaadom a szobámat, Varga úrnak! Ma éjjelre bemegyek anyushoz!» — ajánlotta a lány.

A vendég nem akarta az áldozatot elfogadni, de a házigazda rászólt:

— Kár ennyit teketóriázni, kérem. A muszáj parancsol. Ott fog aludni, ahol fér. A lányomat pedig ne sajnálja. Emma bizonyosan örül, hogy egy éjszaka az anyjával alhat!

Kedves volt a lány kis szobája könyves théka az ágy mellett, legfelül a könyvek között, a «Toldi szerelme», Kriza «Vad-rózsá»-i és egy francia szótár, fűzetelt ceruzával.

A lány is nagyon kedves volt és komoly. Nem afektált, nem kényeskedett. Nagyon egyszerű dolognak vette, hogy egy idegen fiú fog az ágyában aludni. Még az is neki jutott az eszébe, hogy hálóinget kérjen apjától a vendég számára.

Kora reggel friss, édes, fenyőillatú, erős levegő és rettentő madárcsicsergés ébresztette fel a mérnököt. Fűtült, miatt mosdott. Mintha oxigént inhalált volna, olyan jó kedve volt.

Ebren találta már az egész házat. A reggeli kávéja az asztalon várta. A házigazda jelentette, hogy hajnalban egy székelty szolga elindult abba a faluba, ahol van posta. Azóta elment a sürgöny bérautóért Udvarhelyre. Iga is kerül nem sokára, amelyik a sebesült autót bevontatja a városba.

— Gyerünk talán, nézzük meg együtt Mókusfürdet! — ajánlotta a komoly, fekete lány.

Bűbájos hely volt. Csupa virág, erdő és patak. A hatalmas hegyek között, bájosan mosolygó kis völgyecske. Emma megmagyarázta, hogy mi az a geográfiai ravaszság, amely miatt az útról nem látszik a telep, pedig ott van közvetlen mellette.

«Telep.» Ez kissé nagyképen hangzott ezen a helyen. Mókusfürdő összesen öt, tornácos, parasztház-szerű villa volt. A fürdő jellegét mindössze az adta meg, hogy a házak közötti, virágos, gyeses térségen valami székeltykapuszerű, fa-építmény állott. Ez volt az «ívócsarnok».

A fatető alatt savanyúvízes forrás buzogott.

Telefónja, postája nem volt a nyári helynek. «Itt még a rádió is tilos. Nem akarunk tudni a világról!» — magyarázta nevére a lány.

De a természet annál bővebben megáldotta Mókusfüredet. A levegője csupa balzsam volt, földjében gyógyító erejű vizek buzogtak. Egy mélyedésben sós víz gyült meg, kis tó. Természetes hőfokú. Remek fürdeni benne. Varázsszer csúsz és rheuma ellen. Félóránvira, a hegyekben kötetlen alakban fordul elő a kén. És van patak is, teli pisztránggal.

Ennél a pataknál a mérnök megismerkedett az egész nyaraló publikummal. Mókusfüred «ebédet fogott» magának. Voltak vagy húszan. A férfiak horgásztak. Az asszonyok stoppoltak, vagy asztalfutót hímeztek. A lányok virágot szedtek, regényt olvastak, a gyerekek számocát szedtek az erdőszélen. Olyan volt a társasága, mint egy nagy, vidám család, amely birtokába vette Robinson szigetét.

Később egy furcsa alak csatlakozott a horgászó társasághoz. Idősebb úriember volt, pakompartot viselt, a szemén monokli, de a lábán foltos csizma. Deréktől fölfelé gavallér, deréktől lefelé falusi gazda.

Emma megsúgta a vendégnek:

— Ez Balázs bácsi. Ő itt az igazgató. Helyesebben a gazda, övé a fürdő!

A mérnök tüzesen gratulált a tulajdonosnak Mókusfüredhez. Leikesen áradt belőle a szó:

— Hát kérem ez tündéri hely. Örülök, hogy idepottyantam! És azt hiszem, hogy ennek a telep is hasznát fogja látni. Mert kérem nekem nagy szám van. Forgószélet tudok csinálni, ha kinyitom. Majd elterjesztem én, hogy milyen csudahely ez. Még a pesti újságokba is megíratom. Meg tetszik látni, az lesz a következménye a kalandomnak, hogy jövőre harminc villa fog épülni és két év múlva szálloda lesz itt. Emeletes. Autógarázzsal. Egészen eddig fogja kihozni a vonalát a Mávaút!...

A pakompartos ember nagyon tréfásan felelt erre az ömlengésre, de a monoklija veszedelmesen villogott hozzá:

— Nézze csak, fiatal barátom! Ki ne nyissa a száját, mert letöröm a derekát. Félünk mi mindenféle reklámtól. Hiszen éppen az itt a kedves, a régi vendégeimnek, meg nekem is, hogy nem tud rólunk senki. Megvagyunk mi egymással, az a pár familia, amelyik összeszokott egymással. Az idegen csak zavarna itten. Utálik az idegeneket. A román uralom alatt kétezer lejt adtunk a jegyzőnek, hogy még az autótérképre se ielentse be Mókusfüredet. Mert tudja meg, fiatalember, hogy van néhány erdélyi fürdőcske, amely olyan félenken csukódik be az idegen elől, mint a délgnyíló. Hát ez is olyan. A Nemzeti Kaszinóba könnyebben főlvetetheti magát valaki, mint hogy ide, közénk bevegyük!

A mérnök okos fickó volt, megértette a helyzetet és nevetett. De hiú is volt és ezért kacsinva ígérte:

— Rendben van. Hallgatok, mint a szarka. Hanem jövő nyáron, ha én szeretnék idejönni, egysegyedül, nekem csak adnának valahol egy kuckót?!

A fírdőtulajdonos savanyúan félrehúzta a száját:

— Nem tudom. Talán. Ha például olyan szerencsés lenne, hogy beléházasodhatna valamelyik családba!

A fiatalember ránézett a lányra, akinek az ágyában aludt. El sem pirult az a lány, látszott rajta, hogy nincs semmi szégyelnyivaló gondolata, csak mosolyogta a tréfát.

Varga Istvánnak viszketni kezdett a nyelve, hogy, talán csak a táj varázslata miatt, ott rögtön megkérte a lány kezét. Ő pirult el, férfi léteré. Alig tudta lenyelni a szavait. Nem is mult el benne a bizsergető érzés, hogy talán okos volna ilyesmit csinálni. És délután, amikor az udvarhelyi autó megérkezett, búcsúzódás közben kissé oldalt állott a lánnyal. Olyan volt a dolog kezdete, mint egy reitendő frissen fakadó forrás. Nagyon tisztán, komolyan kérdezte meg, hogy teheti-e majd a tisztelétét, télen, Kolozsváron? — És végtelenül boldoggá tette, hogy a lány nem azt felelte: «Kérem, legyen szerencsénk!» Hanem így válaszolt: «Jöjjön csak, ha addig nem felejt el bennünket!...»

Mezőssy Mária Orosz Krisztus Kassán

A Kamenice-Podolsky-i — hitelenség műzeumává átalakított — volt-templom fából faragott Krisztus-szobrát vitéz Szombathelyi Ferenc, a m. kir. honvédezőrk főnöke, Kassa város volt hadtestparancsnoka ajándékozta annak a Kassának, melyet bolszeviki bombatámadás ért s vértanukkal áldozott az istentelenségnek, mely a Kamenice-Podolsky-i Krisztust ledöntötte.

Ez a hitben újjászületett és megmentett Krisztus-szobor a kassai Ferences-atyák «Béke királynőjének» szentelt új templomában hirdeti a hit örök diadalát.

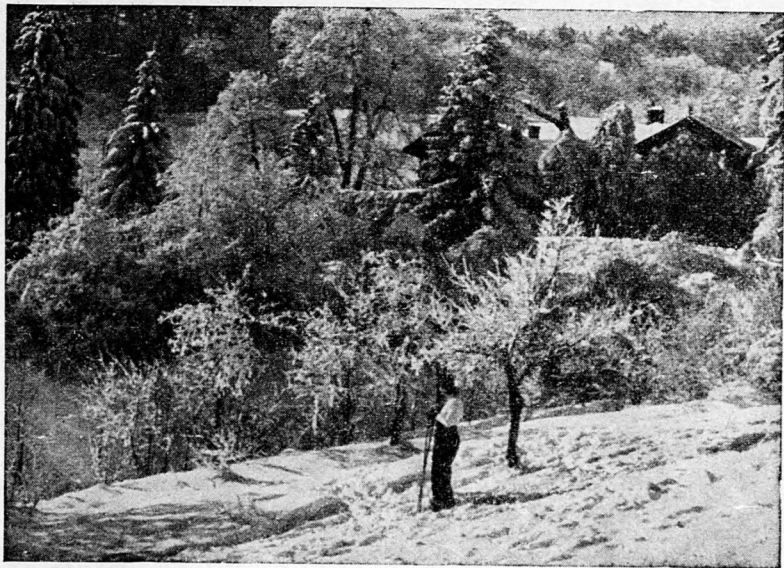
En már Kassán találkoztam vele. Bátorral letakart rögtönzött emelvénnyel ült. Följe barokkindás aranyozott baldachin feszült és körülötte az egyházművészeti kiállítás remekbeszött köntösei: kazulák, miseruhák, palástok, dalmatikák, infulák és méhkas alakú szimbólikus labarumok ékesége hívta fel a figyelmet arra a belső köntöstre, mely a hit aranyával és a szeretet bársonyával díszes; s melybe az emberi léleknek kell öltözködnie, hogy befogadjon a Messiást. A názáreti szelíden ült az egyházi kincsek között is, ahogy szelíden tűrte Kamenice-Podolskyban is, hogy újra beteljesedjék az Ember Fiának sorsa: arcul köpdössék és «ledöntsék a templomot», ahol századokon át ájtatos hívők járultak hozzá, hogy őt kövessék és leolvassák arcáról a szelíd szenvedés titkát. De eljött a szovjet «földi paradicsom» és nem volt szükség többé arra a misztikus ígérethez, melyet a Názáreti vak mosolya tükröz, míg kínban és hitelenségben is mutatja seibeit.

A zavaros igék szárandó figurái lejtették körülötte haláltáncukat, akiket az események magokkal sodortak és a közel kétezeresztendő eszményre rázúdították Oroszország mocskos külvárosainak sarát, szemetét és tüzvészét.

Az áhítózó pedig, akik annyi hitet, reményt, szeretetet, kérelmet, hálát, engesztelést, öröm és bánatkönnyet hordtak a Kamenice-Podolsky-i Krisztus elé, bezárták lelkük legmélyére a hit utolsó megmentett sugarát s a világégés füstölő üszkén elindultak és az istállókká rúttott templomok törmelékeiben turkálva keresik Jézus ledöntött ábrázolatait, megtisztítják a mocsktól s orosz földön küzdő honvédek szívfacsaró látványosságok tanúi és könnybeboruló szemmel nézik a Jézushoz könyörgő népet és hallgatják a romokon térdelő elölmádkozók nyújtottan siránkozó lamentációit. Ujra afelé a menny felé esdekelnék, melyet a Názáreti szelíd mosolya ígér a szenvedésben.

Míntha ezen a karácsonyon kezdet és vég ölekezne a füstölő romokon. A beteljesült életű Jézus istállókká mocskolt templomokban születik újjá Oroszországban és barmokká vedlett megrozított emberi páriák melengetik hitük ámentett első lehetőségét.

Csodálatos karácsonyi misztérium ezi

Indulás a budai villából

(Foto: Járai Rudolf)

EGYED ZOLTÁN

Karácsony Kaliforniában

Ne tessék azt hinni, hogy hedhét országban, sőt az óperenciás tengeren is túl az emberek szíve nem dobog hevesebben karácsony szent és meleg ünnepén. Lehet, hogy

az ájtatos karácsonyi hangulatból hiányzik talán a hó, mert hiszen Kaliforniában az év minden szakában egyformán és megrendíthetetlenül tavasz van, sőt a nap, virágzik a narancsfa, érik mindenféle gyümölcs és nyílik mindenfajta virág, s kék és felhőtlen az ég, mint Olaszországban júliusban, de Hollywood azért Hollywood, hogy hasonló kellékekről, mint a hó és a fenyőfa, gondoskodni tudjanak. Hiszen azért is építették fel az amerikaiak a film fővárosát éppen Hollywoodban, mert ez az a hely Amerikában, ahol minden együtt van. Talán nem fölösleges megemlítenem, hogy Hollywood tulajdonképpen három városkának gyűjtőneve. E három egymásra épült város neve: Los Angeles, Beverly Hills és Pasadena. Los Angeles tulajdonképpen a centrum, itt vannak a felhőkarcolók, ez az üzletnegyed, a bankok, áruházak és üzlethelyiségek városi negyede ez, míg Hollywood filmváros-negyede tulajdonképpen Beverly Hillsben van, itt épültek a filmgyárak s a nagy stúdiókat gyáraik után külön városneveken ismerik: Universal-City, Culver-City (itt van a Metro-gyár), stb., stb. Beverly Hills szóval a kiépülésnek még egy későbbi, vagy ha úgy tesszük, korábbi stádiumában van, ez Hollywood úgynevezett villanegyede, mert itt díszelnek a gyárak köré épült sztár-villák és bungalovok ezrei, amelyek titokban tulajdonképpen mind a filmgyárak tulajdonában vannak, ők adják aztán bérbe sztárjaiknak és alkalmazottaiknak ezeket a kacér, elegáns kis épületeket, hogy beszéljék a vámon azt, amit a réven kiadtak. Beverly Hills tulajdonképpen még nincs is teljesen kiépülve, a városnegyednek van olyan része is, ahol kilométerekre van az egyik épület a másiktól, persze, az üres telkeket a praktikus amerikaiak megfelelő módon kihasználják és értékesítik. Így minden második üres telken úgynevezett használt autókkiállítás van, egyszerű palánkkal körülvéve a szabad ég alatt, úgynevezett «seo cars»-kiállítás, ahol már 50 dollártól felfelé lehet használt autót kapni, de van 2000 dolláros is.

Karácsonykor ezeket az üres telkeket a különböző cégek kirakatnak bérlik ki. Így például kibérel egy telket egy játék-kereskedés vagy egy kötött-szövműtáru cég, leszúr a földre 500 vagy 1000 kis fenyőfát s a fenyőfácskák alá elhelyezi cikkeiket, amelyeket éjszakára még ki is világít. A gyerekek pedig ott sétálnak a szabadban az óriási fenyőfaerdőben, amelynek fái alatt szemüket-szájukat elállítóan

díszelleg a sok játéksoda, s mert Amerikában vagyunk — egy kis nyomatott cédulán még az áruk is ott fityeg.

A karácsony persze, szorosabban meghatározva a szent este, úgynevezett közügy. Santa Claus-nak hívják Amerikában a «karácsony-embert», aki tulajdonképpen Mikulás apóval azonos. A városi hatóság 15—20 méter magas Mikulást csináltat, ezt felállítják egy irdatlan teherautó közepére, mellé plántálnak egy csodálatosan szép és nagy karácsonyfa, a karácsonyfa alá a játékok tömegét helyezik edességes csomagokkal együtt és a kivilágított autó napszálltakor elindul Hollywood utcáin s minden szegény gyermeknek, akit az utcán talál, ez a Mindenki Mikulása ad valamilyen ajándékot. Hollywoodban gyermek nem marad szent karácsony estéjén megajándékozatlanul. Mert aki kér, az kap. Ez: a mindenki karácsonyfa. Közben persze tolong a nép az áruházakban s az utcákon, ömlik a pénz és hörögve és sikongva tülekednek az emberek össze-vissza, fel és alá, görnyedeznek csomagjaik alatt, színes, egyenruhás, zenés bandák vonulnak fel az utcákon, a nagy hotelekben ünnepi vacsorák készülnek, a nagy filmstúdiókban pedig az a szokás, hogy délben a stúdiókantinban az összes alkalmazottak a gyár vendégei s ilyenkor a legkisebb statisztának, vagy munkásnak is jogában van kedélyeskedni a vezérigazgatónál, vagy az elnökkel. Hiszen vendégek...

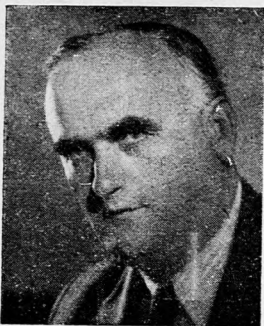
Persze, nagy partykat és estélyeket is rendeznek s a filmsztárok ilyenkor vetélkednek egymással, hogy kinek az estélye szebb és eredetibb. A hölgyek nagy és még nagyobb toalettokban és ékszerekkel vonulnak fel, az urak frakkba öltöznek, szől a zene és ömlik a whisky, ami őszintén szólva, nekem nem nagyon tetszett, mert megrabolja a karácsonyestét jellegtől, attól a kalácstű, meleg hangulatától, amely elsősorban családi jellegű. A

karácsony elsősorban családi ünnep, ilyenkor sértő minden zenebona, vagy pláne olyan látványosságzászamba menő ünnepély, mint amilyenben nekem is részem volt. Már nem tudom, hogyan jutottam hozzá, de én is meghívást kaptam annakidején Zoe Akinsnak, az «Asszonyok» című színdarab világhírű szerzőjének villájába, Pasadena-ba (amely amolyan külváros Hollywoodnak, már vidék, de azért mégis Hollywoodhoz tartozik), ahol a kastélyzászamba menő villa úrnője száz meghívott részére rendezett úgynevezett X-mas-partyt. A villakastély egy ötvenholdas parkban állott Pasadena-ban s a kastélyfeljárónál aranygombos, fehér flanelleköpenyes néger portás fogadta a vendégeket, számokat adott a feljutó autók sofőrjeinek, amelyeket később, mikor a vendégek távoztak, megafónon szólítottak a kastély homlokzatán elhelyezett mikrofonon keresztül. Számtalan asztalkánál a park narancsfái alatt volt terítve s egy ötven méter hosszú bárpult előtt fehér vászon-egyenruhás filippinoinasok keverték a koktéleket, mert olyan melegen sütött a nap, hogy eggyesek még meg is fűrdtek a park földszében, egy száznegyzetméteres, irdatlan úszóbazenben. Az asztaltirodalom külön szektorokra volt osztva, volt angol rész, francia rész, német rész, még magyar rész is és ezeknél az asztaloknál angol, francia, német és magyar konghát szolgáltak fel. A magyarok sertéspörköltet kaptak tarhonyával (hogy honnét szereztek a — tarhonyát!), amelyet a narancsfákról lecsüngő kondérokban ott főztek a vendégek szemelátára szabad tűznél a parkban. Ilyen pörköltszagú parkban is régen jártam. Az irdatlan ebéd délután öt óráig tartott, s miután akkor már kezdett hűvösödni, mert a nap is szállt már lefelé, beinvitáltak bennünket a kastélyba, ahol nagy, nyitott kandallókban lobogott a tűz s a vendégek most már fedél alatt folytathatták a szórakozást, értsd: az ivást, táncolást és flörtölést.

Felejthetetlen élmény volt. Nekem nem nagyon tetszett, ott is hagytam az egészet korán s mentem haza Beverly Hillsbe, mert meg voltam hiba vacsorára, nem mondom meg, hogy kihez. Paprikás-krumpli volt vacsorára, magyar módra, nagykőrösi kolbásszal, jobb volt, mint minden kaviár, osztriga és turnedo, amit Mrs. Akinsnál szolgáltak fel a filippinoinasok a narancsfák alatt terített asztaloknál... Még egy üveg debrői hárslevelű is volt a vacsorához, nem tudom, honnan kerítette a háziasszony. Zoe Akinsnál a parkban felállítva óriási vilanykörtékkel kivilágított, földből kinövő, élő fenyő volt a karácsonyfa, itt csak egy ötven centiméteres kis fa díszelgett egy asztalkán, de valódi gyertyák égtek rajta. Elnékeltek a «Mennyből az angyal»-t, sirtünk egy verset hozzá, Magyarországon képzeljük magunkat.

Hollywoodot, meg Zoe Akins monstrekarácsonyestéjét úgy elfelejtettem, mintha soha ott sem lettem volna...

A NORMAFA CSALOGÁNYÁ

A görög-római hitrege, amely isteni lényekkel népesítette be a világot, a szabad természet legmeghittebb zugait, az árnyas ligeteket, csörgedező források környékét nemtőinek lakóhelyül.

jelölte ki a művészetek nemtőinek lakóhelyül.

Nekünk is van ilyen árkádiai berkünk, a kies budai hegyvidéken: nyári és téli kiránduló pihenője, a Normafa. Már nem fa, csak a helye, kegyeletes fölirással megjelölt emléke annak, hogy ott valaha, száz éveken át egy terebélyes bükk lombosodott. A legenda szerint Mátyás királyunk ültette, amikor egyszer budai várpalotájából vadásztársaival arafelé cserkészett. Aztán egyszer jött omló fehér leplekben, szíjas sarukban egy tragikus tekintetű druida papnő s a király egy gáláns mozdulattal neki engedte át a helyet.

Az új legenda idestova száz esztendő. Körülbelül egykorú tehát szeretett Budapestünk magyar nyelvű operai kultúrdjával. Ezért időszerű, hogy megemlékezzünk a Normafáról, mely mai nevét egy régi olasz opera hősnőjéről kapta. Az elnevezés kedves történetét nem őrzi egykorú írásos följegyzés, hanem csupán a szájhagyomány. Jókai is, más is, megénekelte. A régi Pest egyik mai krónikása, Magyar Elek így meséli el:

— Hic mortui vivunt, et muti loquuntur — hirdette még nemrégiben az emléktábla, amit Sigray Pál, a budai hegyvidék lelkes apostola szögeztetett a Normafára. «Itt életre kelnek a halottak és megszólalnak a némák» — fordítottuk magyarra a felírást, ha május elsején majálist tartottunk a magányosan álló öreg fa tövében. Valamikor Schodelné tüneményes hangja szállott tova bérceken és völgyeken át a természet e csodás színpadáról. Olyan napokon, amikor nem volt előadás a pesti kőszínházban, ide jártak üdülni a teátrista urak és asszonyságok. Szigeti bácsi volt a rendező, ő szervezte a kiránduló csapatot. A «fogas» még nem pőfékelt. Az elemózsiát maguk cipelték a gyalogszerrel kirándulók. Zsörtőlődték Tháliának a kávéházi élethez szokott papjai, de földerült a kedvük, amint odafönn voltak Szent Anna kis kápolnája közelében, a Hármaskút-tető szomszédságában. Terebélyes fa állott a meredek szélén, egymagában, olyan volt az alakja, mint a Norma opera híres díszletfájé. Hívogató az árnyéka s a kilátás, ami az árnyékában megpihenők szeme elé nyílt, igazán elragadó. A «Józi bácsi» egycsapásra ünnepelet férfitű lett, a becézett Schodelné hirtelen ötlettől megkapva elénekelt a

Norma nagy áriáját. Innen kezdve Normafa volt a neve a gyönyörű fának, amely büszkén emelkedett az egész vidék fölött.

Ki volt Schodelné? Híres énekművész, az akkori idők ünnepelet és rettegett primadonnája. Kolozsvári magyar lány volt. apátlan, anyátlan talált gyermek. Egy bábaasszony nevelte föl. Nevelőszüleitől az ötéves Rózskát magához vette Schodel N. János pozsonyi származású zenetanító, aki a dalogató leánykában fölismerre a nagy énekes-tehetséget. Csodagyermek-énekesnőt nevelt belőle s mikor elérte tizenötödik életévét, feleségül vette. Az ifjú Schodelné Pozsonyban kezdett nagyobb nyilvánosság előtt szerepelni. Színpadra is ott lépett először. Aztán egy évig Bécsben tanult és hamarosan a bécsi operához szerződött háromévi időtartamra, operai főszerepekre. Romantika nélkül persze nem indulhatott a primadonna-pályán. Idős férjétől megszöktette Schodelné egy Forti nevű zongoraművész.

Királynői termete, kifejező, szabályos vonású arca, lángoló tekintete sok férfiszívet meghódított. A bécsi Musikalischer Anzeiger nevezetes művészi eseményként közölte 1837 őszén, hogy Madame Schodelt a nemrég megnyílt Pesti Magyar Színház szerződtette. Huszonhat éves volt ekkor a bécsi közönség elkényeztetett művésznője. A kezdeti nehézségekkel küzdő nemzeti színházunk mentőangyalaként fogadta tagjai közé. Bajza József, a komoly törekvésű első igazgató négyezer-ötször annyit fizetett neki, mint bármelyik legelsőrendű tagnak, beleértve Déryné és Laborfalvi Rózát is. Sőt a végleges szerződésbe, be kellett venni egy pontot, amely páratlan a színházak történetében. A színház választmányja elfogadta azt az elképesztő kikötést, hogy a színházi törvények Schodelnére nem érvényesek. Ezzel azután a zarnoki haj-

lamú és kiszámíthatatlan, mindenféle színházi ármánykodásban járatos művész nő vissza is élt bőségesen.

Első fellépése, 1837 október 30-án, a Norma címszerepében, vitathatatlan diadal volt. De mindjárt bevezetője is a korlátlan primadonna-uralomnak, mert a parádés szerepet a két nappal előbb tartott bemutatón még Déryné énekelte. Schodelné elhalászta a szerepet és a siker őt igazolta. Húsz évvel fiatalabb, szebb, képzetesebb hangú vetélytársnője mellett egy-kettőre háttérbe szorult a magyar Thália háskorának öregedő papnője, Déryné Széppataki Róza. Hiába, a közönség kegyetlen. Egyébként épp Schodelné személye körül indult meg a pesti magyar színház falai közt a közös hajlékba szorult két műfaj, a dráma és az opera évtizedes testvérharca. A zene pártjára állt természetesen Erkel Ferenc, a színház lelkes, nagytehetségű fiatal karmestere. És döntően a Schodelné köré épített operai műsor mellett szólt a pénztári kimutatás.

A színház Pest vármegye intézménye volt. A megye nagytekintélyű főjegyzője, Nyáry Pál, a hódoló szerelmes figyelmességével tölta a szép Róza szekerét. Egy okkal több arra, hogy Schodelné szeszélyessége ne ismerjen határt. Egyben nyílt színpadon megsértette egyik kolléganőjét. Mivel ez az eset megtorlatlan maradt, alig egy esztendő igazgatósága után Bajza József jónak látta lemondani és Vörösmarty meg Schedel (Toldi) Ferenc társaságában a színház drámapárti ellenzékéhez csatlakozni. Mikor Nyáry Pál került a színház élére, még féktelenebb lett a primadonna-uralom. Schodelné mind jobban fűtyült szerződéses kötelezettségeire. A megismétlődő botrányok aztán megtépték Schodelné népszerűségét, úgy-hogy 1840-ben távoznia kellett a színház kötelékéből. De hiányát sehogysem tudták pótolni. Háromévi vezeklő távollét után hazaszerződött külföldről. Ekkor már Nyáry Pál, az oligarcha igazgató visszatért alispánnak a megyéhez. Barátság Schodelnéval akkor sem szakadt meg, amikor a szabadságharc leverése után elfogták és Kufsteinba zárták, a szép énekesnő pedig falura vonult gazdálkodni. Utoljára Schodelné 1848 nyarán lépett fel, akkor is a Normában. Ő krediszta Szilágyi Erzsébetet Erkel Ferenc Hunyadi Lászlójában. Német és olasz énekeskultúráján, amint az egykorú kritikákból megállapíthatjuk, ellenállhatatlanul kereszttülsugárzott magyar vérségének ereje és tüze. Megbabonázta vele a hazafiúi lelkeket. Nagyságát és nemzeti jelentőségét a kortársak szemében növelte, hogy hangjával, tudásával túlszervezte a pesti német színház művésznőinek sikerét. A nagy művész nő negyvenhárom éves korában, 1854 őszén halt meg a pestmegyei Nyáregyházán.

ÉJJEK

Megállók az izzó csillagok alatt,
Elnézve égszínkéket palástjukat.

Bámulom őket hosszan, esztelen,
Karom-kitárva, anyaszült-meztelen.

Szeretném őket letépni az égről,
A ringató szépség szelid öléről,

Hogy magamra szórva, boldogan,
Ne lásson senki szürke-koldusan.

Ijjú testemen fénylő csillagok
Hirdessék szerte, hogy költő vagyok.

Könnnyü László

MEGYERY ELLA

RÓMAI KARÁCSONY

Róma, december. Karácsony: Natale di Roma. Natale: születést jelent, a kis Jézus születését, amely az Örök Városban viabab és zajosabb, mint bárhol másutt, ha idegenjogalmi specialitásnak

nem is olyan kikiállott, mint a Húsvét. A mi karácsonyunk s a római karácsony között sok és sokféle különbség van, elsősorban már az időjárás is, amely erre felül ilyenkor még rendszerint enyhe és napsugaras. Ünnepe első napján általános szokás kirándulni a zöldbe, Via Appia valamelyik lugasos kis omlóterületébe, ahol éppúgy virít még a vadrózsa, mint a friss saláta a nyáron sült csirkéhez, a főúri palazzók elzárta kertjeiben pedig — érdekes ellentétül — már sárgán érik a narancs s fehér-piros csillagjait világít a fénylő levelek között a kamélia, a római télnek ez a jellegzetes, illattalan viaszvirága. Januárban is szedtem már nem egyszer nagyszemű epret és nagyszemű ibolyát a neni-i gesztenyerdők avarja alatt: fehér karácsonyt, bizony, alig ismernek erre felé, bár igaz, a szimplaablakos, mozaikpadlós szobákban, ahol légfűtés vagy kályha helyett többnyire csak díszes márványkandallók ástóznak s legfeljebb villanylábmegelőtők pörkölnek meg az ember alsóbb régióit, még feljebb jégge dermedhet, nem is igen áhítznak utána, mint mi szoktuk.

Legkülönösebb az olasz karácsonyban, hogy ez nem a gyermekek külön ünnepe, mint nálunk, ami alatt azonban — sietek megjegyezni — legkevésbé sem kell azt érteni, mintha az olasz apróságoknak nem jutna ki a karácsony örömeiből. Különbség csak az időpontban van, mert tudni kell, hogy itt az úgynevezett Befana, azaz Vízkereszt (Epiphania) jelenti ugyanazt, mint a mi karácsonyesténk: a szeretet és ajándékozás ünnepét — azzal a nagy-nagy különbséggel, hogy itt nincs karácsonyfa, legfeljebb a Trinita dei Monti alá, a Spanyol Lépcső-i virágpiac közepére raknak ki két tucat szegényes fenyőfát a külföldiek kedvéért. A karácsonyfa ugyanis nem olasz, hanem ógermán tradíció s így a jászolba látta helyette inkább a betlehemes jászol felállítását pártfogolja, mint eredeti honi szokást. Versenyeznek is a templomok: melyik tud szebb, díszesebb, öltetesebb preszeptív elővarázsolni, a közönség pedig egyikből a másikba vándorol, hogy megcsodálja az aranyruhás háromkirályokat, Józsefet, Máriát s a jászolban fekvő kis Jézus halvány viasztestét.

A Szent-estén pedig, mikor nálunk az is otthon marad, aki egész évben szeretett elkészülni, a római, ha egész évben otthon ült is, igyekszik legalább házon kívül elkölteni a híres karácsonyi lakomát, a cenonét, akár a francia, aki egyenesen bűnnek találná ilyenkor családi asztalnál megenni a kötelező pulykát.

Rómában a karácsony nem a gyerekek öröme, hanem az ő izgalmas boldogságuk

csak Befana napján, január 6-án virrad fel, de a befanai vásár már Szilveszterkor megkezdődik s ugyancsak próbára teszi a felnőttek zsebét az apróságok karácsonyi — illetve: befanai — kívánságaival. A jellegzetes római «spettacolo» színtere a Piazza Navona, ez a hatalmas, ellipszis alakú tériáris, amelyet Diocletianus császár korában vízzel öntöttek el, hogy a vizjátékokat, hajóhadgyakorlatokat itt tarthassák meg, ebben a vízi-cirkuszban. A nagy ültű teret ma is a víz uralja: közepén három kút is pergeti ezüstös vizekercseit, köztük Bernini középső fontánája, amely a világ négy leghatalmasabb folyóját — a Nilust, a Gangeszt, a Dunát s a La Platát — ábrázolja. Itt, ezen a történelmi térségen már karácsony után megkezdik a bódék ácsolását, sátrak feljeresztését, hogy az ünnepe reggelére teljes színességében pompázzék a látványosság. Egy árumintavásár, egy terézvárosi búcsú, egy néprajzi revü s egy nizzai karnavál sajtóságából van összevárosolva ez a hullámzón-eleven freskó, amelynek mozgalmasságát, futurista szín- és hangzombonját leírni se lehet, különösen estefelé, amikor a zaj, a tülekedés, az összevisszaság szinte ájuldoztató.

Féltelmes ez a feketén áradó tenger, mégis érdemes, hogy fejest ugorjunk bele, mert sehol nem látunk egyhamar együtt ennyi etnográfiai furcsaságot, népies tarkaságot, mint itt, a cifra bódék között, amelyeknek bazárszerű forgatagában Róma évszázados tradíciói kelnek életre. Ember ember hátán, sátor sátor mellett, mindenki egyszerre kiabál, kínál, rábeszél, alkuszik, kérdez, vitatkozik, fújja a piros-kék papírtrombitákat, rázza a sítóhangú csengőket, sipol, dobol, kereplőzik — rakéták pukannak, betlehemi csillagok szikráznak, fájól faragott, művésziesen kifestett kisorjúk, tehének, szamarak, juhek tarkálnak a papírmasé jászolokban, parafából és háncsból meg-

épített karácsonyi istállók, háromkirályos Jézuska-bölcsők körül; jehérkötényes gyertyamártók, szaporaszavú mézeskalácsosok, cirkuszi kikiállóként harsogó percesek csábitanak tréfás versikékkal, csalogató cukraszok gyártják nyílt színen végtelenbe nyúló selyemcukraikat, a frissítőárusok, borsót, babot, tökmagot, mogyorót, sültalmát kínáló bömbölsége ostromol... és Róma népe járadhatatlanul kering a színes, zajos, igazi latin ünnepe töltségében s szörpöli a mézsárga frascatiú borokat, a környék száz kis osztrériájában, ahol a féltelenségében is naiv, gyermekes életörömről szinte az ókori Saturnáliákra kell gondolnia a be-tévedő idegennek...

De Róma végtelen... s végtelen az ő változatossága, a sokfélesége is, amely a legellentétebb hangulatokra is tud rezonálni. Milyen csendes, áhitatot keltő példái! egy karácsonyi délelőtti Santa Maria in Aracoeli-templom sekrestyéjében — milyen középkori titokzatoságot árasztó élmény felkeresni ott a Kisjézus-szobrot, a világhírű Santo Bambinót!

A czenstohowi Mária-képre emlékeztem az az ékszer- és aranytömeg, amely a koronás gyermekalakot elől, éppúgy, mint a krajcáros üveggyöngyök, olcsó gyűrűk, láncok s a gyertyák fényében vastag levelésomó, a világ minden részéből, gyakran távirat formájában, ha az óhaj már nagyon sürgős és félő, hogy a túlterhelt égi adminisztráció nem intézheti el a sok kérvényt karácsonyig...

— És mi történik ezzel a rengeteg «Santo Bambino, Roma» címzésű irással? — kérdeztem a sekrestyést, — ki bontja fel a sok-sok levelet, ha már nagyon felgyűlt a posta?

— Minek kellene felbontani? — csodálkozott az öreg. — Akihez irták, úgyis tudja, mi van bennük, mi csak elégetjük őket, ha már nem férnek az ezüstláncra...

Sí-telepek a Kárpátalján

Gyomay György

A kislány közbeszól...

Ervin az írógép előtt ül. Nézi a fehér bilentyiket, melyek úgy mosolyognak rá, mint a lánysemek. Nézi a négy levelet, mely mellette hahatózja. S megállapítja, hogy már egy hónapja kellett volna a négy lánynak válaszolni.

Mert Ervin négy lánnyal levelez egyszerre. Akkor ismerte meg őket, amikor katonakorában összecsavargta a fél országot. Mindeniknek megszorogatta szerelmesen a kezét. S mindegyiknek megígérte, hogy irni fog.

Es Ervin be is váltotta szavát. Mikor együtt volt a négy levél, akkor várt egy hónapig. Aztán mikor rájött, hogy tovább halasztani az írást a legnagyobb neveltség lenne, akkor nekifohászott a nehéz munkának. Beletett a gépbe négy papírt. Es nagy sóhajtozások mellett ugyanazt a szöveget verle le a négy szerelmes lánynak.

Most is ott sóhajtozik Ervin a gép előtt.

— Úgye, azon gondolkodol, hogy mit hazudj azoknak a szegény lányoknak — szól rá a húga, aki az ablaknál varrogat. — Ilyen disznók vagytok ti, férfiak mind. Négyet bolondítasz egyszerre. Erre van bátorságod. De arra, hogy valamelyiknek megmondod, hogy szereted és megkérde a kezét, ahhoz gyáva vagy.

— Kérlek, Böske — hümmög Kiss Ervin dr. fogalmazó úr — igazad van. Gyáva kutya vagyok. Sem udvarolni, sem levelezni nem tudok.

— Akkor miért nem hagyod abba ezt a szívtelen játékokat?

— Valamivel csak kell szórakoznom.

— Persze. Ez dagasztja az önéreztet. Pedig a legenyesebb út az lenne, ha szakítanál a lányokkal.

— Ahhoz meg éppenséggel nem értek — nevetett Ervin s hirtelen felugrott. Oda-szaladt a hűgához. Átölelte. — Segíthetnél rajtam, Böske. Irhatnál helyettem a lányoknak — magyarul lázasan. — Aztán szakíthatnál is velük valami kifogással! — Azt akarod, hogy a te nevedben én csapjak be négy lányt?

— Azt szeretném, ha te lennél a titkárnóm és te leveleznél velük a szakításig. Okos lány vagy. Rá is érsz. Meg is fizetem a fáradságot. Kapsz egy szép kabátot és egy kalapot.

Böske előtt megjelent az a kabát, amiért a multkor sóvárgott az egyik kirakat előtt. Megvillant a szeme előtt az a kalap is, melyet legutóbb megcsodált.

— Vállalkozom a gyönyörű szerepre, de csak azért, hogy megszabadítsam tőled a lányokat — dobta le varrását és az írógép felé indult. — Mutasd azokat a szerencsétlen leveleket.

Ervin felindulva adta át a négy levelet, melyen a fekete betűk négy tiszta lánylélek álmait és vágyait sóhajtozták. Elolvasta mindegyiket. Aztán, mikor a bátyja elment, nekifogott az írásnak.

Ettől kezdve Böske és a négy lány közt megindult a levelezés. A finom, tiszta-illatú levelek jöttek, mentek. Böske komoly kérdéseket vetett föl. A lányok válaszoltak. S Böske egyszerre arra eszmélt föl, hogy négy virág illatozik csodásan előtte, négy lány remegő lelke. Aztán Böske rejtett vallomásokat bujtatót a sorok közé. Beleírta leveleibe, amit ő álmodott mindig, amit ő sóvárgott, amit ő várt egy terfitől. S lassan úgy kiismerte a négy lányt, mint az édes testvérét.

— Megy a levelezés? — kérdezte néha Ervin, mikor látta, hogy húga a gépet veri. — Mikor lesz már meg a szakítás?

— Hamarosan — hajolt a gép fölé Böske és mosolyogva mondta: — Hozhatod a kabátot és a kalapot!

*

Egy délben Ervin füttyörészve ment haza a hivatalból. Amikor az ebédőbe nyitott, úgy érezte, kiszalad alóla a föld. Az egyik fotójában Böske ült. A másikban egy vendég lány. S úgy tárgyaltak, mintha legalább száz éve ismernék már egymást.

Ervin szédelegve kapkodott az emlékek halvány ködképei után. Melyik is ez a lány a sok közül? Az erdélyi, akit ott ismert meg a havasok közt. Köves Judit, akivel egyszer a havasi naplementében gyönyörködött egy fenyves szélén.

— Drága Judit, csókolom a kezét! Hogy kerül ide? — szaladt ki akaratlanul a száján s megrázta a lány izmos kezét.

— Meghívott a mamája és a húga. Es ha jól emlékszem, meghívott maga is — nevetett nyílt bátorsággal a lány.

— Persze... izé... emlékszem... hogyan... mama és Böske nagyon kíváncsiak voltak már magára... tudniillik... izé... annyit beszéltem itthon magáról, hogy mama okvetlén látni akarta — hebegte izadva a fiatalember.

— Természetesen elhoztam édesanyámat is — csacsogott tovább édesen a vendég.

— Végem van — gondolta Ervin sápadozva. — Itt a lány, itt az anyja és mind-ezt Böskeék köszönhetem. Szerencse, hogy a másik három lányt nem hívta ide a retyerutyájával. Vagy azok is itt vannak?

Ervin rémülten nézett szét. De nem sokáig töprenghetett, mert nyílt a szalón ajtaja. S a mama jött karonfogva a Judit édesanyjával.

— Itt van az én rossz fiam — mutatta be a vendégnek s már folytatta is. — Úgy örülök, édes lelkem, hogy megismerhetelek. Nem is engedlek haza egy hétig.

— Még csak egy hányzott — gondolta Ervin.

— Rossz kedve van. Miért hallgat? — szólott rá csendesen Judit.

— Mindig így hallgat a lelkem — vágott közbe a mama. — Szegény apja is ilyen volt. Udvarolni, szerelmet vallani, szerelmeslevelet írni egyáltalán nem tudott.

— Azt éppen nem mondhatod. Az a levele, melyben Juditot megkérte, mindnyájunkat megríkatott — nyult a zsebkedője után a boldog Kövesné.

Ervin sápadtan ejtette ki kezéből a kést.

— Végem van. Ez a sárkány már meg is kérte a nevemben Juditot — száguldoztak benne a gondolatok.

— Úgy örülök, hogy ez a rossz fiú végre megtalálta a párját — ölelte meg Juditot a mama és fényes karikagyűrűt húzott elő a zsebéből. — Megengeditek, édesem, hogy az én főlös, szegénylős fiam helyett felhúzzam a menyem ujjára a gyűrűt? Böske tapsolt.

— Lássuk az eljegyzési csókot! — kiáltotta s szédelegő bátyját belelódította a Judit karjaiba.

Ervin szédült Mi van itt? Lassan megértette, hogy a mama összejátszott Böske-vel, hogy őt megházasítsák. Es ő nem is tiltakozhatott, mert ha bevallja, hogy a leveleket nem ő írta, botrány lesz.

— Elhoztam én is a családi gyűrűt — nyult a jövőendő anyós a táskájába és remek aranybróncsot adott át leendő vérének. — Ez az a gyűrű, amiről annyit írt Judit, Viseld egészséggel.

S annak rendje és módja szerint jobbról is, balról is megcsókolta a fiatal urat.

— Nagyon köszönöm... drága mama...

— csókolt kezét Ervin és kitámaszkodott a szobából. Megölelm Böskeit, megfojtom — hajtogatta és száraz szájjal szívtva egyik cigarettát a másik után.

Ebéd után a figyelmes szülők egyedül hagyták a fiatalokat. Ervin izgalmban egy szót sem tudott szólni. S csak akkor riadt fel, mikor egy meleg száj tapadt a bajsza alá.

— Megadom az ígért csókot, amit anynyira kért s amit eljegyzés utánra ígertem — hűnyta be szemét pirulva a lány. Ervin úgy érezte, széthasad a feje. A csók eszébe juttatta azt a csókot, melyet akkor lopott a lány hajára, mikor a havasi naplementében gyönyörködtek egy erdő szélén.

— Legutolsó levelében azt írta, legyen örökre a maga erdei tündére — suttogta Judit. — Ilyen fagyos fogadtatás után azonban visszaadom a szavát. Nem leszek a felesége, Ervin.

A fiatalember úgy érezte, mely álomból ébred. A visszautasítás kijózanította. A lány határozottsága letiporta felületes gondolatait. Megérezte, hogy ez a lány igazi kincs, akivel nem lehet játszani. S belevillámlott, hogy úgy szereti, mint akkor ott, az erdélyi fenyves csendjében.

— Bocssáson meg, Judit, hogy ilyen értelmetlenül viselkedem — kereste a szavakat s magához húzta a lányt. — En valóban azt akarom amit írtam, hogy legyen örökre az én édes erdei tündérem.

— Végre, elcsattant az első igazi csók — nyitotta rájuk kacagva az ajtót Böske s mingyárt vissza is fordult. — Bocsnát, csak gyakoroljátok magatokat. Nem zavarlak.

A vendégek egy hét múlva elmentek. Folytatódott a levelezés. Böske megesküdütt a bátyjának, hogy soha nem árulja el a nagy titkot. S olyan leveleket írt jövőendő sógoránójának, hogy majd lángot vetett szavaitól a papír.

Aztán eljött aranypiros mosollyal az ősz. Beállított fehér ruhában a tél. S mikor a karácsonyfák kinyitották gyertyaszemüket, egy holdog pár állt az illatos fenyő alatt, mint ahogy valamikor együtt áhtak egy erdő szélén.

DIVAT

AMBRUS
SZALON
PÁRISI-UTCA 1
MODELLJEI

Középkék jumper-ruha
könnyű szövetből, érde-
kes szabású zsebekkel

Füstszürke délutáni
selymruha aszúrozott
pántrészekkel díszítve,
ráncolt szoknya

Csau-csau színű marokén délutáni
ruha, érdekes ráncolással a derékrésze

Barna vacsorázó és színházi
ruha aranyhímzés díszítéssel

TRICOT PARISIEN
KIGYÓ-UTCA
JERSEY MODELLJEI

zürke jersey szoknya csau-csau színű ötött pulloverrel, angora sállal

BUTTYKAY EMMY barna-drapp jersey kétrészes ruhájában, ötletes zseb díszíti

Sötétkék pantalló, beige színű angora pulloverrel, törökmintás sállal. BUTTYKAY EMMY viseli

zürke (meliert) jersey kétrészes ruha, éregzöld selyem-ripsszel díszítve

BUTTYKAY EMMY mohazöld kétrészes jumper ruhája, saját színű csontgombokkal. Csau-csau színű angora sállal és széles antilop övvel

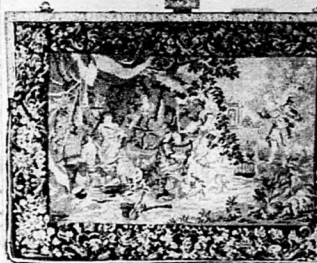
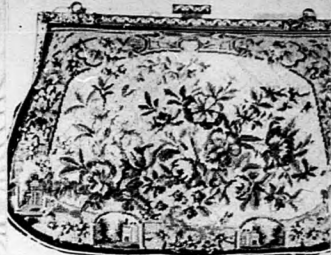
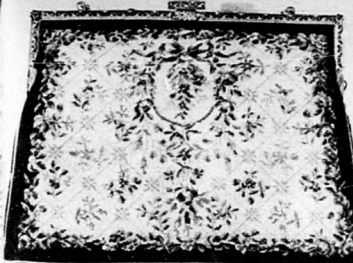

Középkék jersey szoknya, sokszínű kockás kékkel díszített leंबरjackel

VARGA ANNA REÁLTANODA-U. 14. MODELLJE

R. VARGHA MARGIT úrnő fekete taft moaré estélyi ruha beleszőtt háromnyalatú rózsaszín szatén csíkkal

TASNÁDY FEKETEMÁRIA estélyi ruhája fehér moaréből fekete csipke és tüll fodorral díszítve

BENCZE-CIPŐK
IV., VÁCI-UTCA 8

TASNÁDY FEKETE MÁRIA estélyi ruhája, fekete tüll szoknya, fehér szegőzött tüll derék

Mercfarkokból összeállított bolero

DÁN FÜLÖP
CÉG BÉCSI-UTCA 5.
MODELLJEI

KALAPOK: FRANKIRMA

Ezüstróka kabátka

Ezüstsürke
fókaprémkabát
steppelt szövet
díszítés sel
és zsebekkel

Fekete perzsia kabát
délutánra szövet övvel

Tűzrakabát sporthoz

Ünnepi ruhák — hétköznapi ruhák

Karácsonyra a Magyar Nők Lapjának a divatrovata a legkedvesebbet adja, méltót az ünnephez: annak a divattervezőnek a divattanácsait, akinél Magyarország legelső asszonya, a Főméltóságú Asszony dolgozott, aki nemcsak a jóságával és szépségével, de eleganciájával is példát mutat a magyar asszonyoknak.

A Főméltóságú Asszony egész lénye, szépsége — mely a nemes léleknek harmóniában való kicsendülése — finomsága a kiváltságosaké. A lélek szépsége ez. Őntudatos kifejezője ennek eleganciája. Százan és százan próbálják őt utánozni, nemes egyszerűsége mindenben új életstílust jelent.

Varga Anna szép modelljei közül már előző számunkban is közöltünk néhányat. Most egy ünnepi modelljét adjuk. Vargha Margit viseli ezt a tündéri feketé és háromféle rózsaszín taftmoaré ruhát, — színekben kell elképzelni, úgy az igazi — a ruha viselője egyike Budapest legelegánssabban öltözött asszonyainak.

És Szilveszterkor úgyszintén mindenki hosszú ruhát fog venni. Akkor nincs autó-kérdés. Mert mindenki reggel megy haza.

Varga Anna a következőket üzenni olvasóinknak:

— Most sokáig kell hordani egy ruhát, a háborúra való tekintettel, tehát mindenki a jó és tartós anyagokat keresi. Mi, divattervezők, is ezt tartjuk szem előtt, most amikor lényegtelen változtatásokkal jelennek meg már hosszabb idő óta a legújabb modellek, a legegyszerűbb angol szabással. Ezeket a csinos kis ruhákat reggeltől estig, minden alkalomra lehet viselni. Csak a díszítés változik rajta, fémgombok, gyöngyhímzések, egy kis hűzés — a ruha maga mindig fiatalos és praktikus. Ezt a ruhát, ha az anyag jóminőségű szövet vagy selyem, ha kell, évekig elhordhatjuk.

— Az autóhiány nagymértékben befolyásolja hölgyeinket a ruha rendelésénél. Más öltözetet kíván a villamos, az autó, amelyben oly kellemes ülni és hosszú ruhában is gyűretlenül pillanatok alatt odarepít bennünket, ahová épp menni akarunk. Drága prémbundákban nem tolonghatunk a villamoson, azért most egyszerűbb, angolos, végig prémmel bélelt kabátot rendelnek a hölgyek, ezt nem kell féltetni a zsúfolt villamoson és milyen jó meleg! Mert bizony most sokat járunk gyalog, esőben, hóban, téli hidegben. A közlekedési eszközök rovására kell írunk azt is, hogy a fővárosban téli kosztümökhet most alig csinálunk. A városban való kesszas szaladgálásra alkalmatlanok, mert ezek a kosztümök csak akkor szépek, ha jó sok a prém rajtuk és bizony a téli villamosban tönkremegy ez is.

— Hosszú ruhában villamosra ülni nem lehet. Tehát ezért természetesen sok a rövid estélyi ruha. De azok, akik a hosszú szoknyát kedvelik, öleletes megoldással, legombolható szoknyarésszel kiegészíthetik ezt a ruhát. A pótszoknyát a ridikülben, a muffban könnyen magukkal vihetik, megérkezéskor pedig egyszerűen felkapcsolják. Ugyanaz a ruha nagyon csinos délutáni ruha lehet, estélyre pedig más ékszerekkel, esetleg virággal, tündöklő nagy estélyi válhat belőle. Az igaz, hogy az anyaghiány, a háború hozta divatba ezeket a rendszabályokat, de a magyar hölgyek szívesen fogadnak minden egyszerűsítést, mert szívük a magyar katonák felé fordul. Ezért tudták megtenni a legjobban öltözött, a nagy társaságban mindig szereplő hölgyek, hogy a Főméltóságú Asszony kérésére lemondtak a már megrendelt ruháikról a Magyar Vöröskereszt javára.

Most pedig beszéljünk egyéb téli problémákról. Még pedig: a bundáról.

— Végtelen egy bunda körforgása, gondoljunk csak arra, mi minden telik egy bundából. Először gálabunda vagy két évig. Aztán felvesszük már délelőtt is. Akkor következik az első számú rendbehozás — még nem átalakítás — és ha közben fel nem tűnt egy újabb bunda — mely sajnos, rendszeren nem tűnik fel ilyen rövid időközökben — tehát, renoválás után ismét új bunda, melyre vigyázni kell. Idővel megfeledezünk újbundaságáról és viseljük esőben, hóban, hivatalba, piacra. Két év múlva helyenként annyira megkopik, hogy a szűcs rendbehozás helyett átalakítást ajánl. Úgy sincs a nagyságos asszonynak rövid bundája, az olyan sikkes viselet. Hát jó. És levágják, nyesnek, szabdalnak belőle, végre vadonatúj kuli-kabát, vagy mi, kerekedik belőle. Attól kezdve a nagyságos asszony rövid bundában jagyoskodik, mert abban sokkal könnyebb szaladgálni, tudod édesem, olyan fiatalos, állítja. A barátnője — ha van rövid bundája — megértően bólint erre. A rövid bundához aztán titokban csináltat egy télikabátot, ami nem olyan csinos, viszont jó meleg. Rövidbundai minőségben négy évet is kiszolgál a bunda. Attól kezdve hol mint muff, hol mint kapucni, hol mint gallér bukkan fel.

— Csupa pieci nercfarokból állították össze az első bolerót a képen. A nerc is kicsi állat. Hát még a farka. Akárcsak valami petit-pointe-hímzés, olyan ez a kisbunda. Az értéke is olyan, körülbelül. A két immáron klasszikusnak mondható kis ezüst róka és nagy perzsabunda mellett — mindkettő olyan, mint a briliánsgyűrű, asszonyi vágyalom — nagyon praktikus a fókaprém kabát, szövetgallérral és dísz-

téssel. Azt hiszem, ez a bunda tarthatja a bunda életkorok rekordját, mert mindazon a helyeken, ahol kikopik a szőrme, posztóval van szegélyezve.

— Mindnyájunk kedvence a kötött ruha. Ha kézzelkötött, ha gyapjújersey. A legfigyelemreméltóbb az egyszerű pullóver szabása. És ezt tessék jól megnézni minden hölgynek, aki előszeretettel horgol és köt! Mert vannak, úgy-e, édes, kis sima ujjas pullóverek, melyeket sajnos, csak egészen fiatal lányok vagy pedig egészen lapos fiatalasszonyok viselhetnek, mert tapad és ragad és akinek ha csak egy kicsivel is többje van elől... az bizony nem veheti fel, bármilyen csinos a pullóver. Hát kérem — felveheti. Csak tessék a képen a szabást jól megnézni. Az ujjá alul egy kicsit japános. Magyarul, a karöltöt nagyra és az ujját fenn bőre kell készíteni és akkor rögtön meg van oldva a keleti kérdés. Aki kísérteties és eltalálja, hogyan kell csinálni, az megoldotta az öltözködésének legfőbb problémáját, mert egy csinos szoknya, két pullóverrel, ott-hon, utcán, társaságban, hivatalban, mindig viselhető.

A barna-szürke jersey-ruha szép még sötétkék-szürke, csau-csau és barna, fekete türkiskéké összeállítással.

— Jó a szürke kosztüm nyaka, lehet anti-lop, de ripszelyem is. Öreg kosztüm felújítására az ötlet féltetlen felhasználható, ugyancsak sok követője lesz annak a hölgynek, aki a sottis és sima összeállítási ruhát viseli. Régi sötétkék, barna, szürke ruha átalakítására rendkívül alkalmas, csak arra kell vigyázni, hogy a sottisszövet, amit hozzávesszünk, szép legyen, jó anyag.

GONDOLJON ELŐRE...

KÖTÖTTÁRU
ZSEBKENDŐK
KISZONÁRU
DAMASZT
MENYASSZONVI KELENGYE
CSECSEMŐ KELENGYE
BABY RUHÁCSKÁK

RÉGI MINŐSÉG - OLCÓ ÁRAK!

Zörgő

DEÁK FERENC UTCA 19.

Podlussány L.

KARÁCSONYI ÉNEK

Sühögre tört le a szél a hegyek felől s nehéz felhőket hajított a völgy fölé. Ólomkék borulat lepté be az éghatárokot s a kis falu a fuvatagba tűnt. A házikók beleroskadtak az öles hóba, csak ablakszemeik villantak ki, rajtuk a tél költészete: a jégvirág, — és a kémények lihegtek föl a hó alól: szétzilált, keskes-fekete füstszakáll. Szigorú tél. Száraz hideg. Nyögött a föld a hó alatt.

Öreganyó ki-kínéztet a pitvar ablakán s csendesen imádkozgatott. Illó dolog, szent este közeleg. Ahírat fénylött öreg szemén, ahogy a betlehemi éjszakára gondolt s imádkozó ajkát valami bánat zárta le.

Neki is volt egy fiacskája, messze, fényes nagyvárosban él, évek óta nem látta szegénykét. Az ő fia boldog. Kedvez neki a szerencse, szép képeket fest és drága pénzt kap értük. Aldott-jó gyerek. Minden nagy ünnepen megemlékezik egyszerű édesanyjáról. Csak most maradt el a levele...

A szél szinte rengette a háztetőt, dühöngő hóbálványokat forgatott a tölcsejében, egy-egy táncoló torony, aztán elült s a falura tempa csend borult. A napszálladat vörhenye átremegett a ködlő felhők peremén, engedett a fagy s az alvó élet, a zsiabdát föld sóhajtott a hó alatt.

Öreganyót nyugtalanság fogta el: mi lehet a fiával? Anyai ösztöne úgy érezte, mintha felfogná fia szívedobbanását...

Nézte öreganyó a hópelyhek táncát, a libegő csillagocskákat, ahogy belepnek mindent: a fákra fehér ködmönt adnak, a kertkarókra melengető hősapkát raknak, még a kicsi tyúkolat is betakarják, hogy meg ne fázzeék a két tojó... Méla mosoly rezzent a szájaszélén: Istenem de jó szíve is van a zord télnek! Jégvi-

rággal díszíti a szegények ablakát... Térült-fordult a szobában, rakosgatott, a tüzet felszította. Esteledett. És öreganyó lámpát gyújtott. Mi van vele, úgy remeg a keze... Valami érzés, izgalom, vágy és aggodalom tartotta fogva szívét, vagy tán a szent ünnep hangulata... hogy nincs itthon a fia... Aki fényes nagyvárosban üli a karácsony estét s hazagondol bizonyosan az édesanyjára, a szegény özvegyre, ki olyan nagy és árvaságos gondok közti nevelte föl, mint egykor a Boldogságos Szent Anya az ő isteni kicsinyét Názáretben.

Meg-megnézte a mazsolás kalácsot. Kicsit sütött. De lesz másként is! Egyszer fölszedelőzködik, leöl egy szép, nagy libát, vagy malacot, felpakol jó! vonatra ül s meg sem áll a fia városáig. Micsoda öröm lenne! Haza sem jönne többé. Gondját viselné abban az idegen nagyvárosban, ahol pénzért mosnak, pénzért főznek s pénzért szeretnek az emberek...

Esti harangszó kondult, hirdeti az ünnepet, az örök anyák dicséretét. Szeméből eltűnt a szomorúság, az anyai reménykedés ragyogott benne szelíden. Csakugyan elmegy a fiához! És vele marad. Tudja, nem fogja szégyelni, hogy az anyja csak egyszerű, falusi asszony...

Csengetyűszóra rezzent. Szánkó jött s megállt a ház előtt. Valami eltévedt vándor kér szállást a szent éjszakára. Nyikkant a kiskapu s valaki belép. Kopogtatott...

— Szabad... — suttogta öreganyó. Vert a szíve hangosan, hitetlen reményességben, míg kinyílt az ajtó s utána betoppant egy férfi.

Állt a vendég a lámpa fényliliomai közt.

— Jó estét, — köszönt halkan.

— Fiam!...

— Édesanyám — —

Ledobta magáról a havas bundát és mintha árnyéka volna önmagának, sápadtan állt, aztán összeborultak csendes zokogással.

— Hát mégis gondoltál rám, édes fiam? — szípigota boldogan.

— Senkim sincs magán kívül, édesanyám, — horgadt le a fia feje.

Milyen szomorú! Hol van az üde fiatal-sága, arca bársonya, szeme fénye, hangja csillogása? Sötét hujába ezüstszál vegyül. A nézése sem: olyan kedves és meleg, mint régen, valami hideg sugár reszket benne s a szája mellett keserű vonás... Istenem! Szívem eszik a nagyváros...

Kínálta minden jóval, mi szegény, özvegyi háztól tellett, de alig evett. Nézte öreganyó s a könnyeivel küszködött.

— Olyan vagy, édes fiam, mint aki tűzvesztől menekült, — tördelte bátorlalanul.

— Olyan, — bólintott csendesen.

Öreganyó megyújtotta az arasznyi karácsonyfát, — rajta hét kis gyertya, pár piros alma, néhány aranydió, tövben feketetibálás imakönyv s az ünnepi kalács. A fiatal művész belerévedt a gyertyácskák lobogó világába, szája remegett.

— Nem hozhattam semmit, — nézett szégyenkezve az anyjára.

Kibugyant szeméből a könny.

— Ó, dehogynem... — motyogta öreganyó. — A legnagyobb kincset...

És lecsókolta a könnycseppet arcáról.

— Mi fáji, fiam? — fogta meg a kezét jóságosan.

— Az élet, — mormogta a művész.

— Az élet? Hiszen ez a szeretet, fiam...

— Szenvedés az, — horgadt le a fiú feje.

Öreganyó főlshajtott.

— Jézus is szenvedett, fiam s megváltotta a világot...

— Csak engem nem, — ingatta fejét a művész.

— Meg fog gyógyítani...

Égtek a gyertyácskák a fenyőágon s aranykék glóriába vonták a művész fejét. Űlt az asztal mellett és a gyermekkorára gondolt, amikor még szívrepesve várta az angyaljárás idejét. Emlékek éledtek benne, boldog karácsony esték örömei, zengő harangszó, százgyertyalángos templom a fehérhajú pappal, orgonaszó, az éjfélű mise aranyfolyama a kicsi csengetyűkkel s a fölszendülő alleluja: Pásztorok, pásztorok. — Csak Űlt lehűnyt szemmel és kiáradt a lelke: tavaszi folyó, mely homokiában az élet aranyát, a szerelmet görgeti... Elsírta magát.

— Soha, — tört ki a fájdalom. — Megcsalt a szerelem...

— Ó, az mindenkit megcsal, édes fiam,

— mosolygott öreganyó fájdalmasan?

— Vagy nem tudod?

— Neki szenteltem életemet és művészetemet s csak íátszott velem...

— Színész nő volt, — sóhajtott öreganyó.

— Honnan tudja? — nézett rá meghökkenve.

— Megírtad még a nyáron, hogy elveszed feleségül. Tudtam, hogy így lesz. Sokat sírtam emiatt...

Faluról-falura vándorol a szegénység...

Gyógyítható-e az arcbőr szárazsága?

— Megfestettem róla a legszebb képet, első díjat nyertem vele a nagytárlaton. Ekkor történt, hogy elhagyott. Egy gazdag úr meg akarta venni a képét, de nem ácsám, megvette hát az eredetijét... Óregányó arca megszigorodott.

— Ne panaszkodj, — szólít színe érdeken. — Nem méltó az én fiamhoz! Nézz a lelkedbe! Nem szeretted te azt a lányt soha, csak sértett önérzeted háborog... Más nő való hozzád! Egy tiszta lélek. Majd megadatik, fiam. A fájdalomból születik a boldogság, ahogy a boldogságból lesz a fájdalom... A fia rácsodálkozott. Honnan veszi ezt az életismeretet az ő egyszerű édesanyja? Milyen igazva van. — Óregányó elfújta a gyertyácskákat s öltözködni kezdett.

— Hová megy, édesanyám?
— Éifélt misére. Te addig fekédj le, pi-heni, fiam...

— Én is elmennek, — állt fel a művész. — Úgysem tudok aludni és úgy vágyakozom az Isten után.

— Jöjj, fiam, — mosolygott rá szelíden. Ragyogtak a karcásonyesti csillagok. Betlehemes ének hallatszott valahonnan. Itt-ott újíjelző lámpások fénye mélybolyog. Emberek jönnek az utcák mélyéből. A falu éifélt misére megy...

Nézte a művész a rég elfelejtett képet, a szent este pietását, ahogy öreg édesanyját karonfogva vezette. Harangok zúgnak s aranypiros világosság árad ki a templom ablakán.

— Az asszonyok külön ülnek, fiam, — súgta öreganyó. — Te menj előre és ülj az oldalpadra, a sekrestyebejáratnál. Az az urak helye...

Beült a faragott oldalpadba. Aztán átengedte magát a szenteste dhitatos hangulatának. Eszre sem vette, hogy valaki beült melléje.

Az orgona felbúgott s a fehérhajú apát-plébános a szentmisébe kezdett. Ki sóhajt a csöndben? A művész a szomszédjára nézett. Szép, szőke lány, madonna-fej. Honnan ismeri? A leány fölrezzent imádjából s a művészre emelte tekintetét...

— Nem ismer meg? — kérdezte megrebben pilláival.

— Ilonka! — döbbsent bele a fiú. A kis tanítónő. Aki a gyermekvilág lelkében a kultúra gyertyácskóit gyújtogatta, az óbécé horminckét fáklýácskáját, hogy világosság legyen a kicsi agyokban.

Némán köszönt. És a lány fogadta. Kis szomorú mosoly csupán és ártatlan szemrehányás... hiszen udvarolt neki s labogós reményekkel járták együtt a virágos mezőket, a májusi erdőt, a holdas estéket. Ő elment az álmok szárnyán s a kis tanítónő ittmaradt.

Úrfelmutatás következett. Csilingelt a csengő, szálldosott a tömjénfüst s a sugárzó szentség előtt lehallott minden lélek. A festő beleremegett. A világárosi éjszakákra gondolt, a mosolygó pokolra, a kárhozott pirosszajú démonaira, halihozó bárok, pezsgők, gond, bohémantványk, könnyű szerelmek, nevető züllés, csillogó pokol... Madonna ez a szegény tanítónő, ki szépségét a falu homályába rejti s tiszta életét a tanításnak szenteli.

Fölemelte szemét a lány és a festőre pillantott kérdőn: miért sírsz? Nézték egymást. És a leány szeme is belehamatosodott s érezteik mind a keiten, hogy a szent éjszaka varázsában szívükre szállt az Údvözítő lelke, az égi, a mindenható szerelem...

Nagyon fontos kérdése ez a modern szépségápolásnak, mert pontos statisztikai adatok igazolják, hogy a nők 90%-a szenved a száraz arcbré miatt. Természetes tehát, hogy ez a probléma állandóan előtérbe kerül, a szaklapokban rendszeresen jelennek meg cikkek ezzel kapcsolatban és az újságokat előzőnlük a száraz arcbré nők tanácsot kérő levelei. Ma már ugyanis minden nő tisztában van azokkal a veszedelmekkel, amelyeket a női szépségnek a bőr szárazsága jelent. Közudomású, hogy a száraz arcbré kevésbé tud ellenállni az idő viszontagságainak és ennél fogva idő előtt ráncosodik és idő előtt megölelje lesz annak a fiatalos szépségnek, amelyet megszerezni és minél tovább megtartani, minden nő legfőbb vágya.

Minden eszközt igénybevesz tehát a modern nő bőre szárazságának leküzdésére; a vaselintől, a paraffinolajtól kezdve egészen a paraffinpakkolásig. A kiváló eredmény mégis csak a legértékesebb esetben következik be. Ez azért van általában, mert a bőr összetétele annyira komplikált, hogy nehéz olyan krémet előállítani, amelynek egyrészt megfelelő felszívódóképessége legyen, másrészt — és ez a fontosabb — tartalmazza is megfelelő összetételben azokat a hatóanyagokat, amelyek felszívódva, valóban képesek a bőr szárazságát megszüntetni.

Zsiros és bőrtáplálókrem nagyon sok van forgalomban és bizony nehéz a választani. Az utóbbi időben nagyon sokat hallani a társaságokban egy új krémről, a Hormocith B.-ről, amelyet már egyenesen a száraz, érzékeny bőr számára konstruáltak és hoztak forgalomba. Vizsgáljuk meg, hogy is állunk ezzel az új krémmel, nézzük meg, hogy minden reklámon túl, valóban az-e, aminek mondják, valóban

képes-e néhány napon belül megszüntetni a bőr hűzódását és később a száraz arcbré minden kellemetlen tünetét. Mert ha igen, akkor egy olyan készítmény került forgalomba, amelynek a jövőben nagyon fontos szerepe lesz a száraz arcbré ápolásában. Természetes tehát, hogy a száraz arcbré nők érdeklődése a Hormocith-készítmények felé fordult és a Hormocith B. krém az érdeklődés közép-pontjába került. Tárnyilagosan meg kell állapítani, hogy a Hormocith B. krémmel végzett kísérletezések olyan eredményeket produkáltak, amelyek a száraz arcbré nők minden várakozását messze felülmúlták.

Miben nyilvánultak meg ezek a nagy-szerű eredmények? Mindenekelőtt a krém hatásának meglepő gyorsaságát kell megemlíteni, mert míg nagyon sok esetben a legkisebb eredmény eléréséig is hetek, sőt hosszú hónapok múlnak el, a Hormocith B. hatása már az első nap érezhető volt. A száraz, érzékeny bőr megnyugodott, a fájó érzés megszűnt és már az első nap észrevehetően enyhült a bőr kellemetlen hűzódása. A harmadik nap a krém hatásának már külső jelei is mutatkoztak; eltűnt az arcról a száraz bőr jellegzetes fáradtsága és az arcbré már frissebb és üdebb benyomást keltett. A bőr hűzódása pedig még a legmacakosabb esetekben is teljesen megszűnt. Egy hét múlva pedig bekövetkezett az, amire a száraz arcbré nők csak a legmerészebb álmaikban mertek gondolni. Megszűnt teljesen a bőr szárazsága és ezzel megszűnt a bőr szárazsága következtében fellépő időelőtti ráncosodás és időelőtti öregedés veszedelme is. A Hormocith B. hatására teljesen kisimultak az arcon azok a gyűrődések és időelőtti szarkalábak, amelyek a bőr szárazsága, a bőr hűzódása és állandó feszülése idézett elő és az arcbré visszanyerte a maga kellemes üdeségét és természetes rugalmasságát.

Eddig a kísérletek, melyeknek eredményeit szükségesnek láttuk röviden ismertetni, mert ez a kérdés nagyon sok nőt közelről érint. Arra a kérdésre tehát, hogy gyógyítható-e a bőr szárazsága — nagyon sok nő megnyugtatóra — ma már határozottan igen —-nel válaszolhatunk. A Hormocith B. krém megoldotta a száraz arcbré problémáját és minden száraz arcbré nő számára elérhetővé tette azt a jólápolat, rugalmas és üde arcbrét, amelyet eddig oly nehezen és fájón nélkülözött.

A Hormocith B. krém Dr. E. Wisztreich Newyork előirata alapján Magyarországon készült és kapható minden jobb drogériában, gyógyszerüzemben és illatszerüzemben. Egy téglap P 4.—, tákuréktéglap P 6.50. (A száraz arcbré helyes ápolására és minden problémájára ültetést ad a krémhez díjmentesen a nem 16 oldalas „Hormocith-tanácsadó.”) Magyarországi főraktár: Dr. Blitz Drogéria, Budapest, Vilmos császár-út 23/a. Vidékre postai széküldés.

Dolgozó nők

Fejük lehajtják. Gépeknél, műhelyben,
Földön, asztalnál és bölcso felett
Gondot hordoznak a szivben,
a szemben,
Mint az ég ködös, havas felleget.

Kezeik selymét gyakran a por
lepi...

Nem pilléjüket s álom a kenyér!
Szírtet zúz, vasat tör, de míg
megszegi,

Maga is tört lesz, a puha tenyér! —

Száraz ajakkal és szikkadó vágy-
gyal

Esd lelkök, testök nyugalom után
S lám, várja az este vetetlen agygal,
S lehullnak, mint a száraz ág,
— sután.

És mégis ók a fény, béke, boldog-
ság,

Öröm és élet gazdag kertjei.
Sorsukra alázat örök sebet vág,
Kebük mégis mennyországgal teli.

JÁNOSI MÁRTA

Helén könnyű, fehér ruhájában olyan volt mellettem, mint valami szép, illatos, ápolat kerti virág. Udén, frissen, ruganyosan lépkedett mellettem, buzaszínű haját néha arcára fujta a tenger felől szálló kissé hűvös szél s ilyenkor félig behűnyta a szemét. Szerettem volna belenézni mélyen, nagyon mélyen ezekbe a buzavirág-kék szemekbe és olvasni belőlük, rajtuk keresztül megfejteni azt a titkot, amely ennek az asszonynak a lelke mélyén szunnyadott. De sokkal fiatalabb voltam ahhoz, hogy ez a vágy valóban kitereljesedett volna bennem. És miután kényelmesebbnek tartottam elfogadni az asszony magyarázatát, bele nyugodtam abba, hogy az érdeklődés, amelyet Helén montecarlói tartózkodásom alatt írántam tanusított, tényleg nem egyéb, mint női szeszély.

— Szóval, visszautazik Párizsba? — törte meg a csendet Helén

— Igen... Azaz...

Hirtelen lenyeltem a szót, amit ki akartam ejteni, de Helén észrevette:

— Azaz? — ismételte és rám nézett.

— Se... semmi, — dadogtam és éreztem, hogy aromát vérhullám önti el. Akkor még tudtam pirulni. Rettenetesen elszégyeltem magamat arra a gondolatra, hogy már az ajkamon csüggött a szó és bevalóttam volna, hogy anyai pénzem sincs, amiből elutazhassam.

Helén nem felelt.

Hazafelé indultunk, A nap melegen szórta sugarait.

A villa előtt elbúcsúztunk

Megcsókoltam a kezét.

— Na, Isten vele — mondta. — Majd találkozunk.

— De hol, mikor? — kérdeztem türelmetlenül.

Helén mögött már becsúszott a villa rácsos kapuja, amikor felelt:

— Majd egyszer... valahol.

És fölsetett a villa lépcsőjén.

Fenn a hotelszobámban ruhástól végigdobtam magamat a pamlagon és néhány perccel később már aludtam is.

Amikor felébredtem, Monte Carlo fölött már ragyogott a csillagtábor, a hold teli képpel mosolygott és az éjszakai szélben suttogtak a platánfák levelei. Felkattanítottam a villanyt. Az órára pillantottam. Éjfél felé járt az idő.

Lent a halban a portás pultja előtt kissé meggyorsított lépésekkel akartam elmenni, a portás azonban hangosan rámköszönt.

— Une lettre pour vous, monsieur — és már nyújtotta is a levelet.

Idegesen téptem fel a borítékot. A levél, amelyet kivettem belőle, így szólt:

Kedves hadnagynom!

Remélem, Párizsba való utazási tervéről nem mondott le. Hogy azonban említett ügyeinek elintézése miatt utazása halasztást ne szenvedjen, — ezek elintézését, utólagos jóváhagyása mellett, magamra vállaltam. Hogy miért tettem? Mondjuk: asszonyi szeszélyből. E levél mellett talál egy második osz-

tályú gyorsvonati jegyet Párizsig. Tudom, hogy Monte Carlóba maga annak idején luxusvonaton utazott, de visszafelé, amikor új élete elé indul, — jó lesz a gyorsvonat és a II-ik osztály. Van ennél ugyan még alacsonyabb osztály is, de gondoltam, az útménétnél helyesebb lesz az arany középutat választani.

Talál azonkívül még ebben a levélben egy csekket is. Ötszáz frankról szól. Tudom, magának volamikor, még néhány nappal azelőtt is ennyi pénz nem jelentett összeget, de ma, új élete kezdetén, talán más szemmel néz majd rá. A vasúti jegy huszonegy óráig érvényes, a csekket pedig Párizsba való érkezésekor a Banque de Bordeaux párizsi fiókjánál kifizetik.

Új életéhez sok szerencsét kíván

Helén.

Háromszor egymásután olvastam el a levelet, aztán perccen át mozdulatlanul, értelmetlenül, bambán néztem magam elé.

Kárpátalja

Az én hazám a fenyőfák hazája, hol még csermely a magyarok Tiszája. Hegyekkel magasabban ringott bölcsőm, engem a bércek adtak néktek kölcsön.

Testvéretek vagyok s idegen mégis, ott szent — visszhangosabb a hang s a — vér is!
A vizek zengve tört sziklákat visznek, ... akik ott élnek — erősebben hisznek...

Vad szél játszik a bércek orgonáján, a tél jég-gyertyát gyújt az erdők fáján s ha hull a hó, éhes vadak matatnak...
... — Akik ott élnek — jobban összetartnak...

Ott nem fordulnak zsírosan a földek, az ég elsőzta őket legelőknek, ott nem aratnak, pedig hányszor vetnek,
... akik ott élnek — forróbban szeretnek...

A nagy hegyek, mint ősz parasztiok állnak s csoportokban, munkátlan elpipálnak. Olykor felhők fölött az égbe vesznek,
... akik ott élnek — gyakrabban könnyeznek...

Az én hazám — a fenyőfák hazája, most csonka ország vérsíkos szájával A magyaroknak ott sírokat ósna,
... akik ott élnek — mindig ide vágyanak...

Genszky Géza

Amikor magamhoz tértem, mint félőrül rohantam a villához.

Emlékszem, a csengőt olyan kitartóan és olyan erővel nyomtam, hogy a villa sötét ablakai majdnem egyszerre világosodtak ki és a fölriadt lakók ijedt, rémült arcok rohantak az ablakhoz.

— Az Istenért, mi történt?... Ki az?... Mit akar? — röpködtek a kérdések.

Majd egy férfi futott elő.

— Mit akar? — rivallt rám. — Kit keres?

A futástól kifulladásra ziháltam.

— En... ó-ó-ó bo... bocsnátot kérek... Én Helént... Helént...

És csak akkor jutott eszembe, hogy vezetéknevét sem tudom annak, akiért éjnek idején felvertem a házat.

Akkor valahogyan magyarázni, leírni próbáltam. A külsejét. A ruháját.

— Madame est parti! — hangzott a dörmögő válasz.

Hogy elutazott. Hogy mikor utazott el? Most este utazott el. Hogy hová? Nem tudják. Hogy mi a neve? Nem tudják. És egyébként is kicsoda szemtelenség, éjnek idején ilyenért felzavarni egy egész házat?

Igazuk volt. Az ő szempontjukból igazuk volt.

De nekem, aki úgy álltam ott az álmából felriasztott montecarlói villa előtt, mint akit fejbekölnitottak, nekem azon a csilagerdős, langyos rivierai éjszakán az volt az érzésem, hogy életemben akkor találkoztam az első eleven problémával. A nővel, aki akkor is tele van rejtéllyel, amikor azt hisszük róla, hogy tökéletesen ismerjük.

6.

Már három hónapja a párizsi Montmartre-on éltem, ahol ebben az időben minden második ház orosz mulatóhely volt. Amikor én idejutottam, akkor már aránylag rövid, de annál mozgalmasabb múltra tekinthettem vissza.

Akkor már voltam ablakos a Gare de l'Est-en, liftes a Champs Elysées egyik hoteljében, cipőtisztító a Poissonniere sarkán, árultam cukrozott mandulát a Montparnasse-on, ástam sírt a Père Lachais-i temetőben, levett kalappal, melire horgasztott fejfelé, könnyes szemekkel követtem ismeretlen koporsókat, hogy mint gyászoló rokon a temetés után valamelyik kocsmában félig nyers hússal leletömhessem magamat az Istenben boldogult hozzátartozóinak pénzéért. Voltam tányérmosogató a Café de la Paix-ben, pincér egy kőservendégloben, Clignancourt-on, éjjeli bakter az ékszerüzletek előtt, árultam levelezőlapokat az Eiffeltorony tővében és turistákat kalauzoltam a Notre-Dame-templomba, meg a rendezvous-helyekre.

De éltem!

A Montmartre-on, amíg a megtakarított pénzből futotta, addig én is versenyt íttam honfitársaimmal, színes pálinkákat fiztettem a nagyhercegnőknek és csigát, meg osztrigát ettem reggelire. Amikor aztán egy este öltözködés közben, fenn a

padlószobámban, a nadrágom zsebéből kiesett és az ágy alá gurult úgy úgynevezett francia váltópénzdarab és amikor lehasalva a padlóra, az ágy alól kihalszáztam ezt a francia váltópénzdarabot, amelyről először azt állapítottam meg, hogy egyfrankos, másodsor pedig azt, hogy belőle sem égen, sem földön nekem több nincs, amikor ezt megállapítottam, amikor erre a fölfedezésre rájöttem, akkor ezt az éjszakát követő hajnalon odaültem Stephan asztalához, aki kozákkapitány volt és most huszadrangú mulatóhelyeknek verbuvált artistaszámokat a mindenre kapható honfitársai közül.

— Szerezzen valami állást nekem, mert nincs egy vasam sem — mondtam neki.

— Lovagolni, úgye, tudsz?

— Azt tudok.

— Hát akkor eredj el a Hyppodromba. Az igazgató most egy kozákszámot állít össze. Jelentkezzél és hivatkozzál rám.

Pár nappal később már a Hyppodromban próbáltam. Nyaktörő, örült lovasmutatványok voltak ezek, amelyekre valóban csak mindenre elszánt emberek vállalkozhattak. Mi, tizen — ennyiből állt a Hyppodrom kozákszáma — azok voltunk. Akadt közöttünk kettő, aki a háborúban kozák tiszt volt, de volt patikus, tanár, bankhivatalnok, sőt egy zsidó kántor is. Mindegy. A kozákszám mégis sikerült. Az elszánt ember, ha történetesen patikusnak is született, nem ismer lehetetlenségeket.

Az én számomnál nem annyira ügyeség, mint inkább föltétlen hidegvérrel volt szükség. Az ügyesség az én kis kancám feladata volt.

A cirkusz porondján húsz-húsz lépésnyi távolságra felállított öt lángolva égő és egyre kisebb vasabroncson keresztül kellett átugratnom. Háromszor egymásután, megszakítás nélkül. A legutolsó abroncs már olyan kicsi volt, hogy a lovam négy lába ugrás közben szinte vízszintesen úszott a levegőben, én pedig egész felső testemmel elnyultam az oldala mellett. Néhány centiméternyi eltérés már elég volt ahhoz, hogy lángrobbanjon a ruhám, vagy belemarjon a tűz a lovam testébe.

Nagy sikerem volt ezzel a mutatvány-nyal.

Minden estén, tizenöt előadáson át.

Mert a tizenhatodik után az történt, hogy...

Igen, azonnal. Szóval a tizenhatodik estén — mint azelőtt is tizenöt estén át mindig — ott álltam a lovammal a porond bejáratának függőnye mögött és a lehető legnagyobb nyugalommal vártam, hogy az én számomra kerüljön a sor. Egyszerre kint felzúgott a taps, az előző szám befejeződött. Akkor felültem a lovamra, levergettem a nyakát és vártam, hogy a zenekar belevágjon az ismerős indulóba. Néhány perccel később a függöny résén láttam, hogy a petróleummal leöntött vasabroncsok már kékessárga lánggal égnek, aztán felharsantak a zenekar kürtjei, két szolga szétrántotta előttem a függőnyt, csizmám sarkával megnyomtam a ló oldalát, a ló felkapta fejét és a következő pillanatban egy elnyújtott vad kiáltással beugratott a porondra.

Kürtök harsogása, dobok pergése közben száguldtam körül a porondon, aztán hajrá!... egy... kettő... négy... fogytak az égő abroncsok mögöttem, először... másodsor... aztán a harmadik kör, a végső felfokozott vad vágta... az abroncsok lobogó lánggal égtek... az

első... a második... a negyedik... és most... most az utolsó, a legkisebb. A lovam lábai már vízszintesen úsznak a levegőben, felső testem lehanyatlik az oldala mellé, amikor egyszerre, hirtelen, az utolsóelőtti pillanatban, a végtelen nagy, szinte döbbenetesen mélységes csendbe belehasít egy szörnyű sikoltás:

— Ivanovics Péter!

Mennyi idő telt el? Egy pillanat, vagy a pillanatnak egy tized része? Ki tudna erre felelni?

Én csak arra emlékszem, hogy a sikoltásra, a nevem sikoltására az utolsó égő vasabroncs előtt hirtelen felkaptam a fejemet, aztán egy tompa ütést éreztem a homlokomon, a petróleum lángja beleszapott a hajamba, szemem előtt elsötétült a világ és én zuhantam, zuhantam valami feneketlen mélységbe.

Amikor magamhoz tértem és felnyitottam a szememet, egy szobában voltam. Fehér ágyon feküdtem és az ágyhoz oda voltam szőjva.

A levegőben jodiform és patikaszeres szaga úszott.

Aztán újra elveszítettem az eszméletemet. Mint később megtudtam, még két napig feküdtem eszméletlenül és amikor ismét magamhoz tértem, egy buzavirágkék színű szempárt és hamvas rózsaszínű arcot láttam magam előtt.

— Helén! — akartam fölkiáltani, de csak suttogva tudtam kiejteni nevét.

Feléje akartam nyujtani a kezemet.

— Az Isenért, ne mozduljon — szólt rám ijedten. — Még nem szabad.

Nem tudtam mit mondani neki, — a beszéd különben is nehezemre esett még — így csak néztem, néztem, hosszú perceként át néztem szóltanul.

— Meg tud bocsátani nekem? — kérdezte aztán sok-sok szomorúsággal hangjában. Nem értettem.

— Mit? Mit bocsássak meg, Helén?

— Persze, maga még nem tudja, nem tudhatja... hogy a maga szerencsétlenségét én okoztam...

— Maga?

— Igen, én... én is ott voltam azon az estén a cirkuszban. Tudtam, hogy honnan, ezt ne kérdezze, tudtam, hogy maga is szerepel a műsoron. De hogy mit csinál, azt nem tudtam. És... és amikor végre megpillantottam magát, amikor az égő abroncsokon át vágató kozákló hátán ráismertem magára, akkor... akkor egyszerre, én magam sem tudom hogyan, kiszakadt belőlem a sikoltás és... Elhallgattok egy-két pillanatra. Amikor újra megszólalt, a buzavirágkék szempárból könnyek szivárogtak elő.

— És... és ott térdeltem, sirtam, zokogtam, jajgattam a maga véres, összezúzott teste mellett, a cirkusz porondján, amíg el nem vitték. Amíg ide nem hozták, ide, ebbe a kórházba. Azóta itt virrasztottam maga mellett.

— Köszönöm, Helén — mondtam nagyon csendesen.

— És most, — folytatta aztán Helén — most, miután már tudom, hogy túl van minden veszélyen, hogy egy-két hét múlva

Az ágy segít

Pyramidon
tabletta

teljesen felgyógyul, amikor már tudom, hogy megbocsátott, hogy nem haragszik rám, elmegyek.

— Helén ne... ne még! — nyöszörögtem fájdalommal.

— De igen, — mondta csendesen — elmegyek. Elmegyek, mert el kell mennem. Búcsúzóul csak arra kérem, azt ígérje meg nekem, hogy felgyógyulása után nem tér vissza többé a cirkuszba. Úgy-e, ezt megígéri nekem?

— Megígérem — feleltem elhaló hangon. Helén aztán felállt. Hallgattunk. Csend volt. A hamvas rózsaszínű arc aztán fölélem hajolt és a láztól kicserepesedett számra ráhullott könnyű csökhja.

— Helén — sűgtam utána.

— Helén — de ő akkor már nem volt a szobában.

Három hétig voltam a kórházban. Három héten át mindennap egy friss, égővörös rózsacsokrot kaptam. Irás, levél nem volt a csokrok mellett. De nem is kellett. Irás és levél nélkül is tudtam, hogy a rózsacsokrok Heléntől származnak.

És amikor három hét múlva teljesen felgyógyultam, elhagytam a Saint Louis-kórházat és a kórház irodájában egy ezerfrankost adtak át nekem azzal a megjegyzéssel, hogy ezt az összeget egy ismeretlen jóakaróm küldi. Tudtam, hogy ez a pénz is Heléntől származik.

Abban azonban teljesen igaza volt a kórház hivatalnokának, hogy a jóakarómat nem ismertem.

Minél többször hozott össze velem a sors, annál kevésbé.

(Folyt. köv.)

**VÁSZON
FEHÉRNEMŰ
KELENGYE**

**Mössmer
IV., VÁCI-UTCA 1.SZ.**

17.

KÉZSZORÍTÁS A HALÁLBAN

Egy tengeri ütközet óriási terepen folyik. Az a hadihajó, amely szétszórva az angol hajókaravánt, szerencsésen elfogta a Balrumot: még most is valamennyi ágyújából hevesen tüzel. Miközben a csónak, amelybe Schlotheimet is beleültették, elindulni készül a Baltrum oldala mellől, láttam, hogy azok a tüzecsatornák, amelyek többszáz kilós acéltömegeket vetnek irdatlan messzeségekre, oly szorgalmasan dolgoznak, mintha ez a szerencsétlen convoi még nem szenvedett volna elég sérülést.

Dehát ez a háború.

Pusztítani, felperzselni, tönkretenni... Packross szállt le utolsóknak a csónakba. Addigra már elmúlt az a zibbasztó meglepetésem, ami miatt szólni sem tudtam, s így utána kiáltottam:

— Hát velünk mi történik, kapitány?! A hadifoglyaink még mindig a hajón vannak, itt van a kis Mary is!

— Csak maradjon a helyén a hídon, barátom, a továbbiakat majd jelzésben kapja, — válaszolta Packross röviden és megadta a jelt a csónak indulására.

— Ha Schlotheimnek a legkisebb baja történik, én leszek az, aki egyenesen az ön szemébe mondja, hogy a leggyalázatosabb módon igazságtalan volt, — kiáltottam dühösen a távolodó csónak után, de mintha Packross nem is hallotta volna kiáltásomat, tovább evetgetett.

Más, jobb teendő híján, szorosan a hadihajó vizvonalában tartottam a Balrumot és elhatároztam, hogy nem tágitok tőle, amíg valami üzenet nem érkezik a további teendőkre. Packross ugyan nem váratott sokáig. Alig egy órai ide-oda mozgás után láttam, hogy napfény-lámpa villózik a hadihajó egyik óriási árbóctornyának tetején. Nosza, elő a zsebkönyvet, ceruzát és szaporán jegyeztem az üzenetet:

— Alljanak meg! Parancsnokságot újra átveszem! Packross.

A csónak megint visszazárlította Schlotheimet is vele együtt. Barátunk azonnal megvizsgálta műszereinket és aztán oda-szólt a rádiós tisztnek:

— Adjá le a jelzést: Minden rendben, jó utat!

Egy óra múlva a hatalmas cirkáló már nem volt sehol, új kalandokra, új utakra indult, az óceán végtelenjében. Mi pedig a jó öreg Baltrummal tovább hajózártunk észak felé. A szétszórta karavánnak híromdója sem maradt, csak óriási olajfoltok úsztak a tengeren és ahol megjelentek, ott, mintha tükörsimává változott volna a dühöngő hullámszél. Ebédnél találkoztam a régi társaság, s miközben Packross kapitányt szeretettel üdvözlölként, most már hivatalosan is megkérdeztem tőle, hogyan menekült a világ túlsó oldaláról ide, az Atlantic-ba. Igazi packrossi választ kaptam:

— A menekülés egészen egyszerű volt, amennyiben kézrekerítettem azt az angol

hajót, amely engem elfogott. A részletekre ne legyen kíváncsi, az olyan, mint a többi ötezeré, amely már velem életemben történt.

— Na, ez aztán kielégíti kíváncsiságunkat, — jegyezte meg az asztal végén Patricia. Napközben Packrossból többé egy szót sem lehetett kihúzni. Láttam az arcán a nagy feladat gondjait: tulajdonképpen hová is vezet a segédcirkáló ezt a hirhadt bárkát, amelyről a szétvert hajókaraván megmenekült tagjai egész biztosan telekiabálták már a világot.

— Tudja, hová megyünk? — jegyezte meg újabb kérdésemre a kapitány, — a Madeirákra. A szigeteken átfestjük a hajónk portugálnak és úgy haladunk felé. Hogy ez a nem éppen rosszul sikerült terv sohasem vált valóra, hát arról igazán mi tehetünk a legkevésbé.

A mozgalmal napra következő éjszakán ugyanis egészen váratlanul mindenfelé fénypontok kezdtek feltűnedezni a végtelen vizen. Amerre a szem ellátott, mindenütt egy parázsló varázsszem pislogott felé. Láttam, hogy Packross válla idegesen összerajzen.

— Szaladjon azonnal a távirászárt — parancsolta.

A távirászárt pillanatig sem késedelmeskedve megjelent.

— Látja azokat a fénycsíkokat? — mondta Packross. — Rögtön igyekezzék megtudni, hogy honnan, milyen hajóktól származnak és rádiogrammban kérdezze kilétüket, mondja be, hogy a Valdesquez portugál hajó vagyunk. Ha szállítmányunk iránt érdeklődnek, mondja azt, hogy egy sereg majmot viszünk Angliának.

Húsz perc múlva a távirászárt rémült arccal jelent meg ismét.

— Hiába adom le a jelzéseimet, egyetlen hajó sem válaszol! — jelentette. Feszült csend, összenézünk, majd Packross idegesen intett, hogy Schlotheim jöjjön. Minden ágyút azonnal tüzelésre állítani! Valamennyi gépfegyvert akcióba! Aztán felénk fordult és halkan megjegyezte:

— Azt hiszem, barátom, itt a vég, ebből a körből kimenekülni nem lesz könnyű feladat. Bólintottam.

*

Hatalmasat dördült egy ágyú a Baltrum fedélzetén. Patricia erősen magához szorította a kis Maryt. A következő pillanatban megdült az egész hajó és a fedélzetről valóságos szilánkeső hullott be a kabin nyitott, kerek ablakán. Az egyik repeszdarab éles sebet ejtett az angol leány jobbkezén. Woodné is ott szorongott a szűk kabin egyetlen gyűrött ágyn és most zsebéből fehér gézt szedett elő. A pokoli robbanások és örületes zaj közepette kimeredő szemekkel, de biztos kézzel kötöztette leánya sérülését.

Ezalatt Packross és én igyekeztünk el-

jutni a kormányoshoz. A fülkében minden világosság kialudt, egyedül a kis kompass-lámpa világított kék fényvel. Az erős, testes kormányos furcsán összegörnyedve feküdt a fülke padlóján. Míg az embert valahogyan feltámogattuk, hirtelen irtózatos lökés érte a hajót, aztán hatalmas robbanás... a Baltrum minden eresztéke jajaftva állt ellen a mellette lecsapódó torpedó légyomlásának. Aztán még egy lökés. Elesen és fölrpezést süvítéssel vágódott el fölöttünk egy gránát és a nyitott helyen álló kormányosfülke tetejét alaposan megromlalta.

— Mit csinál... Schlotheim? — nyögte Packross kapitány és furcsán villogó, kék szemei idegesen vibráltak az ágyútüzek fel-felvillanó fényében. De most megszólaltak a Baltrum ágyúi is. A dörrenéseket már csak a kajütök előtt hallottuk, mert a kapitány és én igyekeztünk lejutni Patriciaék kabinja felé. A tökéletesen sötét folyosón valakinek nekietünk és az illető hatalmasan káromkodott.

A doktor! Megragadta a kapitány karját és abba igyekezett kapaszkodni. A Baltrum félelmesen ingott és libegett a hullámzó vizen. Már bekaptunk egy alapos ágyú-lövést. A hajónk oldalán ember nagyságú lyuk tátongott és a matrózok kíméletlenül és vakon rohantak el mellettünk. Aztán Packross eltűnt a doktorral együtt.

A páncclos hajók irtalmatlan rohamra, úgy látszott, hogy percekben belül elsöpörhennünk. De aztán mégsem így történt. A Baltrum rengeteg sérülést szenvedett már és a távirászárt nyugodtan és szorgalmasan adta le a hívójeleket. De minden összeköttetés megszakadt. Két percen belül a távirászárt fülkéjével együtt a magasba repült és a Baltrum hatalmas ágyúja viszonzásképpen ugyanabban a pillanatban vágta ki egy veszélyesen közel lévő csatahajóra utolsó gránátját. Schlotheim aztán zúgó fejjel botlott bele Packrossba. A kapitány fent, a felső fedélzeten, egyedül dolgozott egy kis ágyúval. Azért mondom kis, mert Schlotheim hatalmas műszerével nem mérközhett. És mégis. Packross ügylászik, alaposan nekáll a tüzelésnek, mert a kis ágyú csak úgy köpködté ki magából a súlyos robbanó-golyókat. Odaát, illetőleg az előttünk lévő csatahajókról számos válasz érkezett. Nem láttunk semmit, a füstfelleg marta a szemünket. Aztán Packross megkapta a magáét.

Egy oldalról támadó hatalmas páncclos csatahajó alattomos megközelítéssel vágta hatalmas gránátját. A löveg egyenesen a felső fedélzetet szántotta végig és a kapitányt a saját, valósággal szétrobbanó ágyúcskája ölte meg. Packross fején és mellén hatalmas vasdarabok ültek, amikor egy pillanatra szünetelt az ágyúzás és odarohantam, amennyire össze-vissza vágott és sértett lábammal tudtam.

Packross, a mindig morc, de jószívű, most nagyon is csendesen feküdt és kék szemei most is valami csodálatos derüvel néztek fel rám. Valami nyoszörgött, de nem értem, mert abban a pillanatban a Baltrum hatalmasat zökcent, a hajó tatja felágaskodott és egy pillanat alatt, mintha az ég szakadt volna reánk, az egész felső fedélzet szétesett. A hajó hátulja az ég felé emelkedett és az alatta robbanó torpedó csaknem felfordította az egész alattmányt. A segédcirkáló vasosan megépített feneké azonban jól bírta a támadást. Két percen belül elhalt a gránát a másikat, hátulsó ágyúnk is. Mi van itt? — Schlotheim!!!...

Nem hiszem, hogy meghallotta volna kiáltásomat, így hát magam ragadtam meg barátom karjait és nagy kinnal — Pack-

rossnak is hatalmas fájdalmat okozva — nagynehezen levonszoltam a törött lépcsőkön, végig a füstös és vaksötét kabin-soron. Patriciaék ajtaja előtt egy férfi állott.

— Azt hiszem, végeztünk.

Nem láttam semmit a sötétben és mégis, azonnal megismertem Schlotheim hangját. Újabb döbbenések és a Baltrum egészen megdült. Nekiütöttem Packross eszméletlen testével a kabin kemény ajtajának és odaszóltam Schlotheimnek. Az ember furesán meg volt görnyedve, de egyébként semmit sem láttam mást.

— Packross! agyonvágta az ágyúszilánkok — kiáltottam a zajban. — Fogja meg a lábát, mert már nem bírom tartani.

Schlotheim előrelendült és a következő pillanatban a teste odavágódott a lábaimhoz. Aztán valaki kinyitotta a kabinajtót. Patricia, fekete viharkabátjában, fehér gézzel a kezén és gyengefényű kis karbidlámpával állott ott. Packross teste életlenül csúszott le a vállamról.

— Mi történt, az Istenre! — A leány aztán nem sokat kérdezett, hanem az ő és Woodné segítségével valahogyan bevonszoltuk a két embert a szűk kabinba. A szomszédos kabin beszögezett ajtaját betörttem a vállammal — mivel a folyosóra nyíló része is be volt zárva — és a két férfit elhelyeztük a kétszemélyes kabin ágyain. Packross és Schlotheim, mindkettő véres és halálosan sápadt arccal terültek el a fekhelyeken és Woodné kötéséhez látott.

— Az elsőkapitány még tartja a helyét... fiam... szóljon...

Packross is felnyitotta lassan a szemét és Schlotheim nyöszörgő szavai egészen felrázták. Én csak néztem. És nézett Woodné is és a kis Mary is előmászott a szomszéd kabinból és odasettenkedett a két ember ágyához. A kis kezében valamit szorongatott.

A két tengerész szempár először kifejeztelenül meredt a fehér faburkolatra a falak körül. Aztán Schlotheim felemelte lassan a kezét és kitörölt egy vércseppet a szájából. A tüdejét járta át egy szilánk.

Aztán meglátta Packross. Szótlanul álltunk és vártunk a semmire. Packross és Schlotheimnek nem órái, hanem csak legfeljebb egy-két perce van hátra. Az meglátszik egy tengerész szemén. Az egyformán kék szírványhártyák elsötétültek. Aztán, a pillanatnyi csendben két véres és izmos kéz elindult egymás felé. A két állandóan veszekedő, egymás vért kívánó ellenség most, a halálban egybekapcsolta dolgos kezét.

Woodné lezárta a két halott szemét. Odakint megállt minden. Talán valami tülvilági hatalom fogta be a csatahajók öblös ágyútorkait, tény az, hogy többé egyetlen löveg sem érte a hajót.

A kabinban perceknek tűnő félórák nem is voltak olyan rövidek. A tengeren ködcsíkok tüntek elő és ezekben a tiszta és halálosan nyugalmas pillanatokban a Baltrum lassan süllyedő teste volt az egyedüli mozgó pont. A féltucat csata-páncélos mozdulatlanul állt körülöttünk, tisztán kivehetők voltak az égnek fordított ágyúcsövek és az alattomosan villogó sárga réztorkok a hajó oldalában. Vártunk.

A doktort egy csomó vaslánc között találtam meg, annyira szétroncsolva, hogy azonnal a tengerbe hajítottam. Patricia és Woodné borzongva ültek a letarolt hátsó fedélzeten. Vártunk...

A két halott, ott bent a kabinban és mi itt kint. Patricia, Woodné és én. De egy valaki hiányzott. Woodné éppen most ugrott fel helyéről és rohant be a kabinba. A két tengerész szomorú szobájában játszott a csöpp kisleány és azzal szórakozott, hogy egyre hívogatta a két bácsit... Packross és Schlotheim összekulcsolt kezében Mary egyetlen rongybabája, üveg-szemeivel bámult a két fehér arcba. Mary ezt ajándékozta a két hős bácsinak...

Aztán a csendben valahol gyengén és nagyon messziről hangzó sípjel sikoltott. A Baltrum két órán belül elsüllyed.

Patricia és Woodné összeszedték az értéktárgyaikat, bebugyolálták a kisleányt és én utánanéztem a kormányos-csónaknak. A csónak szilánkokban hevert és egyik deszkája még mindig a levegőben

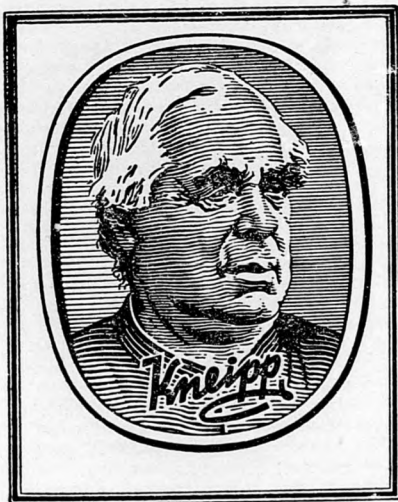
himbálódzott. Vártunk. Woodné bekötötte a sérült lábamat.

Aztán két nagy csónak indult el felénk a csatársor hatalmas gyűrűjéből.

Ott ültünk az angol romboló kényelmes kajútjében és Patricia mellett állt. Woodné elfordult. A leány megérintette az ajkamat, olyan puha volt a szája, mint valami virág szirma. Úgyetlen voltam és ostoba és nem viszonytam a csókot sem. Megaláztunk és nyomorultnak éreztem magam. Packross és Schlotheim emléke kísért és valahogyan kényelmetlenül találtam az egész életemet. Furcsa gyengeség fogott el, amikor Patricia kijelentette az angol kapitánynak, hogy én is az ő fajtájából való vagyok. Már a hadihajó kiindult csónakjában is egyre angol-ságot hangoztatta és nekem nem volt erőm ellenkezni, amikor a fénylő és könnyörgő szemekbe néztem. Szerettem ezt a leányt. Most, hosszú évek távlatából, ha visszagondolok a Baltrumon átélt időkre, akkor valami rettenetes meleg szakad fel bennem és egy ócska rongybabát látok két összekulcsolt, izmos kéz között.

Mikor Londonban, Patricia segítségével megszöktem a hadihajóról és nagy kínál és hamis iratokkal elszegődtem matróznak egy közönséges szénzállító bárkára, — amely azonban pár lépéssel közelebb vitt célom felé, — még mindig nem tudtam megérteni azt a sok csodálatos és lehetetlen dolgot, ami velem történt. A convoi szétverése és az angol csata páncélosokkal való háborúk emlékei, azt hiszem, sohasem mosódnak el bennem. És mégis, úgy szeretném, hogyha újra itthon érem magam hazámban, ha sohasem rezzenek többé össze egy gránátvágtá lökéstől, mégis, egyetlen emlékként szeretném megőrizni a percekét, amelyekben megismertem és együtt haladtam a föld talán két leglelkismeretesebb, legkitünőbb emberével...

Packross és Schlotheim, akik immár nagyon régen pihennek az elsüllyedt Baltrum bezárt kabinjában, talán szintén sorra álmodják azokat az időket, amelyeket a végtelen kék vizen töltöttek el... VÉGE

Kövessük tanácsát, együnk mértékletesen, így az egészségünkre KNEIPP MALÁTAKÁVÉTI

NYAKIG BEGOMBOLKOZVA,

kényelmetlen ruhákban fürdöztek az emberek, a hölgyek magassarkú cipőkben divatoztak. Általános volt a hit, hogy a friss levegőn való tartózkodás, a napfényben és esőben való járás árt az egészségnek. Szinte természetellenesen éltek az emberek. Ilyen volt a felfogás, amikor Kneipp élt és amikor bennünket — közel félévszázaddal ezelőtt — meglátogattott.

Azóta hálisítenek sok minden megváltozott. Városaink egymással versenyezve létesítenek intézményeket a népegészségügy javítása érdekében és láradhatatlan igyekezettel törekszik az egészséges életmód tanítására a vele foglalkozó tudomány is. Ezt a célt szolgálja a természetyszerű táplálkozás tana, melynek felvirágoztatásában a nagy egészségapostol, Kneipp olyan kimagasló és hervadhatatlan érdemeket szerzett. Előadásaival, írásaival és nem utolsósorban Kneipp malátakávé-jával. Ez az egészséges ital szinte erőkenyér, valósággal folyékony kenyér a kávécsészében. Ezért szeretik, ezért isszák ma is annyian a

Kneipp malátakávé.

azt a malátakávé, melyet maga Kneipp adott nekünk.

MIT MOND AZ ORVOS?

MI MINDENT ÁRULNAK EL SZEMEINK? ● ÍRTA DR. WENINGER ANTAL

Az emberi lélek ezernyi úton fejezi ki tartalmát; állandó áradás, sugárzás, «langyos» és kihátás jellemzik életét. De a lélekkiömlés nemcsak művészeti termékekben, az értelmi és érzelmi élet elvontabb és átvitt jelentőségében kerül napvilágra, hanem a szervezet ösztönös, élettani természetéből is kiolvasható. Az arckifejezés, taglejtések, járás, beszédmódor, testtartás, legfőképpen azonban szemünk árulják el a sűrűn játyolozott idegent, akinek mind nehezebbé és bonyolultabbá válik élete és akinek gyakran tanácsos inkognitóban maradnia, mert megérszi a tömeg és a tömegtani torzítások nyomán gyakran hamis elvekre beállított társadalom. Ebben az álcázott életében legkönyebben a lélek bűvár leplezi le, aki érti az arcvonások és szemek beszédét.

Már Philostratus, az ókor kiváló gimnaztikusa megállapította, hogy a szem az ember jellemét tükrözi. Kretschmer, a modern alkattan egyik alapos tudósa az «egyéniesség névjegyét» látja benne. Annyi bizonyos, hogy a szem több, mint merő optikai berendezés és egészsége, szépsége, színe, kifejező ereje szorosan összefügg az egész szervezet egészségi állapotával és a lélek értékével. A szem jószágot sugározhat, bizalmat ébreszt, megnyer, rokonszenvet kell, befolyásol, hipnotizál, hódít; a «rossz» ember pillantása gonosz, tekintete visszataszít, elriaszt, undort kell, menekülnünk előle. A szemek játéka a filmszínészetnek legerősebb fegyvere, leg-

fontosabb kifejező eszköze. Hangulat, kedély, erkölcs, vélmérséklet, értelem, ravaszság, őszinteség, szándék, közöny, megvetés, góg, ihlet és szerelem — mind kiolvashatók a szemekből. Az első szerelmi vallomás szemből tűz a szembe... A lelkek még az eszményi barátság érzékiességétől mentes síkján is a tekintet útján kapcsolódnak egymásba. Nagy célok és feladatok előtt férfiak egymás szemébe néznek és megértik egymást; az üzleti, politikai, társadalmi élet minden vártján döntő szerepet játszhatnak a pillantások, egyenességet vagy hamisságot rejtegető, hunyorgató vagy acélos biztonsággyal ragyogó, erőt, megbízhatóságot ígérő mivoltukkal.

A szemek megfigyelésénél elsőrendű fontosságú a szivárványhártya színét, a szembogarak tágasságát és villogását, a szemgolyó fehérségének opális játékát, erejét, alakját, nagyságát, a szemrészt és szemhéjakat, a szemöldököt és a szemárkát megfigyelni. Rengeteg kifejező erő roppant kis helyen!

Szemeink és hajunk színe nem annyira faji jelleget takar, mint inkább klimatikus tényezők visszhangja. Nem véletlen az, hogy a forró égőv alatt malájok és négerek nőnek, míg az Északi Sark körül hófóhérr medvék tanyáznak ábrándosan kékszemű és a jeges világ háttéréből hidegszókére tompított emberek társaságában. Az éghajlati befolyáson kívül jelentősek az életviszonyok is. A nővény

táplálkozás pl. inkább a világos testszínre hajlamosít, hiszen hallottunk arról, hogy a festékbőség mintegy kifejezője nedvekeveredési viszonyainknak, tehát összefügg az anyagcserével. A világosbőrű és hajszínű emberek irisze (szivárványhártyája) általában világos.

A szemek betegsége, mint azt bevezetőleg említettem, összefügg az egész szervezet valamilyen rendellenességével. Ezért a merő «szem-specialistaság» régibb értelemben csak az indokolt szemműtétek végrehajtására és a hibás szemek javítására vonatkozólag volt jogosult. A mai szemésznek épügy kell ismerni az egész orvostudományt, mint más szakmák képviselőinek, mert a szem legtöbb betegsége nem helyi jellegű, pusztán a szemvidékre szorítókozó kóros elváltozás, hanem kifejezője a szervezet mélyében rejlő általánosabban jellegű elváltozásoknak. Az egyiptomi orvosok hat szent orrosi tankönyvet hagytak ránk örökül. Ezek közül egyik csupán a szem betegségeivel foglalkozik. Herodotos szerint Egyiptom szomorosai világhírűek voltak. Az egyiptomi klíma különben erősen hajlamosít szembetegségekre.

Ha már ilyen árulkodó szerv a szem, — vajjon mi mindent olvashatunk ki a női szemekből? Mire következtethetünk akkor, ha a lélek kikívánczása talán még nagyobb és ha az érzelmi élet uralkodó: az értelmi felett?

A nők szeme általában nagyobb, mint a férfiaké. Nemcsak szemüregük és szemrészük tágasabb, hanem merészebb a szemöldökök ivelése is, ami hozzásegít az aránylag kisebb szemgolyó mutatóságának emeléséhez. A női szem többet mutat és ígér, mint amennyit adhat... Ha izzóbarna vagy szenvedélyt sejtető feketé, akkor ezt déli jellegnek szokás minősíteni, mert állítólag forró kedélyt jelent. Csalódásokra azonban legyünk elkészülve. A melankóliások többnyire sötétszeműek, ami részben az epefesték túllengésére vezethető vissza. A világos szem talán kevesebb lendületet sejtet, de talán végzetesebb lehet a legizzóbb barnaságnál. Mert a női szemek mágiája hatalom, amely sorsokat és történelmet irányít. Ó, csodálatos Irisz, mit nem teszünk Érted akkor is, ha a kék égbolt örvényeinél mélyebb világosságodból, észbontó szökésed alól sugárszol áldást felénk! Igen, van «szemmel áldás» is, ahogy «szemmel verést» szokás emlegetni...

Lelkivilágunk minden rezdülését kifejezi a mindenható tekintet. A magasra húzott szemöldök merőlegesen alányúló homlokredők és enyhén kinyílt ajkakkal például a rémületet és borzalmat fejezi ki. A szemrés váltakozó tágassága frisséget vagy fáradtságot, a szemárkok mélysége és elszíneződése rossz éjszakát vagy rendetlen idegéletet árul el. Fagyos hidegség, forró érzékiség, tiszta és ártatlan lelkület, természetes nőesség, — mind elénk tárulnak a szemek titokzatos fényéből; a szemek ablakok, amelyekben át jól bepillanthatunk a lélek rejtelméibe. S mégis kevesen tudnak olvasni belőlük! Az emberismeret ma meglehetősen elhanyagolt tudomány, mert nem is vagyunk kíváncsiak a belső életre, mert annyira «házon kívül él» mindenki, hogy teljesen elrejtett világ marad a benső. Társadalmi rang és cím, a ruházat, a vagyoni helyzet lényegesebb. Pedig nagyon is korszerű lenne, ha végre többet törődünk az azal az elhanyagolt világgal, amelyet egész mai életmódunk megtagad és amelynek sokszor alig marad más megnyitási lehetősége a szemeken át, mint a keserves strás...

Sielők a Petneházy-réten

(Foto: Járai Rudolf)

SZÍNHÁZI ESTÉK

A Wallenstein-trilógia kétnapos előadásának a Nemzeti Színházban egy kicsit hőse — a nagyérdemű közönség is! Két estén át ülnek fél 8-tól késő éjszakáig, feszült figyelemmel, dobogó szívvel s isszák mohón Schiller verseit, mert poézisra és történelemre szomjasak... Vegyük le ezúttal a kalapunkat a magyar közönség műveltsége és kultúrösztöne előtt... Bizonyos, hogy helyeslően bólint szavainkra a kiváló német rendező, Hans Meissner, a frankfurti színházak nagynevű főintendánsa is, aki ezúttal a mi vendégünk volt, hogy magyar színészekkel játssza el a jénai egyetem hajdani büszkeségének — akiből az egész emberi szellem büszkesége lett! — Schillernek hármasságját. Meissner a maga képzelete és ízlése után indul. Készen kapta a kitaposott utat: színpadra állíthatna volna akár a történelem, akár a Schiller Wallenstein-alakját.

Persze, a kedves olvasó most megütődik azon, amit mondok és azt kérdezi tőlem: hát ez a kettő nem egy? Nem bizony, hölgyeim, egyáltalán nem egy! És a dologban csak az a különös, hogy Schiller, aki tudós professzor is volt, nemcsak nagy költő és aki hosszú történelmi tanulmányok után nyúlt Wallenstein sokrétű alakja után — mégsem a történelmi Wallenstein ábrázolta. Mert a történelem Wallensteinje kapzsi, féktelen, kalandor, aki telhetetlenül harácsolja a hatalmat és a rangot, a vagyon és a babért. Kétségtelenül nagy hadvezér és hatalmas egyéniség. De elvakul az önistenítésben és rútol elárulja a császáriját, akitől busán megkapta a bérért minden érdeméért: korlátlan hatalmat egy óriási hadsereg felett, egész tartományokat, mint saját birtokát, fejedelmi jogokat! Mivel azonban neki mindez kevés, lazadóvá lesz, az ellenséggel cimborál és akkor — elbukik...

Schiller ebből a nagyszabású és bűnébe belebukott zsoldosvezérből tragikai hőst csinál. Mert ő, akiről Goethe azt mondta, hogy «minden mögötte maradt, ami közönséges», fölemeli Wallenstein is a költőiség légkörébe és a filozófia ormaira. Az ő Wallensteinje messze jövőkébe néző és vívódó. Tragikus hős, aki még bűnében is nagy! Meissner nem fogadja el ezt a beállítást és nem törekszik a hű történelmi portré-ábrázolásra sem. Az ő modern gondolkozása Wallensteinben a mai idők előfutáriját látja, aki nagy igazságokat ismer föl páratlan politikai éleslátással, sőt állambölcsészeti proféciával, de nincs elég gyors elhatározása arra, hogy minden gátláson keresztül gázolja, meg is valósítsa álmaikat és — ebbe bukik bele... Kétségtelenül érdekes felfogás, amellyel lehet ugyan vitatni, de eredetiségét és színpadi hatásosságát, különösen pedig a mai közönségre gyakorolt hatását nem lehet elvitatni.

Meissner ennek az uralkodó akaratnak, az ő Wallenstein-elképzelésének nevében szabta át Schiller három darabját: a «Wallenstein táborát» és a «Két Piccolominit» összeolvasztotta és egy estén adja elő, míg a második estén a «Wallenstein halálát» játsszák. Horváth János díszletei és Nagyajtay P. Teréz kosztümjei hatásosan segítik a rendezőt abban, hogy egész szuggesztíóval éreztesse a vér és vas környezetlen korszakának hangulatát. A színészek is dicséretreméltó becsüggel segítik a német rendezőt. Kiss Ferenc játssza Wallenstein. Különösen hatásos az, ahogyan a csillagokba meredő, horoszkópokat kutató, álmodozó Wallensteinből a tettek felé törő heraiikus Wallenstein felépíti. Igen szép az érzelmi és vérmérsékleti crescendo, amellyel ennek a jellemnek és temperamentumnak, ennek a léleknek és tragikumnak a bukás felé vezető útját megéreztetni velünk. Kovács Károly Butler háládatlan szerepét játssza. E zord és titokzatos embert háborzongató valóságossággal állítja elének és megvan az a ritka tulajdonsága, hogy már az első este legelején olyan drámai feszültséget, oly félelmetes atmoszférát tud maga körül teremteni, amellyel megéreztetni velünk e Butler ezredes későbbi szerepét. Jávor szenvedélyes, féktelen condottiere-alakot ábrázol. Ungváry szilaj temperamentuma, ifjonti hevessége szép perceket szerez a közönségnek. Lehotay és Major egy-egy élesen rajzolt profillal teszik értékessé a nagy drámai képet. Abonyi és Szabó Sándor is szép színészmunkát végez, éppen úgy, mint Bodnár és Matány. A mostohán kiszabott három női szerepben Mátya Erzsébet, Tőkés Anna és Szörényi Éva tehetségesen állja meg a helyét.

Balassa Imre

A JÉNAI tüzálló üvegedény

a korszerű háztartás célszerű edénye.

Az ételek átrakása nélkül

a tűzhelyről az asztalra.

A JÉNAI sütő és főző edények, tányérok, poharak a legegyszerűbb étkezésnek is ünnepi keretet adnak.

Ugyanazon tüzálló JÉNAI üveg konyhai és egyben asztali edény is.

JÉNAI üveg minden szaküzletben Kapható
Kérjen prospektust és felvilágosítást:
Kübek József, Bástya-utca 12, Budapest IV

Írőtársaság

KÖNYVEK. — *Szörédi Ilona*, a rendkívül tehetséges egyházművészeti festő, olaszországi élményeit írta meg *Olasz mosoly* című könyvében, amelyet a művész komoly felkészültségével, nemes költészettel és lelkesültséggel sugározat át az olvasó lelkébe. Itália örökbecsű műremekeit, bravúros írói agitációval vonultatja fel és öntudatos szuggeszióval kalauzol a művészeti csodákkal zsúfolt olasz mesterek birodalmában, ahol újból és újból felfedezi, átéli és megérezeti a művészet magasabbrendű örömet: az „olasz mosoly” lelkét üdítő, szellemet pezsdítő, titokzatos forrásait. Tanulmányain és áhítatos élményein átszűrött közvetlen hatású kultúráját és temperamentumát áthatón sugározza lendületes műve. Frappirozó művészi egyéniségének alkotó megnyilatkozása, szellemének friss, reagáló készsége többé ajándékoz meg, mint amennyit a szemtől szembe élvezett élmény nyújthat a művészetben kevésbé jártas szemlélőnek és mint a könyv előszavában Gerevich Tibor írja: „ennek az olasz mosolynak varázsa végigkísér az egész könyvön, Velencétől Páduán, Veronán, Milánón, Firenzén és Sienán át Orvietoig.” Szellemesebb, szórakoztatóbb és nemesebb művészi kalauzt nem ajánlhatunk olvasóinknak karácsonyi ajándéknak. — Irodalmunkban kivételes hely illeti meg *Szentmihályiné Szabó Mária* új grandiózus regényét, a *Magvetők* című, terjedelmében is hatalmas, alkotást, amely egy magyar papi családból származó generáció úttörő életét, magvető munkáját és poétikus, szép szerelmét rajzolja meg, érdekfeszítően és finom művészettel. A kiváló író nő a mult század társadalmának különböző fokairól gyűjti össze a regény ma is izóan aktuális alakjait és a magyar író hivatástudatával rajzolja meg az évszázados magyar életfa hatalmas törzsét, melynek hajszaölcsői az ősi gyökérből szívják fel azt a csodálatos életerőt, aminek hatása a ma emberében eleven valósággá válik. *Szentmihályiné Szabó Mária* új regénye a kiváló író legszebb és legértékesebb írsai közé tartozik. — *Vitéz Somogyváry Gyula* új regénye: *A pirossapkás kislány*, egy hatalmas regényciklus első kötetének készült, amelyben a kitűnő író a szabadságharc eseményeit dolgozza fel, újszerű meglátásban; nem a politikusok, hanem a katonák sorsában. Ez az első könyv a szabadságharcot megelőző esztendő magyar életének pompás rajza, kitűnően sikerült keresztmetszete. *A pirossapkás kislány* a karácsonyi könyvpiac egyik szenzációja. — *Dr. Weninger Antal* v. egyet. tanársegéd, lapunk orvosi munkatársa, most megjelent három terjedelmes könyve: *A Szellem és egészség. A gyógyításművészet új irányai és az Orvos a lélekért*, el akarja oszlatni azt a szellemi és fogalmi zűrzavart, amely az utóbbi években jelentkezett az ember, az egészség és a gyógyítás körül, mint az anyagi és lelki erők küzdelme. A szerző kitűnő publicisztikai érzékkel tapint a közérdeklődés előterében álló kérdésekre és pompás, világos és színes stílusával az olvasóközönség számára is élvezetessé teszi

hatalmas szaktudásának értékeit. — *Fertsek Ferenc* bravúros regénye, a *Boldogok éneke*, az érzések elnémíthatatlan crescendoja és egy nagy, ideális szerelem Canossa-járása. A fiatal regényíró intuitív lélekbrázolással rajzolta meg a tíz évvel idősebb nő és fiatalabb férfi szerelmét és szenvedését. Megrázó jelenetekben mutatja be a mindennél hatalmasabb szenvedély viharzását, amelynek érzékeltetésére megszólaltatja a szó és stílus valamennyi hangszerét. — *Leleszy Béla* hatalmas új regénye, a *Nyugat felé*, Árpád fiának, Zsolt khagánnak diadalmos eposzja, amelyben a Kelet és Nyugat közé ékelődött magyarság élet-halálharcát vívja meg, Kelet és Nyugat ellen, amíg megtalálja az örök fészket: a hazát. *Leleszy Béla* színes stílusa új életre támasztja az ősmagyarok dicsőséges életét. — *Kornai István* költeményei, Jeney Jenő rajzaival, *Tündér Ilona és Argyrus* címen jelentek meg. *Ilona és Argyrus* érzékek, elgondolkoztató gondolatok és bölcséleti mélység jellemzi ezeket a kivételes értékű verseket, amiket az új magyar lírában előkelő hely illet meg. — *Trokán Józsefné* öt hangulatos, népdalszerű költeményét stílusos finomsággal zenésítette meg *Pusztai Elek*, *Hámory Várnagy Dalma* és *Dr. Ugró Gyula*. A daloknak nagy sikerük lesz.

A közismert SEMLER-cég mindennemű finom szöveteiben ma is nagy a választék.

HÍMEN-HÍREK. — *Staud Loncika* budapesti kedves előfizetőnk eljegyezte *Gutassy Ferenc* hadapródormester. — *Kovács Rózsika* pécsi hűséges előfizetőnk és *Schüttler György*, a Délmagyarországi Kereskedelmi Bank tisztviselője, házasságot kötött. — *Dalnoki Gyöngyi* kedves előfizetőnk az újhatvani rk. ferences plébániatemplomban oltárhoz vezette *Bőőr Ferenc* Máv-tiszt. — *Pelles Emilia* budapesti hűséges előfizetőnk, a Baross Szövetség tisztviselőnője a Krisztinavárosi főtemplom oltárhoz vezette *dr. Szirmai Gyula*. Tanuk voltak: Szilvay Géza m. kir. főhadnagy és Hemmel Imre m. kir. pénzügyőri tisztviselő.

HELLER FRIGYES, női kalap, finom, elegáns, olcsó. Bp., VII., Csányi-u. 12.

ÚJ KISMAGYAROK. — *Gács Andor* főhadnagy és *neje Pakucs Magdolna*, pécsi kedves előfizetőnk örömmel jelentik, hogy kisleányuk született, akit *Mária Magdolna* névre kereszteltek. — *Csimma Sándor* okl. gépészmérnök és neje *Králik Gabriella* győri hűséges előfizetőnk boldogan értesítenek, hogy kislányuk született, aki a Zoltán Kálmán András nevet kapta. Keresztülők: Schmetzing Istvánné született Králik Ilona és Katona Béla, okleveles gépészmérnök. — *Borbély Imréné* budapesti kedves előfizetőnk, mint nagymama, örömmel értesít, hogy *Nagy Sándor*, az Újpesti Pamutgyár főmérnöke és neje *Borbély Magda* házasságát az Ég kislányval áldotta meg, aki a szent keresztben a Sándor nevet kapta. — *Pethő Sándor* és neje *Parsecsik Gizella* kispesti hűséges előfizetőnk boldogan értesítenek, hogy házasságukat az Ég kislányval áldotta meg, aki a szent keresztben a Tibor Sándor nevet kapta. — *Vitéz Bágyoni József* Máv-tiszt és neje *Pál Zsófia*, székesszéki kedves előfizetőnk örömmel közlik, hogy kislányuk született, akit Csaba István nevre kereszteltek. Keresztülők:

Egyszeri kísérlet meggyőzi Önt e készítmények megbízható jószágáról.

Citróm „C” vitamindús készítmények: Széplő elleni kenőcs. Szíros kenőcs éjjelre. Nedvűs krém, nappalra, púder alá, fényvédő krém és fényvédő púder. Olaj arc tisztításra. Ránctalanító olaj. Napolaj. Arcvíz fénys, mitesszerez, zsíros arcból és pattanás ellen. Púder minden színben. Arc- és szájrurus, színezés rózsaszímmal. Citrom kölni.

Egynéi arc- és fénykezelések Hajszálirtás. Viliánykezelés. Testarányítás (fogyszás).

SCHADEK ANTALNÉ

KÖZMETIKAI INTÉZETE BUDAPEST, IV. KER., VACI-UTCA 9. SZ., I. EM. 3. CORSO-MOZI HÁZ.

Vidéki szétküldés az összeg és 70 fillér portóköltség beküldése ellenében.

Szeip Györgyné, Sárszentmiklós és Pál Gábor, IV. ker. isk. tanuló, Baracska. — *Engelmann Miklós* Máv.-mérnök és felesége *Neiszter Antónia*, szolnoki hűséges előfizetőnk boldogan értesítenek, hogy 4 és fél éves Miklósukjuk mellé az Ég kislányt küldött, aki a szent keresztben a Péter János József nevet kapta. — *Lisznyói Damó László* áll. tanító és neje *Lukács Margit* nagybányai kedves előfizetőnk örömmel közlik, hogy házasságukat a jó Isten kislányval áldotta meg, aki a szent keresztben a László Csaba nevet kapta. Keresztülők: Véber József műszaki főtisztv. vegyész és neje *Lukács Eteleka*. — *Szántó Lajos* és neje *Csécsekő Mária* kispesti hűséges előfizetőnk boldogan értesítenek, hogy kislányuk született, aki a szent keresztben a Lajos Sándor nevet kapta. Keresztülők *Laczó Ilona* és *Kerekes Sándor*, Kispeszt.

SZÁRAZ AZ ARCBÖRÉ? „Hormocith B” krém azonnal segít.

IN MEMORIAM. — *Özv. Laki Kornélné* szül. nemes *Horvát Eteleka*, nagy, min. tan. özvegye, a szombathelyi Katolikus Jótékony Nőegylet társelnöknője, 68 éves korában, Szombathelyen visszaadta áldott lelkét Teremtőjének. — *Batka István* és neje *Bagó Anna* Franciska 2 éves *Anna* leánya az Isten akaratából Újkécskén jobblétre szenderült. — *Schmid István* ny. Máv. I. o. ü. s. tiszt Budapesten, 43 éves korában elhunyt.

Vászon, fehérnemű, kelengye a legjobb minőségekben

Mahunka Ferenc cégnél

Budapest, V., Erzsébet-tér 2. szám szerezhető be

Milyen legyen a normális arc bőr napi kozmefikája?

IRTA SCHADEK ANTALNÉ

Ahhoz, hogy szépek legyünk, elsősorban az fontos, hogy életmódunk helyes, megfelelő legyen. Ahhoz, hogy szépek legyünk, szükséges a friss levegő, a mozgás, a fény és a helyes táplálkozás. Hogy ezt az utat követhessük, vissza kell térnünk a természethez, a természetadta erőkhöz a bőrápolás terén is.

Az első feltétel tehát az egészség. Ha egészség van, akkor könnyű rendszeres, céltudatos ápolással arc bőrünk harmonikus szépségét fenntartani és fokozni. Arcbőrünk akkor szép, ha a bőrfelület zárt, tiszta, sima és folttmentes. Egész testünk védőköpenye a bőrünk. Mennyire fontos tehát, hogy ez a védőköpeny egészséges, sértetlen és ápolat legyen.

Mit nevezünk ápoltságnak? Az ápoltság elsősorban lelki tényezőzőkön épül fel. A lélek, a szellem irányítja a test magasabbrendű kultúráját. A testi kultúrát pedig kezdjük már a csecsemőn, mert hiszen azt tanítja a tiszta értelem: kezdjük a jót a gyermekben.

A mai kor legtöbb leánya, asszonya, helytelenül, úgy véli, hogy a bőrápolás abból áll, ha a szépséghibákat eltakarja, kendőzi. A mai érzészerű bőrápolás, szépségápolás arra kell, hogy megtanítsa, hogyan lehet a szépség alapját, a bőr egészségét megtartani. A bőr szépséghibáit tehát ne takarjuk, ne kendőzzük, hanem megfelelő egyéni ápolással szüntessük meg azokat. A természetet igenis segíteni kell, de meghamisítani nem szabad.

Ha a bőrön rendellenességek mutatkoznak, akkor annak minden bizonnyal belső oka van és ez már az orvos hatáskörébe tartozik. Ne térjünk napirendre ilyen csekélységnek látszó rendelleneségen, mert nem tudhatjuk, hogy mi az indító ok? És az orvosnak is az a célja, hogy helyes útbaigazítással megelőzze az esetleg bekövetkezendő betegséget. A bőrápolás terén ugyanezen elvek az útmutatók.

A bőrápolás legfontosabb tényezője a bőrlégzés zavartalansága. A bőr lélegzik a pórusokon keresztül, fontos tehát, hogy ezeket a pórusokat tisztán tartsuk és jelszabaddítsuk a reá rakódott tisztatlanságoktól. Reggel tehát mossuk meg arcunkat forró vízzel, szappannal, ezt kövesse jó, hideg, tusszerű öblítés. Ezután bevonjuk arcunkat vékonyan, masszage nélkül, egyszerű, könnyű mozdulatokkal egy olyan nappali jó krémmel, amely nemcsak védi bőrünket minden káros külső behatástól, hanem tápanyagot is nyújt úgy zsíradékban, mint vitaminokban is. Mosakodás után közvetlenül sohasem alkalmazunk púdert, hanem először a krém és azután következnek a púder. A rúzs alkalmazása mindig egyéni valami és a jó-izléstől függ. Fontos, hogy ne túlozzák el. Különösen fiatal lányok ne kezdjék el és ne szokják meg a száj- és arcrúzozást. Itt van azután igazán nagy szükség a jó izlésre, mert egy kis diszkrét, enyhe, finoman elhelyezett, valóban jóminőségű rúzs kellemes benyomást tehet, de annál visszataszítóbb a túlzott és izléstelen arc-és szájfestés.

A délutáni órákban is fel kell frissítenünk arcunkat. Ilyenkor kis vatta segítségével egy jó arcvattal áttöröljük arcun-

kat és ezután következzen a kis szépítőkrém és erre egy jó, kitűnő összetételű, növényi eredetű púder, amely nem tömi be a pórusokat.

Este, lefekvés előtt igen jó hatású, ha arcunkat kis vatta segítségével finom, könnyű, növényi arclemosó olajjal letisztítjuk. Ha azonban úgy érezzük néha, hogy száraz a bőrünk, akkor vékonyan, masszage nélkül, éjszakára bevonjuk zsíros éjszakai krémmel. Ha a bőr ráncos, vagy ráncosodásra hajlamos, akkor ezekre a helyekre a zsíros krém fölé még ráncatlantó olajat helyezünk, de nem dörzsölve, hanem könnyedén felrakjuk.

E helyen ez alkalommal nem szólhatok a különböző arc típusokról, azonban e kedves lapunk olvasó közönségének, amelynek magam is régen vagyok hűséges barátja, mindenkor örömmel és baráti szívességgel nyújtok kozmetikai kérdésekben útbaigazítást.

Fazekas István «Az új életelixir története» című könyvéhez Szent-Györgyi professzor a következő mottót írta:

„A boldogsághoz egészség, az egészséghez vitamin kell!”

Megállapítást nyert az, hogy a vitaminok jóhatásai nemcsak a táplálkozás által érvényesülnek, hanem a bőrön keresztül is eljutnak rendeltetési helyükre. Eb-

ből az következik, hogy a jó bőrápoló szernek vitamindúsnak kell lennie.

Semmi sem új a nap alatt!

A legrégebbi korok emberei ösztönösen és bölcsen növényi eredetű olajokat, zsírokat és gyümölcsnedveket használtak szépségkészleteikben, pedig nem ismerték a vitamin-elméletet. Nemzedék nemzedéknek adta tovább a szerencsés összetételű és sokféle növényből összeállított, kitűnő hatású, vitamin tartalmú kenőcsöket és balzsamokat. A gyakorlat és tapasztalat tanította meg őket arra, hogy a növényekben levő vitaminokat, illóolajokat hogyan lehet kiválasztani, megtartani és helyesen alkalmazni. Annak a kornak asz-szonyai, különösen Keleten, tökéletesen értették ehhez. Ösztönük vezette őket arra, hogy a bőr természeté egyének szerint különböző. A különböző természetű bőroknél esetrel-esetre különböző hatású szépítő szereket használtak, amelyeket teljesen egyénien állítottak össze és mindig frissen alkalmazták, mert bizonyára tapasztalták, — amit mi már tudunk, — hogy a vitaminok könnyen megváltoznak megsemmisülnek.

Vegyük át ezeket az értékes tapasztalatokat és használjuk fel okosan és célszerűen. Tudjuk azt, hogy táplálkozásunkban nem elegendők a fehérjék, zsírok és szénhidrátok, hanem különböző vitaminok is szükségesek. Éppen így a bőr külső táplálására is nem elegendők az olajok és zsírok, hanem vitaminokra is szükség van. A mai szépségápolás művészete éppen abban áll, hogy az egyes szépségápoló szerek összeállításánál helyesen alkalmazzuk az egyes vitamincsoportokat.

A bőrápolószereknél a legnagyobb szerepe van a citrom «C» vitaminjának.

Ki korán kel

már este elkészítheti reggelijét, reggelig, de még sokkal tovább is forrón és frissen örzi azt a 48 órás ORION hőpalack

ORION HŐPALACK.

HÁZTARTÁS

Barnaleves tyúkhúsból. Egy kanál zsírral 1 kanál cukrot pirosra pörkölünk. Karikára vágott sárgarépát, petrezselymet, cellert, hagymát, söt, 1 cikk kelkáposztát metéltre vágva beletesszük. A tyúkot felszelve, fentiekkel együtt megsütjük. Azután annyi vizet öntünk rá, amennyi levesre szükségünk van és a tyúkot puhára főzzük. Tálalás előtt liszt- vagy májgaluskát főzünk a levesbe.

Mágnás pörkölt. Borjúpörköltet készítünk kevés hagymával. Metéltre vágunk zöldpaprikát (abból, amit eltettünk), jócskán paradicsomot adunk hozzá, s amikor majdnem puha a hús, beletesszünk apró karottákat és apró burgonyát egészben. A mártást ne készítsük hígá. Izletes és tetsetős.

Özshúszeletek. Özcomból vagy lapockarészből szeleteket vágunk, kiveregetjük, forró zsírral megsütjük és vizet vagy húslevet alája töltve, megpároljuk. Ezalatt megvagdalkunk 2-3 szálkájától megtisztított szardellát és hagymát finomra. A szeleteket kiszedjük a léből, a vagdalékokat beletesszük, pároljuk, kevés lisztel meghintjük, jól elkeverjük, szítán átszűrjük és forrón a húsrá öntjük és tálaljuk. Kőrítésnek petrezselymes burgonyát adunk.

Fácánpecsenye. A kihízott és már párnapig állott fácánt megtisztítjuk, fejét levágjuk, belsőréseit kiszedjük és gondos mosás után füstölt szalonnaszeletekkel az egész fácánt gazdagon megtűzdeljük. 15 dkg gombát megtisztítunk, vékony szeletekre elvágjuk és a fácán megsózott hasüregébe betöltjük, 3-4 kanál tejfelt öntünk a gomba közé és egy tiszta kötőzspárgával a fácán lábait összekötözzük, oly módon, hogy a combok a nyílást elzárják, nehogy a gomba és tejfel sütés közben kifolyhasson. Azután megsózzuk kívül is a fácánt, törött borssal behintjük és beborítjuk füstölt szalonnaszeletekkel, ezeket is ráerősítve kötőzspárgával a fácánra. Egy tepsibe néhány szelet tisztított gombát szórunk, ráhelyezzük a fácánt, forró zsírral leöntjük és a sütőbe téve 8-10 percig sütjük. Ezután leöntjük egy deci fehérborral és gyakori öntözéssel szép pirosra kisütjük. Kőrítésnek párolt vöröskáposztát és burgonyapürét adunk.

FEHÉRNEMÖT TERVEZ, — KELENGYÉT, FÜGGÖNY- OSSZEÁLLÍTÁST KÉSZÍT

Soós ILONA IV., VERES PÁLNE-U. 31.

Gombás fogás. Egy szép fogast megtisztítunk és félórát beszóva állni hagyjuk. Azután sütőbe tesszük tíz percre, mikor kivettük, bőrét óvatosan lehúzzuk. A halat visszatesszük a tepsibe, jól megszórjuk leforrázott és vagdalt gombaszzeletekkel, vajdarabkákat is tesszünk rá és a sütőben vajjal gyakran öntözgetve, világosra megsütjük. Egészben tálaljuk. Tejfölös gombamártást adunk hozzá.

Karácsonyra

Cirkon-gyűrt, tenyésztett gyöngyöt, magyar ötvösmunkát

Cirkon-nál

SZERVITA-TÉR 5. (RÓZSAVOLGYI-HÁZ)

Sonkás rolád. 1 nagy pohár tejben, folytonos kavarással mellett megfőzünk 4 evőkanál finom lisztet. Ha sűrű, teljesen kihűtjük, azután 4 tojás sárgáját, pici söt és a 4 tojás kemény habját keverjük bele, kikent tepsiben sütjük. Forrón töltjük tejfeles sonkával vagy velővel vagy párolt gombával. Összezsavarjuk, reszelt sajttal meghintjük. Forró vaját adunk hozzá. Bármeddig eláll s ha felmelegítjük, nem esik össze.

Csuka diósmártással. Zöldséget karikára vágunk, egy fej hagymát, söt, szemesborst, babérlevelet vízben megfőzünk. A csukát megtisztítás után edénybe tesszük. A zöldséges léből annyit töltünk rá, hogy ellepje. Ezalatt 10 dkg daráltdiót, 5 dkg lisztet hozzákeverünk, kevés cukrot teszünk bele és vízzel sűrű péppé keverjük, ezt lassan a hal levebé keverjük, de csak mikor a hal már kész. Egyszer felforraltjuk és tálaljuk. Egészben tesszük a halat tálra és a diósmártást alája öntjük.

HÖLGYEIM!

egyszerre 130 kötötű

MUNKAJÁT VÉGI EL A

„RAPID” SUPER kézi kötökészülék

A XX. század szenzációját Munkája kézzimunka. Minden minta köthető. Néhány óra alatt köthet pulóvert, blúzt, vagy ruhát. Kezelése egyszerű. Ára P 45.—, „RAPID” (98 tétel) ára P 35.— Kérje 13. ismertetőt. Árutorgalmi Kft, Budapest, IV., Sütő-utca 2, félemelet 3. Telefon: 188-365.

Halleves. A lefilézett halnak a fejét, gerincét és 25-30 deka halhúst másfél liter vízzel felteszünk főzni, fűszerezük sóval, pár szem egész borssal és egy-két darab babérlevéllel. 20 pernyi főzés után leszűrjük a halcsontokról és a halhúsról a levét, a hal húsát apró metéltre vágjuk és a leszűrt lével együtt egy tiszta fazékba tesszük. Kevés zsírral lepirítunk 15 dkg. metéltre vágott levestzöldséget és a leveshez hozzáadva, felfőzzük. Készítünk 2 dkg. lisztből vékony rántást kávéskanálnyi reszelt vöröshagymát adunk hozzá, piros paprikával megszórjuk és feleresztjük a hallével. A berántott levest fűszerezük sóval, törött borssal, ízesítjük apróra vágott petrezselyemzöldjével és tálaláskor pár kanál tejfelt és kevés citromlevet adunk hozzá.

Pontyszeletek sajtmártással. A halat megtisztítjuk, megmosunk és a két filét lefejtjük a halgerincről. Anennyire csak lehet, kiszedjük a filékből az apró szálkákat és a halhúst az ikrával, vagy a hal tejével forró sósvízben 3 percig előfőzzük. Egy tűzállótálat kivajazunk, a halfiléket szeletekbe vágva sorban lerakjuk, az ikrát vagy a tejet a szeletek tetejére helyezzük és a sajtmártással leöntjük. Forró sütőbe tesszük és 15-20 percig süt-

jük. Tálaláskor a tetejét reszelsajttal meghintjük, kőrítésnek sósvízben főtt és vajjal leöntött burgonyát adunk.

Sajtmártás. 2 dkg lisztből és 2 dkg vajból rántást készítünk, feleresztjük 2 deci tejjel, sűrűre befőzzük, adunk hozzá 2 dkg reszelsajtot, megsózzuk és olyan sűrűre főzzük, hogy a lábas oldalától elváljon. Ekkor levéve a tűzről, hozzákeverünk egy egész tojást és 2 deci tejfelt, s így öntjük rá a halszeletekre.

Töltött-gomba (előétel). Személyenként 2 darab egészen nagy champignon-gombát veszünk. A gombát megtisztítjuk és a gombaszárakat apró darabokra elvágjuk. Zsírral, vagy vajon kevés apróra vágott petrezselyemzöldjével lepároljuk az elvágott gombaszárakat, megsózzuk, törött borssal ízesítjük és minden gombafejre számítva egy kanál, szítán áttört, sósvízben főtt burgonyát és 10 dkg jóízű darált füstölthúst összekeverünk a lepárolt gombával. A gombafejeket megtöltjük ezzel a töltelékkel és forró vajban kisütjük. Egy kivajazott tűzállótábla lerakjuk a kisütött töltött gombákat, tejfellel leöntjük és sütőbe téve 10-15 percig sütjük.

Tájbansült csirke. Fialat csirkét apró darabokra felvágunk, kevés vajban pároljuk. Ha puha, tűzálló tábla tesszük. Közben apró zsemlyegaluskát készítünk, kifőzzük és a csirke közé elhelyezzük. 10-15 dkg gombát szeletekre vágunk, vajban, petre-

Száraz, érzékeny, ráncosodó arcu?

Vitacit rögtön segít!

Ráncolaj P 3.30. — Ránckrém P 5.—

LORÁND KOZMETIKA, Budapest, Mussolini-tér 3.

zsellem zöldjével puhára pároljuk és szintén a csirkére tesszük, úgyszintén adunk egy kis doboz spárga-konzervet is a tetejére. 2 deci tejfelt, 2 tojás sárgájával és 1 kávéskanál lisztel elhabarunk és ráöntjük a tetejére. 25 percig sütőben világos sárgára sütjük. Ugyanezt borjúhúsából is készíthetjük.

Terítés uzsonnához

Csodás hatású arcszépítő és finomító a Földes Margit-crème

Hústorta. Egyenyed kg rizst, 10 dkg vagdalt sonkával puhára párolunk. Fél kg borjúhúst kockára vágunk és megpároljuk. Egyenyed kg makaront kifőzünk, 6 dkg vajból, 10 dkg lisztből 1 tojás sárgájával, 1 kanál borból tésztát gyúrunk. Vékonyra kinyújtjuk és egy lábot kibélelünk vele.

OPTIKA Libál és Märsz FOTÓ

Ikerz-körút 54. Nyugatinal

3 deci tejfelt, 8 dkg vaj, kevés só, ha van, pár szem kapri, az egészét felforraltjuk. A tésztával bélelt lábosba lerakunk egy réteg sonkás rizst, egy réteg borjúhúst, egy réteg makaront. Közben a tejeles mártással öntözük, a tetejére 2 dkg vaj tészünk és megsütjük.

„PEHELYTOLL” még olcsóbb

Tarka toll 70 fillér, jobb 1.20, sz. vegyes fosztott 1.40, jobb 2.20, még jobb 2.80. Fehér fosztott libatoll 4.20, jobb 5.20, még jobb 6.20, kimondott jó minőségű 7.— P. Pehelyest 8.— pengőtől szállít 5 kilós papírszak-csomagolásban bérmentve, utánvétellel. **Tiszviselőknék 3% kedvezményt nyújtok.**

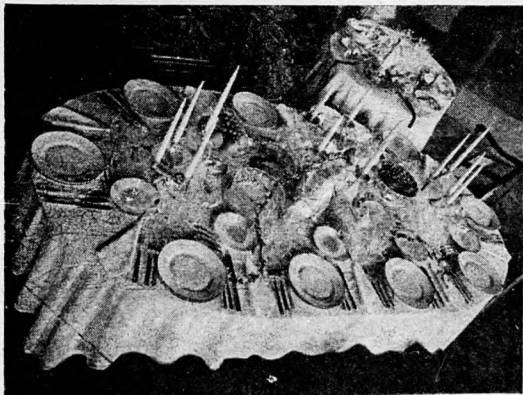
VARGA ANTAL Ágytól-vállalata. Kiskunfélegyháza.

Borjúszletek Boriska-módra. A 10—12 dkg-os borjúszleteket megmossuk, besózzuk és forró zsírban hirtelen kisütjük. Készítünk a szokásos módon jó burgonyapürét és tűzállótáiban a következő módon rakjuk le. A tálat kivajazzuk, egy réteg pürét tészünk bele és a kisütött

TÓTH LAJOS FEST-TISZTÍT

V., JÓZSEF NÁDOR-TÉR 9. TELEFON: 181-297
VI., KMETTY-UTCA 21. TELEFON: 116-727

szleteket élére állítva rakjuk egymásmellé és a szletek között lévő távolságot a pürével töltjük ki. A hús tetejét újra egy réteg burgonyapürével vonjuk be, leöntjük egy deci tejfellel és a sütőbe téve, 20—25 percig sütjük. Tálaláskor reszelt sajttal hintjük meg.

Ünnepi asztalterítés

Tésztareceptek

Apró fánk. Diónagyságú olvasztott vaj, habzásig elkeverünk- 3 tojás sárgáját, 2 dkg élesztőt kevés tejben felolvasztva, só, kávéskanál cukrot, 30 dkg lisztet, 2 tojás kemény habját s végül annyi tejet, hogy puha, de ne lágy tészta legyen. Nagyon jól eldolgozzuk, azután letakarva kelni hagyjuk. Ha megkelt, deszkára tesszük, kisujnyi vastagra könnyedén kinyújtjuk, diónagyságú fánkuszórával kivágjuk és forró zsírban kisütjük. Ha mind a két oldala kiszült, kevés sűrű vaniliás szirupot főzünk, abba egyenként belemártjuk és tálra felhalmozva, forrón tálaljuk.

Diós, mákos tekeres. Egyenyed kg vaj, 45 dkg lisztet, 2 egész tojást, 1 dkg élesztőt kevés tejben felolvasztva, só, 1 evőkanál cukrot együtt jól összegyúrunk, 2—3 órát pihentetjük. Kinyújtjuk és dióval vagy mákkal töltjük.

Huszár-fánk. 14 dkg vaj, 14 dkg vajjal jól elkavarunk 2 tojás sárgájával, adunk hozzá 7 dkg vaniliás cukrot, 17 dkg lisztet, kevés só. Jól összedolgozzuk, apró golyókat formálunk, a hüvelykujjal középen benyomjuk, tojás fehérjével bekenjük és durvára tört cukros mandulával behintjük. Világossárgára sütjük. Ha kiszült, a közepére befőtt meggyet vagy cseresznyét tészünk.

Ereitendorfi torta. Egyenyed kg vaj, 30 dkg lisztet, 4 dkg cukrot, csöpp só. Jól összegyúrunk és 4 tortalapban kisütjük. Az egyiket, amit legfelül tészünk, tojásfehérjével bekenjük és tört mandulával meghintjük. Töltelék: 4 tojás fehérjéből kemény habot verünk, 3 evőkanál gyümölcsleves adunk hozzá és 2 evőkanál cukrot. A lapokat megtöltjük vele, a mandulás lapot a tetejére tesszük, jól meghintjük cukorral és egy napig állni hagyjuk.

Zsemlye borostésztában. A zsemlyéket szletekre vágjuk, bemártjuk borostésztába és hirtelen süssük ki forró zsírban. Tálra rakjuk és fahéjas cukorral hintsük meg. Borostészta: 1 pohár borban 2 egész tojást, 3 kanál lisztet, 1 kanál cukrot jól elkeverünk, kissé sűrűbb legyen, mint a palacsintatészta.

Fagyasztott gesztenye-torta. ¼ kiló gesztenyét megfőzünk és szitán áttörjük. Egy porcellán tábla téve a gesztenyét, elkeverjük 15 dkg friss teavajjal és 15 dkg erősen vaniliás porcukorral. Jól kikeverjük és keverés közben erős rummal ízesítjük. Egy lapos tábla téve, a gesztenyét tortaformára idomítjuk és hideg helyen kifagyasztjuk. A kifagyasztott tortát csokoládémázzal bevonjuk.

Koszorúcskák. 5 dkg vaj, 5 dkg vaj, 14 dkg cukrot, 14 dkg lisztet, 1 tojást és csöpp só jól összegyúrunk, vékonyra kinyújtjuk és fánkuszórával kiszaggatjuk, gyűszűvel közepét kiszúrjuk. Sütés után ízzel megkenjük és összeragasztjuk. **Margit-szelet.** 12 és fél dkg vaj, 12 és fél dkg lisztet, 12 és fél dkg cukrot, 1 egész tojást, 1 citrom levét és héját, só jól eldolgozzuk, tepsibe tesszük, kinyújtjuk és félig megsütjük. akkor kivesszük a sütőből, ízzel bekenjük, az alábbi masszát rákenjük és készre sütjük: 3 tojás fehérjét, 12 és fél dkg diót és 12 és fél dkg cukrot, kevés fahéjat, székfűszegget együtt megfőzünk, míg elég sűrű és ezt a tésztára ráöntjük.

„KIMONDOTT SZÉPSÉGI”

Ezt mondják róla a férfiak, mióta KHASANA-t használ. KHASANA ajakrúzs és arcpirosító minden nő egyéniségét diszkréten és épen ezért igen hatásosan érvényesíti. Egyszeri használata egész napra elegendő, mert a KHASANA készítmények csók-, viz- és hőállóak és minden arcbrőnek természetes szint adnak.

É T R E N D

1941 december 21-től december 31-ig

- VASARNAP.** Ebéd: tyúkleves májgaluskával, főttús, tejeles ecklamártás, pirtolt tarhonya, túrósrétes. **Vaasora:** hideg felvágott, sajt, vegyes kompót.
- HÉTFŐ.** Ebéd: karfiollevés, burgonyamélt. **Vaasora:** vese-velő, dérlő metélt, alma.
- KEDD.** Ebéd: bablevés kolbászal, túrósgombóc. **Vaasora:** kávé, vajaskenyér, párolt szilva.
- SZERDA.** Ebéd: paradicsomlevés, mákos metélt. **Vaasora:** borlevés, kirántott hal, burgonyasaláta, diós- és mákos-tekeres.
- CSÜTÖRTÖK.** Ebéd: pulykaaprólékeves, pulykasült (nőm főzelékekkel és savanyúsággal, diós- és mákos-palkó. **Vaasora:** pulykamell hidegen, karfiolsalátával, aprósütemény, gyümölcs.
- PÉNTEK.** Ebéd: cellerkrémlevés, özomb süte tejfellel, vajjal, apró burgonyakrokett-körítés és átonya, kakaószelet citromkrémme. **Vaasora:** halkocsosva, vegyes sajt, diós-, mákos-tekeres, vegyes befőtt.
- SZOMBAT.** Ebéd: káposztáslevés, sajtos makaróni. **Vaasora:** friss hurka süte, párolt burgonya, uborka, gyümölcs.
- VASARNAP.** Ebéd: gombaleves, párolt libamell, burgonyapüré, paprikasaláta, karácsonyról lézta. **Vaasora:** kolbász főzve tormával.
- HÉTFŐ.** Ebéd: borsópürélevés, sonkás-kocka. **Vaasora:** tea, pirtós, vegyes kompót.
- KEDD.** Ebéd: kőmennyeglevés, párolt ürücomb, kelfőzelék, sült gesztenye. **Vaasora:** díszósajt ecettel és hagymával, párolt szilva.
- SZERDA.** Ebéd: burgonyaleves, túrócsusza. **Vaasora:** sonkás-palacsinta előétel, fácán, vagy más vad, vagy pulyka (ami a mai viszonyok között beszerezhető), vegyes kompót, gesztenyepüré.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Családanya. A házasság egyensúlyát olyan meggondolatlanul és olyan könnyelműen és mondhatjuk, bizony, elítélendő felelőtlenséggel borítják fel egyes férjek önző életmódjukkal, kimaradásaikkal, hogy a szegény asszony szemrehányása, elkeseredése indokolt, hiába torkolják le gombasággal, hiába akarják belefojtani a szót és a könnyet, amit miattuk ontanak. A feleség nem a férj prédája, hogy úgy bánhasson vele hogy minden jóérzésű embert megbotránkoztsan. Amikor a nő az oltártól új otthonába tér, hogy a szerelem birodalmát földi paradicsommá varázsolja: tudja, hogy felelőssége határtalan. Erzi, hogy a szerelem olyan magas csúcsain jár, hogy önjerejéből a legnagyobb feladatokat is meg tudja oldani. Természetes, hogy taglócsapásként zuhog rá a férj kiábrándító viselkedése. Hogy tudja biztosítani az egyetértést, a családi harmóniát, ha a másik napról-napra le-

rombolja? A primitív összenvedély durvaságba és kegyetlenségbe fojtja a feleség nemes szándékú féltő figyelmeztetéseit, mert nem lát benne mást, csak korlátozást. Mintha nem az ő és gyermekei érdekében zokogna fel, amikor szívének jószágával, élete áldozataival segíteni akar, hogy megfűkezze rossz természetét, elszabadult indulatait. Azt a kicsi külön világot akarja megmenteni az elsüllyedéstől, mely kettőjük szívéből gyrapodott. Bűn ez és szerzetlenséget, gombaságot érdemel a feleség, ha odaáll a züllött élet és férje közé, hogy megmentse és megóvja az elsüllyedéstől? Az élet legnagyobb ajándéka az ilyen feleség, aki meggyógyíthatja és boldoggá varázsolhatja az eldurvult férfi életét. A családi kultúra szolgálataért az asszonyok panasztalanul áldozzák fel életüket és meghatódottan látjuk, hogy mentől göröngyösebb ez az út, mentől több tövis vérzi meg lábukat, mennek szótlanul rajta tovább, mert gyermekek kapaszkodnak a kezükbe, akiknek ők mindenük, őket nem nyelheti el a szakadék. Az a férj, aki nem tudja felmérni, hogy mi neki a feleség és mi a feleségnek a férj, sokáig, valami nagy katasztrófáig, önző életét éli, aki mellett a feleségnek semmi tekintetben nincs egyenlő súlya. Ha azonban a sors végig-suhint rajta és sem a démonok, sem a mulatósaiban résztvevő barátok nem jelenkeznek, hogy felségítsék, mellette áll a feleség, akire mindig számíthat. Nem lehet ezt előbb meglátni és megérteni? Csak annyi kell hozzá, hogy a szeretetet szeretettel, a melegséget melegséggel, a jószágot jószággal viszonzózzák. Mindenkit megajándékoznak vele, csak éppen a feleség nem kap belőle, akinek elfogadják az életét, a szeretetét, a munkáját, s aki felelős az otthon kifogástalan rendjéért, ahova haza lehet menni, ha megúnta a vendéglők és mulatók zaját, borgőzös, füstös levegőjét, otthon a csöndben kitisztulhat az agya és a tüdeje. És a szíve, az nem lágyulhat meg, a lelke nem jut-hat szóhoz? Karácsony jön, a szeretet ajándékával köszöntön be, s hozzon új, boldog életet.

KEDVES ELŐFIZETŐINK nagy érdeklődést tanúsítottak a „HÁZTARTÁSI TANÁCSOK” című ajándékkönyvünk iránt s ennek következtében a második kiadás is elfogyott. Külön levélbeli értesítés elkerülése végett ezúton kérjük, hogy az esedéke ajándékkönyv megjelölésénél más könyvet szíveskedjenek választani a felsorolt és raktáron levő könyveink közül, hogy eleget tehessünk kívánságuknak. Teljes tisztelettel a KIADÓHIVATAL.

A „Hormocith B” krém minden nőnek a szépséget, a sikert jelenti.

DÉLVIDÉKI OLVASÓ. Meggyőződésünk, hogy minden balsorson felül lehet kerekedni, ha az ember tud akarni, átvizsgálja a helyzetét, kitapogatja a probléma beteg gócait és biztos öntudattal hozzáfog a gyógyításhoz. Figyelembe kell venni, hogy a férfi munkaköre és szórakozása más, mint a nőé, nem lehet ugyanazzal a mértékkel mérni. Falun, ahol úgy a nőnek, mint a férfinak több a szabad-ideje, a férfi több időt tölt baráti társaságban bor mellett és a kártya is elkerül. Ha nem megy túlzásba, nem lehet kifogásolni. Az asszonyok is összejárnak és kézimunka, vagy varrás mellett üzik el a téli esték unalmát. Az azonban kijogásolható, ha a kártyázást nyereszé-
desi vágy fűti, a borozás pedig részeg-ségig fajul. Mindkét szenvedély végte-

Asszonyom!

Ön csodálkozni fog, mert már egy próba meggyőzi Önt, hogy a CARNEOL hajfesték a természetes hajszínén felül mily jól tékony hatású. A leromlott haj-táplálja, rugalmassá és selymesen lágyvá teszi.

18 színben kapható.

lenül káros, ha az intelligens ember fe-gyelmelőz ereje nem szorítja korlátok közé. Általában a nyereszkesedési vágy erő-sebb és hatalmasabb, kevesen tudnak

Rádió Fotó Gramofon VÉTEL
CSERE
LÁNG TIBOR RÁKÓCZI-ÚT 9.
TEL. 14-35-48.

neki ellentállni. Nagy elszántságra van szükség, amikor birokra kel vele az ember. Férje helyett Ön tölti be ezt a fe-gyelmelőz szerepet. Nem könnyű, mert olyan férjkompániával áll szemben, akik — a gazdasági élet kemény harcában ed-

Fej -

és derékfájás, idegesség, émélygés, tisztátalan teint gyakran csak az emésztési zavaroknak következménye. Ilyenkor is kell a **DARMOX**

zettek — a nővel szemben is keményeb-bek, nehezen hajlíthatók és nyeresk. Nem rosszindulatból és nem tiszteletlenségből, hanem azért, mert a finomság magasabb műveltségét jólösleges parádénak tartják

Mitesszerez, pórusos, petyhüdt arcu?

**Vitacit arepakolás
rögtön segít!**

Kapható szaküzletben, patikában, vagy LORÁND KOZMETIKA, Budapest, Mussolini-tér 3. — 50 filléres bélyegért küldi, ISMERTETŐ INGYEN.

és úgy beszélnek, ahogy gondolkoznak. Minél erősebbé válik a szenvedélyek von-zása, annál nagyobb és heroikusabb a feleség szolgálata, hogy ledöntse ezeket a bálványokat. Csak az Ön egész emberi segítségével lehet megmenteni és ártalmatlaní-tani, hogy meg ne bonthassa a csalá-di élet békéjét és egységét. Vannak

Az idegesség gyakori oka a helytelen táplálkozás, az agy- és idegszövetet tápláló ásványi sók és vitaminok hiánya.

Az aggódo feleség férje idegességét könnyen megszüntetheti, ha reggelire, uzsonnára férjének egy-két csésze OVOMALTINE-t ad.

Az OVOMALTINE bőségesen nyújtja a szervezetenek az idegek táplálásához nélkülözhetetlen

vitaminokat

A hatás már napokon belül megmutatko-zik. Az ideges ingerlékenység csökken, az étvágy fokozódik. Mély, üdítő alvás után a fárasztó napi munkát könnyen végzi, aki a napot OVOMALTINE-vel kezdi.

OVOMALTINE

helyreállítja az ideges ember lelki egyen-súlyát és munkaképességét. Napi használata fillérekebe kerül.

napok, amikor teljesen mentes minden külső befolyástól, ezt az időt használja ki és beszélje meg vele a helyzetüket. Igyekezék oda hatni, hogy önálló és külön háztartásuk legyen, ne kelljen alkalmazkodniok az öregekhez, akik bizony sokszor zsémbelődnek és kritizálják a fiatalokat, elfelejtik, hogy nekik is voltak igényeik, nem többek és nem nagyobbak, mint amennyit kielégíthettek. Vegye rá a férjét, hogy kísérelje el, menjen vele egy-egy mozielőadásra. Vegyenek részt a helyi jótékony célú előadásokban, kapcsolódjanak bele közérdekű munkákba, hogy szabad idejüket nehes tartalom töltsse ki. Hígyje el, hallgatni fog Önre, megérti, hogy a fiataloságnak követelése van az étellel szemben és ha úgy érzi, hogy nem elégtette ki, behajtja néha kiméletlenül és erőszakosan. Különbséget kell tenni a két kor között. A húszévesek és a nyolcvanévesek nem köthetők egy csokorba. A legnagyobb tisztelet és szeretet az övéké, tapasztalataik előtt hálás szívvel meghajlunk, de az életük más úton halad. Ők bölcs nyugalomban élvezik munkájuk gyümölcsét. A fiatalok két kézzel harcolnak a máért és a jövőért, hogy öregségüket mentesítsék a gondoktól. Róluk lepattantak a kötelességek acélláncai, de a fiatalok érzik a súlyát és ha néha-néha könnyíteni szeretnének rajta, csak azért van, hogy még többet bírjanak el, még többet valósítsanak meg életük folyamán. Önre, Asszonyom, nehes feladat vár ebben a munkában, amiből eddig is oly lelkesen és páratlan szorgalommal, tette készen vette ki a részét: álljon töretlen segíteni akarással a férje mellett. Ne hagyja elmerülni a káros szenvedélyekben. Ostromolja tovább is azal a remek szeretettel, kitartással és hűséggel, mint eddig. Férjüremék néha-néha túlkényelmesek és a lábuk előtt heverő aranyért nem hajolnak le, de csak azért, mert tudják, hogy senki más nem nyúlhat hozzá. Próbálna csak valaké érte nyúlni, ott maradna a keze. Praktikák és fortélyok hiányoznak a szótárából. Gondolatai világoasak és tiszták. Ezért fog hatni rá, az Ön egyenes lelkeségével.

Egy bizonyos cigarettafajta sikere gyakran megmagyarázhatatlan dolgoktól függ. Száz és százmilliószámra gyártják a jobbnál jobb, a zamatosabbnál zamatosabb füstölőnivalókat. Egyfajta aztán „kiugrik”. Egykettőre olyan népszerű lesz, mint — mondjuk — a Memphis. A következő lépés: mindent elkövetni, hogy a közönség még jobban összeszokjon az újfajta cigarettával. A Memphis remek új ruhát kapott. Új és nagyon csinos dobozát 25, vagy 50 cigarettára számára. Ezzel is természetesen a fogyasztók kényelmét akarják szolgálni. Csak könnyebb egy ügyes kis

dobozból rágyújtani, mint a divatjamúlt régi „stanciból”!... Nikotex minőségben is kapható!

gos Nemzeti Szövetsége Központjához (VIII., Horánszky-u. 24.). Minden ilyen ügyben szívesen állanak rendelkezésére.

CABINET Dreher Brandy KIVÁLÓ MINŐSÉGE NEM VÁLTOZOTT

DOLGOZNI AKAROK. Forduljanak panaszukkal és kérésükkel a Hadirokkantak, Hadiövezegyek és Hadiaróak Ország-

Újból irjanak a Postavezérgazgatóság-hoz, hivatkozzanak az értesítés számára és kérjék újból a kérés teljesítését. Ha valakinek jogosult a kérése, úgy az Önöké az és reméljük, hogy már nem sokáig kell várjanak a kedvező eredményre és kényérkeresetükkel könnyíthetnek édes-
apjuk helyzetén.

TISZTELETTEL KÉRJÜK kedves Előfizetőinket, hogy az előfizetési díj beküldésekor a nevet és lakcímet olvashatóan méltóztassanak írni a csekklapra, vagy postautalványra, mert az olvashatatlanság alulírások következménye, hogy az összeg nem könyvelhetjük el. Így történik meg, hogy az összeg beérkezett és az illető számlája mégis hátralékot mutat. Kedves Előfizetőink érdekében ismételnék meg fenti kérésünket, hogy az olvashatatlanság miatt előálló hátralékkal járó felszólítástól kedves előfizetőinket megkíméljük. Teljes tisztelettel a KIADÓHIVATAL.

**RÁDIÓ
GRAMOFON
FOTO**

Nagykovácsy
BUDAI FIÓKÜZLETÉBEN
XI. HORTHY MIKLÓS-ÚT 39

**1942-ES
RÁDIÓ-
KÉSZÜLÉKEK,
ZENEGÉPEK,
FÉNYKÉPEZŐ-
GÉPEK
ÓRIASI
VALASZTÉKBAN**

NAGYKOVÁCSY GARANCIA

*Gütermann
Gépselyem*

AZ • IGAZI • HERNYOSÉLYEMFONAL

APRÓHIRDETÉSEK

Ezen rovatban közlendő hirdetés* szavanként 15 fillér. Vastagabb betűkkel szedett első szó díja 30 fillér. Jelígis hirdetésekre érkező levelek továbbítására hirdetési díjjal egyidejűleg külön 1 pengő utalandó át. Állást kereső hirdetések szavanként 10 fillér. A hirdetés díja előre beküldendő.

Mimóza, világhírű grafológusnő analízis írásból és fényképről. Állandó címe: Pécs, Szent Vincze-utca 50. Válaszbélyeg küldendő.

Budapestre érkező úri személynék szép, kényelmes lakásban 2 pengőtől megszállás. Főjegyzőné, Orczy út 40. I. emelet 10.

Elzálogott ékszereit, ezüstjeit költségmentesen kiváltom és legmagasabb áron megveszem. Brillánst, aranyat, fogaranyat, ezüstöt legmagasabb áron veszek. Baross ékszerház. **Baross-utca 83.** Telefonáljon 134-770.

Zongorát vagy pianinót azonnal készpénzfizetésért sűrűgösen vennék. Telefon: 225-689. Zongoraterem.

Angora fonalat hófehéret és garantáltan 100%-osat szállítok. lelkiismeretes csomagolás és méréssel, utánvétellel dkg kint 2.50 ab D. Iró. Grimm Ronya angoratermesztő, Gyergyóditró.

Budapestre érkezőknek «Uri otthon» méltányosan Erzsébet-kört 2. III. emelet 19. Emke kávéház. (Telefon: 225-555.)

Pestre érkező családok számára úri otthont nyujtok. **Dernőiné, IV.,** Ferenciek-tere 7. II. 5. szám. Telefon. 380-089.

Zongorák, pianinók, vígármárkások legolcsóbban, részlete is. **Fenyőné zongoratermében:** Erzsébet-kört 26. Bérzongorák olcsón. Telefon: 222-462.

Párizsban, Drecoll-cégnél évekig vezetőállásban volt szabás jutányosan vállalja elsőrangú női kabátok, kosztümök készítését. Höflinger, Budapest, IV., Kecskeméti-utca 4.

Legmodernebb szabás-varrás, fehérneműszabászat. Mestervizsga. «Eli» szalón, Erzsébet-kört 46.

Bundák legolcsóbban, alakítások jutányosan **Kökay E.** szűcsmesternél, Vilmos császár út 10. Telefon: 386-784.

Kézpénzért vennék zongorát, pianinót. Erzsébet-kört huszonhat. **Fenyőné**, telefon: 222-462.

Szentkirályi panzió. Szentkirályi-utca 6. Olcsó családi otthon, szobák euatás nélkül is jutányosan.

Trafiknak alkalmas helyiséget keresek. Dobos hadirokkant, VIII., Futó-u. 38. Trafik.

Középkorú úrileány házyezetőnőnek, gyermek mellé, anyahelyettesnek ajánlok. esetleg hasonló állást vállal. Levelet «Gyermekszerező» jellegre k'adóba kér.

Negyvenes, diplomás, vagyonos férfi ismeretséget keresi hasonlóan formódu. művelt, csinos, házias, evangélikus, földbirtokos lány. Levelet «Szegedi» jellegre k'adóba kér.

Jólnevelt, intelligens, csinos ref. úrileány szerény állami tisztviselő ismeretséget keresi. Válaszlevelet «Piros róza» jellegre kiadóba kér.

Videkieknek tisztá, szép szobák méltányosan. **Hajdu Márta**, Erzsébet-krt. 27. I. 3. T.: 420-431.

Intelligens, négy középsikolát végzett, zenéhez és m. n. d. néhez érő fiatal leány nevelőnői állást keres. Levelet «Szerény» jellegre kiadóba kér.

Figyelmébe ajánljuk Rákóczi-út ötven Zongoratermet. Rengeteg zongora, pianinó vásárolható legesekélyebb részlete is. Olcsó tanuló-zongora.

Árva úrileány állást keres gyermekek vagy magányos uriaszony mellé. Cím: Dr. Huba, Budapest, XI., Bánkban u. 1.

KOLCSÓN IS AD
szőrmebelepőt, bolerót alkalmakra

Palugyai Győző Viktor szűcs

Budapest, IV., Váci-utca 15

Köszvényes fájdalmaknál

rheumatikus fájdalmaknál, idegfájdalmaknál, fejfájásnál, ízületi és tagfájdalma-nál, valamint meghűléses betegségek-nél gyorsan hat a Togat. Orvosok ezrei ajánlják a Togat-t, tehát Ön is bizalommal vásárolhatja. Tegyen még ma egy kísérletet. Kérje kifejezetten a kiváló hatású Togat-t. Teljesen ártalmatlan. Minden gyógyszerárban kapható. 1.60 P.

Az összes szépségárbák megszüntetése. Modern szépségárbólás. Biztos hatású szépítőszer. Vidékre postai szétküldés.

FÖLDESNE „JUNÓ” kozmetikai intézete

Budapest, IV. ker., Károly király-út 24. Díjtalan tanácsadás, levél útján is!

ÁGYTOLLAT-PELYHET olcsón

szállít **ROSNER GYULA CÉG** ágytollüzeme **Kis-kunfélegyháza**. Tarkatóza —80, szürke fosztott 1.50, 2.50, fosztott fehér libatolt 4.20, jobb minőség 5.50, 6.—, 8.—, 8.—, pehely, szürke 8.—, fehér 11.—, 13.—, 15.—, paplan pehely 18.—, 20.—, 22.— pengő különként, papírzsákban csomagolva bérmentve, utánvétellel.

Egyedül biztos hatású a

„DEVA” szőrtelenítő krém

Kapható: „DEVA” Surd, Somogy megye

Gazdasági, házassági, érzelmi problémával
forduljon **GRAFOLÓGUSHOZ**

Fogad 1-7 óráig. Wesselényi-u. 46. I. 9.
M. Cary. Ünnepek és vasárnap is.

Tanítónőnél szoba kiadó úrinőnek, Budapest. Ipar-utca 13. II. 4.

Asszonytársaim támogatását kérem fivérem részére, aki öskeresztény, rk. diplomás állami tisztviselő a VI. rangosztályban, 800 P havi fizetéssel, nyugdíjképes, anyagi körülményei kedvezők, az ő részére keresek a lásához illő, melegsívű élet-társat, vidékről is, nyuiank, középmagas, jöme-gjelenésű, tanult, úri családból származó öskereszt-ény, 32-35 év körüli úrnő személyében. Minden körülményre kiterjedő, anyagra is, bár ez nem könyeges, bizalommal megírt választ „Ma-gyar család” jellegre kiadóba kerek. Kölcsönös díszkredet.

Ismeretség hiányában ezúton keresek 25 éves, komoly gondolkodású kereskedő öcsém részére hoz-záiló, komoly házias, négy po garit végzett és némi hozományval rendelkező úrileányt, aki a falusi életet kedveli. Fényképpel és részletes anyagait megjelölésével elátott levelet «Zalai falu» jellegre kiadóba kerek.

Elsfrendű szabás ruhákat, kosztümöket legszebb kivitelben készítő divatszalon, méltányos árért készit ruhákat vidékre is. Kovács Mihályné, Budapest, VI., Teréz-krt. 15. IV. emelet 15.

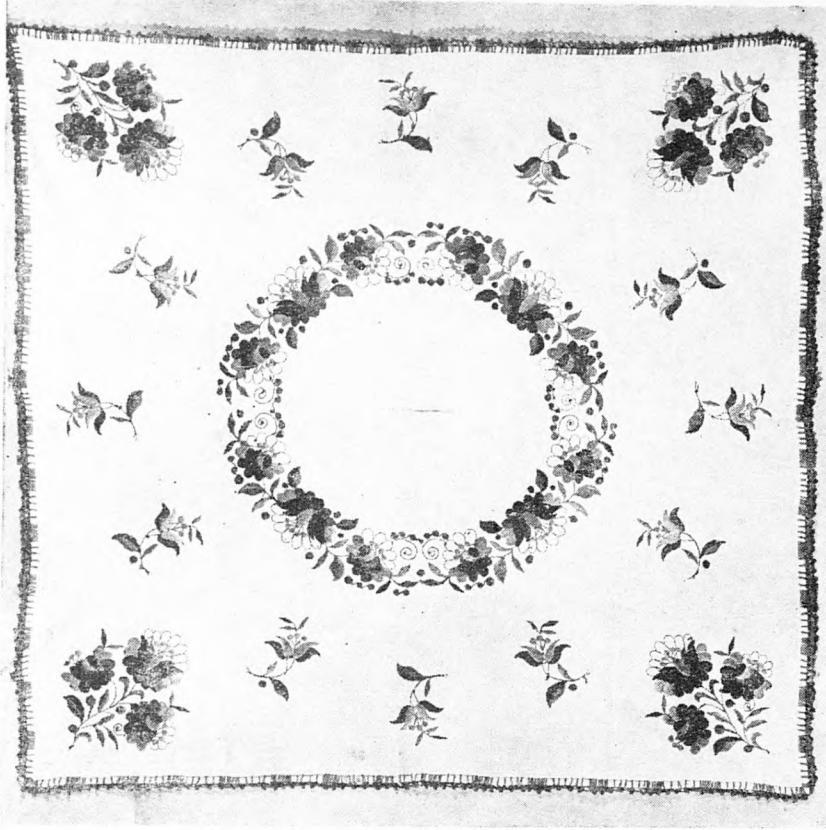
Othomra vágyó urinő élettársat keres 45-55-ig. Levelet «Megbecsülésem» jellegre kiadóba kerek.

Felolós szerkesztő és kiadó: Papp Jenő.

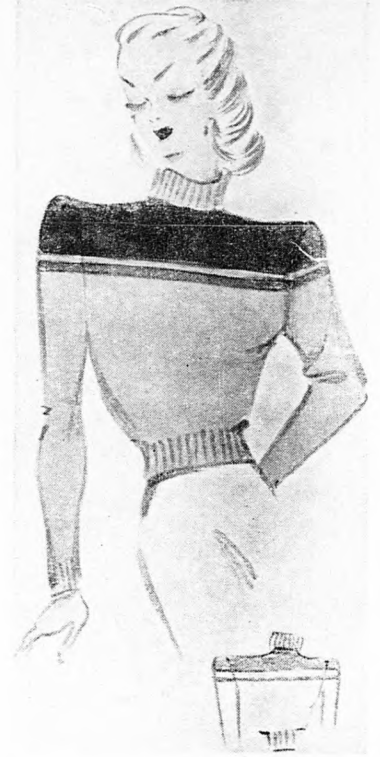
Kéziratokat, kliséket, fényképeket nem adunk vissza és nem örzük meg. A lap cikkeknek és képeknek átvétele és közlése tilos. A Magyar R-T Lapját nyomta a Hungária Hirlapnyomda N.-T. Budapest, V., Vilmos császár-út 34. szám. 644141.

Felolós: vitéz Bánó Lehel igazgató.

**LÁSZLÓ PEHELY
GYAPJU
VATTA PAPAN
ALAPITVA SZOLID-MEGBIZHATÓ
1898 • VIII. VAS UCCA 14**

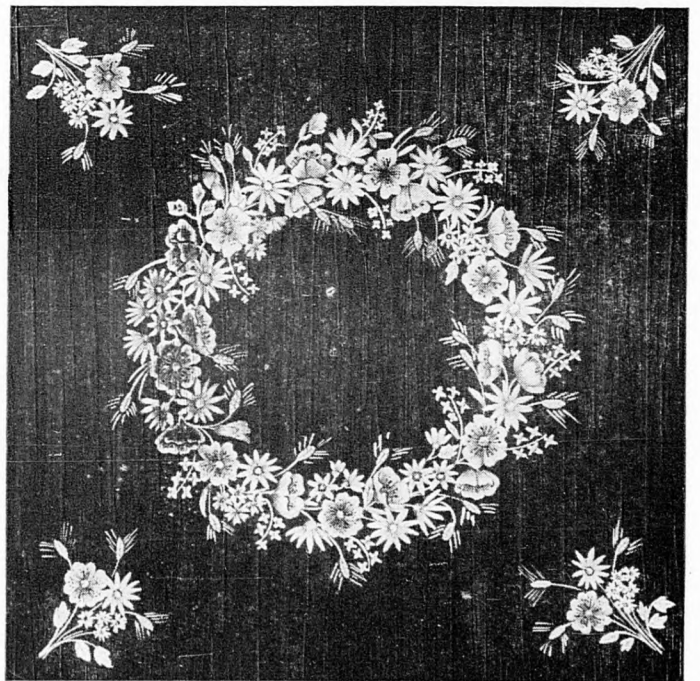
Eredeti kalocsai mintával hímzett terítő. Jóminőségű fehér pamutvászonra előrajzolva, megkezdve és a kidolgozásához szükséges összes színtartó fonállal együtt, 80x80 cm méretben P 15.40. Teljesen készen hímelve P 25.50. — Megrendelhető a Muskátli Kézimunkaboltban, Budapest, IV., Régi posta-utca 12, vagy Szeged, Kárász-utca 3. szám. Felvilágosítást 20 fillér válaszbélyeg ellenében készséggel küldünk.

Sport-pullover. Kétféle színösszeállítással készítjük, lehet barna és sárga, vagy sötétkék és terrakotta. A szükséges 10 matring fonalat a szabásmintával együtt 32 pengőért küldi a Muskátli Kézimunkabolt, Budapest, IV., Régi posta-u. 12, vagy Szeged, Kárász-utca 3.

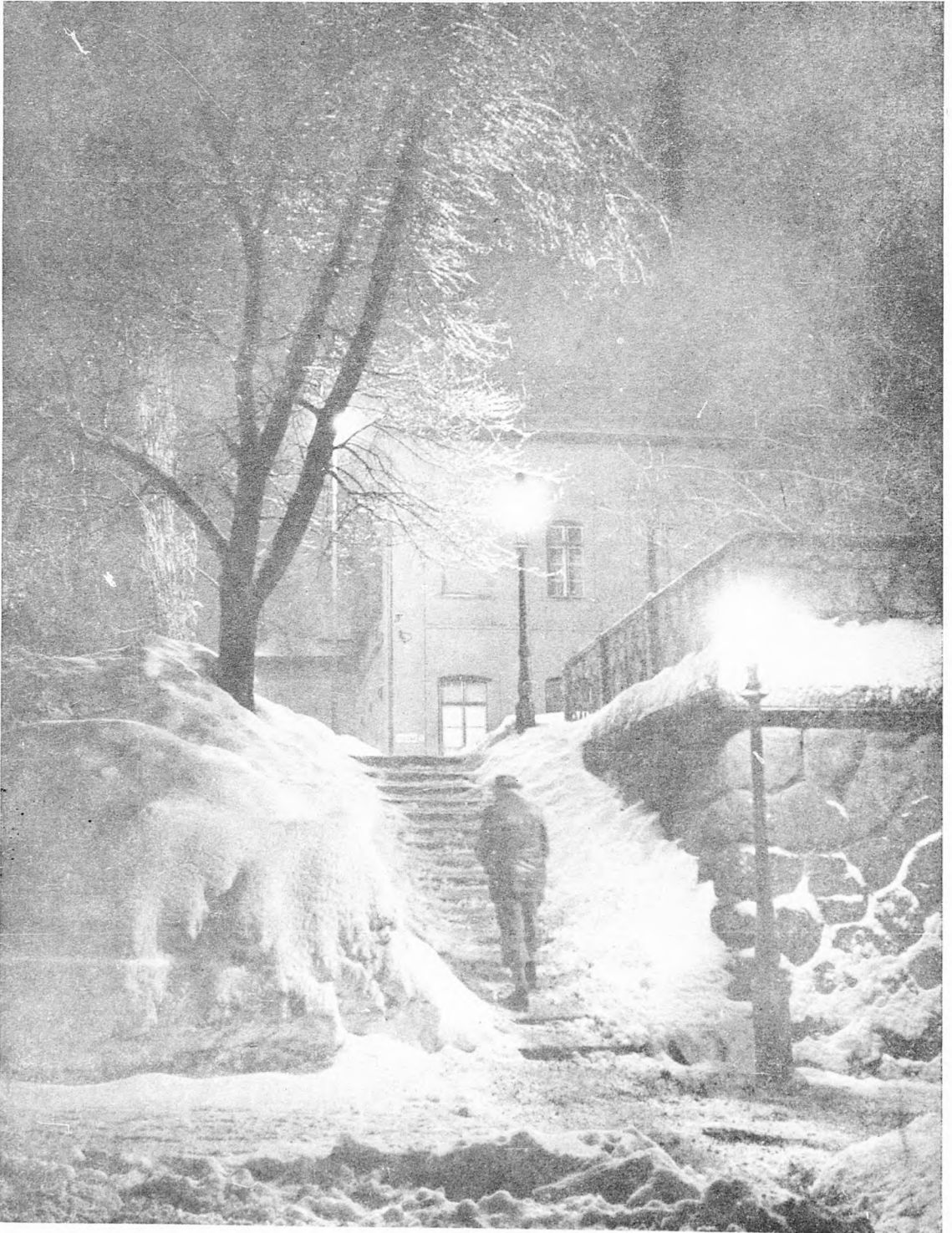

Pillanáo- és mackó-kosztüm farsangi játékokhoz

Mezei csokrokkal és koszorúval díszített tüllterítő. Ekrűszínű tüllre előrajzolva, a hozzávaló tarka gyapjúfonállal együtt, 100x100 cm méretben, megkezdve P 20.—, 120x120 cm méretben, megkezdve P 30.—, 150x450 cm méretben, megkezdve P 45.—. Teljesen készen hímelve P 40.—, 60.—, 90.—. Megrendelhető a Muskátli Kézimunkaboltban, Budapest, IV., Régi posta-utca 12 és Szeged, Kárász-utca 3

MAGYAR NŐK LAPJA

Agglegény karácsonyestéje Budán